Jaarverslag en Jaarrekening 2024

Veiligheidsregio Fryslân

VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2024 van Veiligheidsregio Fryslân. Dit verslag geeft inzicht in de behaalde resultaten, financiële ontwikkelingen en strategische keuzes van het afgelopen jaar. In 2024 hebben we voortgebouwd op de ingezette koers en tegelijkertijd scherp gekeken naar de uitdagingen die voor ons liggen.

Een solide maar uitdagend financieel beeld
Het financiële resultaat over 2024 is positief, mede door de vrijval van kapitaallasten en incidentele meevallers. Dit biedt ruimte om enkele noodzakelijke ontwikkelingen te financieren, zoals functiewaardering binnen de GGD en informatiebeveiliging. Tegelijkertijd blijven structurele financiële vraagstukken een aandachtspunt. De aangekondigde korting op specifieke uitkeringen en de financiële druk op gemeenten maken dat we scherp moeten blijven op onze keuzes. Dit vraagt om een realistische en beheerste aanpak, waarin kwaliteit en kostenbeheersing in balans blijven.

Doelmatig en effectief werken
In 2024 hebben we ons gericht op versterking van onze organisatie en dienstverlening. De crisisorganisatie is verder uitgebreid en 24/7 paraat gebleven, mede dankzij extra Brede Doeluitkeringsmiddelen (BDUR). Het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) is operationeel geworden, wat bijdraagt aan een betere informatievoorziening tijdens incidenten. Het dekkingsplan van de brandweer is geëvalueerd en blijft de basis voor een solide en efficiënte brandweerzorg.

Ook binnen de publieke gezondheid zijn stappen gezet. De GGD heeft een belangrijke rol gespeeld in de beweging van zorg naar gezondheid en de verdere versterking van preventieve gezondheidszorg. Daarnaast is ingezet op mentale gezondheid en zijn de vaccinatiecampagnes succesvol afgerond.

Blik op de toekomst
De komende jaren blijven wij werken aan een financieel gezonde en wendbare veiligheidsregio. We doen dit samen met gemeenten, ketenpartners en medewerkers, waarbij soberheid en doelmatigheid leidend blijven. De impact van landelijke beleidswijzigingen vraagt om een flexibele en robuuste organisatie. We blijven dan ook investeren in procesverbetering, risicobeheersing en de kwaliteit van onze dienstverlening.

Met trots kijken we terug op de daadkracht en vindingrijkheid van onze medewerkers in het realiseren van een veilig en gezond Fryslân.

Hartelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur

Leeswijzer

Voor u liggen de jaarstukken van 2024. Deze bestaan uit twee delen: het jaarverslag en de jaarrekening.

In het jaarverslag vindt u de programmaverantwoording en de paragrafen.
De programmaverantwoording is het hart van de jaarstukken. Hierin leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid. In de lijn van de begroting 2024 presenteren wij de vier programma's aan de hand van twee vragen:

- Wat hebben wij gedaan?
- Wat heeft dit gekost?

De paragrafen geven betekenis aan de financiële aspecten van de jaarstukken. Risicobeheersing en resultaatafspraken zijn belangrijke uitgangspunten.

Een apart deel is de jaarrekening. In dit onderdeel bevinden zich de balans met toelichting, de programmarekening met toelichting, de bijlage met verantwoordingsinformatie over de specifieke uitkeringen (SISA) en de taakvelden.

Bij de overige gegevens staan onder andere de controleverklaring van de accountant en de voorgestelde resultaatbestemming.

VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

Inhoudsopgave

Deel I Jaarverslag 2024 5
1. Resultaat 2024 6
2. Programmaverantwoording Gezondheid 8
2.1. Algemeen 8
2.2. Wat hebben wij bereikt in 2024? 10
2.3. Wat heeft dit gekost? 19
2.4. Feiten en cijfers programma Gezondheid 20
3. Programmaverantwoording Crisisbeheersing 21
3.1. Algemeen 21
3.2. Wat hebben wij bereikt in 2024? 21
3.3. Wat heeft dit gekost? 25
3.4. Feiten en cijfers programma Crisisbeheersing 26
4. Programmaverantwoording Brandweer 27
4.1. Algemeen 27
4.2. Repressie 27
4.3. Wat hebben wij bereikt in 2024? 28
4.4. Wat heeft dit gekost? 33
4.5. Feiten en cijfers programma Brandweer 34
5. Paragrafen 35
5.1. Financiering 35
5.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 38
5.3. Onderhoud kapitaalgoederen 42
5.4. Bedrijfsvoering 42
5.5. Verbonden partijen 48
5.6. Wet open overheid 48

Deel II Jaarrekening 2024 50
6. Jaarrekening 51
6.1. Balans per 31 december 51
6.2. Overzicht baten en lasten 2024 - deel 1 52
6.2. Overzicht baten en lasten 2024 - deel 2 53
6.3. Toelichtingen 55
6.4. Rechtmatigheidsverantwoording 76
6.5. SiSa-bijlage bij de jaarrekening 77
6.6. Bijlage Taakvelden 80

Deel III Overig 81
7. Overige gegevens 82
7.1. Controleverklaring 83
7.2. Voorgestelde resultaatbestemming 88
7.3. Vaststelling 89

Bijlagen 90
7.4. Investeringskredieten 2024 90
7.5. Samenstelling bestuur en commissies 92
7.6. Analyse van taken 94

VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

Deel I Jaarverslag 2024

Veiligheidsregio Fryslân

1. Resultaat 2024

Algemene inleiding resultaat

Per programma is het gerealiseerd resultaat als volgt (bedragen in € 1.000).

Programma	Resultaat tweede bestuursrapportage	Gerealiseerd resultaat
Gezondheid	-275	-265
Crisisbeheersing	398	459
Brandweer	3.368	3.449
Totaal	**3.491**	**3.643**
Totaal voorstel resultaatbestemming		3.243
Terugstorten naar gemeenten		400

De belangrijkste oorzaak van het resultaat, zoals ook in de beide bestuursrapportages is genoemd, is de vrijval van kapitaallasten van € 2.350.000. Andere ontwikkelen die zorgen voor het gerealiseerde resultaat zijn de loonprijsstelling bij de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) en het vrijvallen van een deel van het budget voor onvoorziene personele frictie.

In dit resultaat is meegenomen dat wij het te verrekenen bedrag voor scenario 3 (€ 276.000) en het resultaat op treasury (€ 332.000) terugbetalen aan de gemeenten. Beide bedragen zijn als schuld meegenomen, en daarmee verwerkt in dit resultaat. Bij de kaderbrief 2024 – 2027 is afgesproken om de definitieve indexatie op de materiële kosten te bepalen op basis van de werkelijke compensatie die gemeenten via het gemeentefonds hiervoor ontvangen over de jaren 2022, 2023 en 2024. Deze afspraak is scenario 3 genoemd. Het verschil over het jaar 2024 wordt nu met de gemeenten verrekend, waarmee deze afspraak is afgewikkeld.

De afwijkingen van de operationele resultaten per programma zijn toegelicht in de desbetreffende programmaparagrafen.

Resultaatbestemming

Reserve functiewaardering

Bij de resultaatbestemming in de jaarrekening 2023 is besloten om een reserve functiewaardering te vormen. Daarmee is de financiering voor de functiewaardering bij de GGD voor de jaren 2023 (terugwerkende kracht), 2024 en een deel van 2025 geborgd. Ook zijn daarmee middelen gereserveerd voor de uitvoering van het project HR21.

Voor 2025 is er nog geen sprake van een volledige financiering voor FUWA en HR21. In de vergadering van februari 2024 is bestuurlijk afgesproken dat het rekeningresultaat 2024 hier naar verwachting een oplossing voor zou kunnen bieden en dat wij hier op terug zouden komen. Omdat voor de GGD vervolgacties nodig zijn via een nieuwe bestuurlijke opdracht, ontstaat een extra te overbruggen periode, te weten het boekjaar 2026. Dit betreft zowel het tekort n.a.v. de FUWA als het tekort door de huisvestingskosten. Daarom wordt voorgesteld het tekort bij de GGD voor het restant van 2025, en voor het volledige jaar 2026 te financieren vanuit het resultaat 2024.

Daarbij is aanvullend besproken om een reservering te maken voor de organisatiekosten als gevolg van mogelijke oplossingsrichtingen voor het tekort bij de GGD (onderzoekskosten, afkopen huurcontracten, reorganisatiekosten etc.) en de uitkomsten van het dekkingsplan. Voorgesteld wordt om het restant van het resultaat 2024 hiervoor te bestemmen.

Reserveren informatiemanagement
Op het gebied van Informatiehuishouding en Informatiebeveiliging is de afgelopen jaren achterstand ontstaan in het voldoen aan wet- en regelgeving. Met een eenmalige extra inzet kunnen we externe partijen inhuren, die ons helpen om de meest prangende achterstanden weg te werken. Bij informatiehuishouding betreft het archiefzaken en beleidsdocumenten, bij informatiebeveiliging gaat het om Bedrijfscontinuïteitsoefeningen, gebruikerstrainingen en een zogenaamde nieuwe penetratietest. De totale omvang bedraagt €200.000.

Terugstorten naar gemeenten
Zoals hierboven genoemd worden de bedragen voor de afrekening van scenario 3 (€ 275.000) en het resultaat op treasury (€ 330.000) teruggestort naar de gemeenten. Voorgesteld wordt om vanuit de resultaatbestemming hier € 400.000 aan toe te voegen, zodat het terug te betalen bedrag aan de gemeenten in totaal € 1 miljoen bedraagt.

Het voorstel voor resultaatbestemming voor 2024 is daarmee als volgt:

Omschrijving	Bedrag
Benodigd functiewaardering GGD	1.270.000
Reserveren informatiemanagement	200.000
Organisatiekosten (frictie)	1.773.000
Totaal te bestemmen resultaat	**3.243.000**
Terugstorten naar gemeenten	400.000
Totaal	**3.643.000**
Resteert	-

Het verloop in de balans is op hoofdlijnen als volgt (x € 1.000):

Activa	31-12-2024	31-12-2023	Passiva	31-12-2024	31-12-2023
Materiële vaste activa	82.502	69.200	Eigen vermogen	10.661	8.868
Financiële vaste activa	119	-	Voorzieningen	11.510	10.952
Vorderingen	12.996	15.650	Langlopende schulden	45.019	50.187
Liquide middelen	480	469	Kortlopende schulden	18.865	10.081
Overlopende activa	1.908	5.997	Overlopende passiva	11.950	11.228
Totaal activa	**98.005**	**91.316**	**Totaal passiva**	**98.005**	**91.316**

Voor een toelichting op de balans wordt verwezen naar paragraaf 6.3.2.

2. Programmaverantwoording Gezondheid

2.1. Algemeen

De wereld waarin GGD Fryslân zich beweegt, is dynamisch. In 2024 heeft een aantal ontwikkelingen, naast het uitvoeren van de Agenda Publieke Gezondheid, onze aandacht gevraagd.

Integraal Zorgakkoord
Het Integraal Zorgakkoord (IZA) vormt een belangrijke leidraad voor de zorgtransitie in Fryslân en daarbuiten. Dit akkoord richt zich op het toekomstbestendig maken van de zorg, met de nadruk op:

- preventie
- samenwerking tussen zorgpartijen
- domeinoverstijgende aanpakken

Voor GGD Fryslân betekent dit een intensieve betrokkenheid bij de verdere uitwerking en implementatie van de IZA-doelstellingen en het regioplan. Als regionale ondersteuningsorganisatie speelt de GGD een rol in het concretiseren van de ambities op lokaal en regionaal niveau. En deze ontwikkelingen zijn wederkerend ook van invloed op de uitvoering van de GGD.

De impact van het IZA en het Fries Integraal Zorgakkoord (FrIZA) op de inzet en daarmee op de capaciteit van de GGD is groot. Om het FrIZA in Fryslân succesvol te ondersteunen, heeft de GGD actief deelgenomen aan diverse overlegstructuren, zowel op bestuurlijk als operationeel niveau. Denk hierbij aan overleggen van het FrIZA netwerkteam over het regioplan, over mentale gezondheid en over samenwerking binnen het sociale (en medische) domein. De aanwezigheid van de GGD aan die verschillende tafels vroeg niet alleen een brede expertise, maar ook een intensieve coördinatie. Daarnaast leverde de GGD inhoudelijke advisering en praktische ondersteuning bij het formuleren van het regioplan.

Samenwerking 3 noord
We hebben de samenwerking op de Algemene Gezondheidszorg met de noordelijke GGD'en het afgelopen jaar aanzienlijk geïntensiveerd. En dat was name van belang voor onze teams Forensische Geneeskunde, Infectieziektenbestrijding, Milieu en Gezondheid, Seksuele Gezondheidszorg en Tuberculosebestrijding.

Deze versterkte samenwerking was noodzakelijk om de kwaliteit van onze dienstverlening te waarborgen. Door gezamenlijk op te trekken, konden deze teams hun kennis en expertise delen en ontwikkelen en zo de kwaliteit van hun werk verbeteren en cliënten beter van dienst zijn.

Daarnaast was het belangrijk om qua kosten effectiever en efficiënter te werk gaan.
Door deze samenwerking kunnen we middelen nu beter benutten en processen stroomlijnen. En dit zorgt voor een betere inzet van onze budgetten. Ook stelt de noordelijke samenwerking ons in staat om proactief in te spelen op uitdagingen op de arbeidsmarkt zoals het aantrekken en behouden van gekwalificeerd personeel.

Bestuurlijke opdracht

Het landschap waarin GGD Fryslân en de Friese gemeenten zich bevinden is dynamisch en volop in ontwikkeling. Op zowel de korte als de lange termijn moeten we efficiënt omgaan met onze middelen. Financiën staan daarmee onder druk. Voor het maken van toekomstbestendige keuzes, heeft de bestuurscommissie Gezondheid GGD Fryslân de bestuurlijke opdracht gegeven om integraal te kunnen afwegen. In november stelde de bestuurscommissie de vervolgopdracht vast, onder andere gericht op huisvesting en op taken wel/niet meer uitvoeren. De verdere uitwerking hiervan volgt in 2025.

In lijn met de Agenda Publieke Gezondheid 2023-2026 leggen wij verantwoording af op de levensfasen 'Lyts & Jong, Grut, Wiis en Elkenien'. Onder iedere levenfase volgen wij de opbouw van de vier pijlers die ook in de financiële begroting terugkomt (zie ook het figuur hierna).

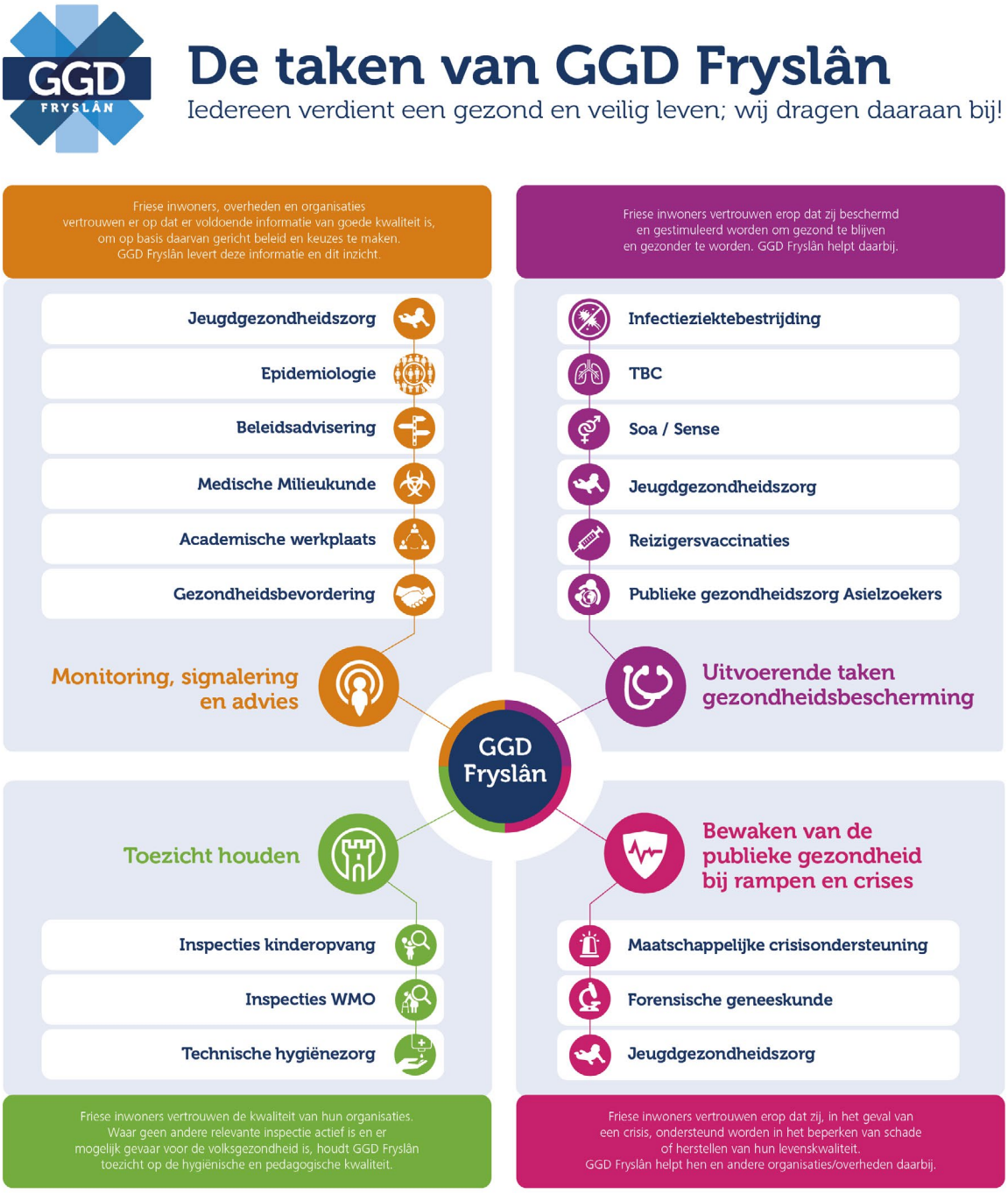

2.2. Wat hebben wij bereikt in 2024?

2.2.1 Lyts & jong: Een gezonde kansrijke start voor ieder kind

Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Jeugdgezondheidszorg

Opvoeden en opgroeien

Jeugdgezondheid (JGZ) levert een belangrijke bijdrage aan de preventieve gezondheid van kinderen en jongeren tussen de -9 maanden en 18 jaar. Door het uitvoeren van gezondheidsonderzoeken signaleren we vroegtijdig gezondheidsrisico's en anticiperen we hierop met voorlichting en advies. De rol van ouders is hierbij een terugkerend thema, evenals het werken aan ouderschap. JGZ-professionals helpen ouders een sterke basis te creëren voor de ontwikkeling en het welzijn van hun kinderen. Ook het versterken van de eigen veerkracht staat hierbij centraal.

De jeugd is in het algemeen veerkrachtig. Maar er zijn zorgen over de fysieke en mentale gezondheid van jongeren. Een veranderend maatschappelijk landschap, sociale media, ervaring van hoge werk- en schooldruk maken dat jongeren steeds kwetsbaarder worden en een minder goede gezondheid ervaren. De druk die de problematiek van deze kwetsbaarheid oplevert in de jeugdketen heeft ook invloed op de JGZ. Het aantal vragen neemt toe, evenals de complexiteit van deze vragen. Het belang van samenwerking met ketenpartners heeft verder vorm gekregen.

De druk die bij onze ketenpartners heerst, maakt dat wij soms meer zorg aan kinderen, jongeren en hun ouders bieden ter overbrugging naar andere zorg. Ook wordt er door krapte in de kraamzorg in sommige gevallen na de geboorte eerder additionele zorg vanuit de JGZ geboden. Afgelopen jaar startten wij met een onderzoek naar deze extra geboden zorg.

De aandacht voor het terugdringen van gezondheidsverschillen door de JGZ is in 2024 onverminderd doorgegaan en versterkt. Naast de inzet op interventies als Voorzorg en Stevig Ouderschap, ging ook de inzet binnen de gemeentelijke en provinciale coalities en de werkgroepen Kansrijke Start door. Lokaal werd er verder nog meer invulling gegeven aan de preventieve en laagdrempelige rol van de JGZ. Zo hebben we een pilot gedaan met een extra signaleringsmoment om met zwangeren in gesprek te gaan over het Prenataal Huisbezoek. Deze werkwijze implementeren we in 2025 breder. Daarnaast startte een jeugverpleegkundige binnen de wijkaanpak in Leeuwarden-Oost. Zij zet in zich voor de gezondheid van jongeren en kinderen in die wijk en helpt ouders laagdrempelig op weg.

Doorontwikkeling jeugdgezondheidszorg

In 2024 hebben we stappen gezet richting een meer toekomstbestendige, flexibele en behoeftegerichte jeugdgezondheidszorg. Hierbij sluiten we aan bij de behoeften van onze doelgroepen.

Zo hebben we de projecten uit het programma JGZ 3.0 geïmplementeerd of opgestart binnen de doorontwikkeling van de JGZ. Alle aangewezen JGZ-professionals zijn geschoold conform de methodiek Gezamenlijk Inschatten van de Zorgbehoefte. Bij deze methodiek kijken we samen met ouders naar passende zorg.

Daarnaast zijn we begonnen met de implementatie van onderdelen van Mijn Kinddossier (MKD). Dit betekent onder andere dat we op een laagdrempelige manier contact aanbieden aan ouders via het digitaal gesprek en dat we ouders online informatie bieden. Ook hebben we stappen gezet in collectief werken door de mogelijkheden voor klassikale voorlichting te onderzoeken. We hebben de mogelijkheden voor het aanbieden van webinars aan ouders in kaart gebracht om ouderbetrokkenheid te vergroten.

Mentale gezondheid

In 2024 heeft de inzet en verdieping rond mentale gezondheid verder een plek gekregen in ons jeugdwerk.

Op middelbare scholen hebben we de inzet voor het versterken van de mentale weerbaarheid steviger neergezet. Dit doen we met de reguliere inzet van de JGZ op scholen in de hele provincie. Maar ook met extra inzet in diverse gemeente door bijvoorbeeld 'School als Vindplaats'. Hierbij werkt onze jeugdverpleegkundige actief samen met de school en ketenpartners om vroegtijdig problemen te signaleren en acties te ondernemen.

Daarnaast voerden we preventieve en signalerende activiteiten uit om de mentale weerbaarheid te bevorderen. Verder ontwikkelden we de collectieve interventie 'Zeg eens eerlijk'. Die rolden we uit in de gemeente de Fryske Marren en maakten we zo samen met ketenpartners de mentale gezondheid van jongeren bespreekbaar.

Het preventieprogramma 'Strong Teens and Resilient Minds (STORM)' is in 2024 gegroeid. Dit programma wordt niet meer op één, maar op tien vo- en mbo-locaties ingezet. Op twee locaties zijn we gestart met de uitrol in leerjaar 1, naast leerjaar 3. Daarnaast werkten we aan hoe we dit programma willen monitoren om ook het effect te meten.
De verder uitrol van STORM loopt, met de huidige financiering, door tot eind 2025.

Verzuimpreventie

We hebben in 2024 ingezet op de preventie en het terugdringen van schoolverzuim, met als streven één verzuimaanpak voor de hele provincie. We begonnen met het invoeren van de bewezen effectieve verzuimaanpak Meer Aandacht voor Ziekgemelde Leerlingen (MAZL) in de gemeente Súdwest-Fryslân. MAZL richt zich op het verhogen van schoolaanwezigheid door een integrale aanpak, waarbij leerlingen, ouders, JGZ, onderwijs, gemeenten en ketenpartners samenwerken. De implementatie van MAZL loopt door in 2025.

Rijksvaccinatieprogramma

In 2024 voerden we het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) in de hele provincie uit volgens de wettelijke eisen. De rotavirusvaccinatie is vanaf 1 januari toegevoegd aan het RVP.

Naast de vaccinaties voor zwangeren, zuigelingen en kleuters, organiseerden we ook groepsvaccinaties in het voor- en najaar voor 9-, 10- en 14-jarigen.

Verder werkten we gedurende het jaar aan de voorbereiding en stapsgewijze doorvoering van vier grote wijzigingen in het RVP. Deze wijzigingen vinden plaats op advies van de Gezondheidsraad en moeten in opdracht van het ministerie van VWS worden doorgevoerd. Deze wijzigingen hebben consequenties voor de momenten van vaccinaties en voor aanpassingen in het soort vaccin. Tot 2030 voeren we deze wijzigingen door en moeten we hiervoor extra inspanningen leveren.

2.2.2. Grut: Gezondheidspotentieel versterken

Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Nu Niet Zwanger

In 2024 hebben we aanzienlijke vooruitgang geboekt binnen het programma Nu Niet Zwanger (NNZ). Aan het einde van het jaar waren er in Fryslân 146 aandachtsfunctionarissen actief: 111 vanuit zorgaanbieders binnen het sociaal domein en 35 vanuit de gemeentelijke gebiedsteams. Vorig jaar waren dit er honderd. Het is een positieve ontwikkeling dat nu zestien gemeenten een aandachtsfunctionaris hebben.

We hebben in 2024 de term 'kinderwensverkenning' geïntroduceerd. Dit heeft de drempel voor aanstaande ouders, om in gesprek te gaan, verlaagd. Ook werd het anticonceptiebudget intensief gebruikt en dit leidde tot een overschrijding van het budget van 11%. Deze overschrijding is inherent aan de groeiende vraag naar anticonceptie. Verder hebben we een actieplan voor 2025 gemaakt, de landelijke kwaliteitsmonitor met positieve resultaten afgerond en nieuwe organisaties verwelkomd die zich bij ons hebben aangesloten.

Monitoring, signalering en advies

Fitaal Wiis

In 2024 hebben we verder gebouwd aan de in 2023 vastgestelde visie rond ouderengezondheid. Beleidsadviseurs en gezondheidsbevorderaars zijn goed bekend met Fitaal Wiis en we hebben een toolkit ontwikkeld. Dit heeft geleid tot een opdracht van de gemeente Fryske Marren. Per 1 januari 2025 start in deze gemeente een gezondheidsbevorderaar van de GGD om het thema 'Vitaal ouder worden' verder uit te werken, als uitbreiding op valpreventie.

Daarnaast heeft de GGD bijgedragen aan de Woon-Zorg en Welzijnsvisies in de Friese woondealregio's en aan het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA). Hierin staan preventie, zelfstandig wonen en voorkomen van zorg centraal.

In 2025 borgen we de preventie-infrastructuur rond 'valpreventie' en 'vitaal ouder worden'. We sluiten de infrastructuur daarnaast aan op bredere thema's zoals ontmoeten, bestaanszekerheid, dementie en (digitale) basisvaardigheden. Fitaal Wiis sluit hierbij naadloos aan op de visie van regio-organisaties gelet op de focus op vitaliteit en op een positieve beeldvorming van de derde levensfase.

2.2.3. Elkenien

Monitoring, signalering en advies

Epidemiologie

In 2024 hebben de GGD'en, het RIVM en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gezondheidsmonitors uitgevoerd onder jongvolwassenen (16-25 jaar), volwassenen (18-64 jaar) en ouderen (65+). De resultaten ondersteunen gemeenten bij preventief gezondheidsbeleid en bij het monitoren van doelen in bijvoorbeeld het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Daarnaast hebben we diverse panelonderzoeken gedaan naar zonbescherming, roken en teken. Ook hebben we de Gezondheidsatlas operationeel gemaakt. De atlas geeft ons, door dashboards met monitorcijfers, kaarten en grafieken, meer inzicht in de cijfers. In 2025 werken we hier verder aan.

Beleidsadvisering

In 2024 heeft de GGD niet alleen een belangrijke bijdrage geleverd in een domeinoverstijgende adviserende rol, maar ook in de rol als dé sparring- en kennispartner van gemeenten op het terrein van preventie en gezondheidsvraagstukken. Wij blijven investeren in het versterken van onze inhoudelijke en strategische kennis.

Gezondheidsbevordering

Zowel provinciaal als lokaal hebben we met onze kennis en ons advies een bijdrage geleverd aan verschillende projecten en programma's vanuit de discipline gezondheidsbevordering.

Provinciaal sloten we aan in preventieketens en -netwerken, waaronder de coalities en ketenaanpakken van de Friese Preventieaanpak (FPA). De programma's 'Rookvrije Generatie Fryslân', 'Nuchtere Fries' en 'Nuchter Over Gewicht' hebben zich in 2024 ook verder ontwikkeld. We hebben de programmadoelen gehaald en een start gemaakt met het verdiepen van de samenwerking tussen de programma's. Daarnaast diepten we de ketensamenwerking binnen de wijkaanpak 'In Gesprek Over Roken' verder uit. We hebben veel Friezen richting een stopprogramma begeleid.

Lokaal vergrootten we onze aansluiting bij de uitvoering van de GALA-plannen in gemeenten, omdat plannen hier op stoom raakten. Denk hierbij aan de plannen binnen de gezonde wijkaanpakken, de lokale ketenaanpakken en de gemeentelijke projecten 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)'. Verder heeft de GGD, als adviseur Gezonde School, veel Friese scholen geholpen bij het behalen van een vignet of themacertificaat. Hiermee laten scholen zien dat zij werken aan een gezonde leefstijl en hoe zij hun aanpak in beleid en activiteiten borgen.

Friese Preventieaanpak

Friese Preventieaanpak (FPA) als regionale preventie-infrastructuur
GGD Fryslân heeft ook in 2024 de coördinerende rol van kennis en advies geleverd die past bij de transitie van zorg naar gezondheid en preventie. We deden dit op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Hierdoor hebben we de FPA nog sterker neergezet als regionale preventie-infrastructuur (RPI). En hebben we onze faciliterende en organiserende rol in deze RPI uitgebouwd.

Bijdrage van GGD Fryslân aan de FPA
GGD Fryslân en de FPA zijn in 2024 ook weer belangrijke kennis- en uitvoeringspartners gebleken bij het realiseren van de ambitie en opgaven van het FrIZA. Binnen de FPA is de GGD trekker van twee FrIZA opgaven: 'Versterken sociale basis' en 'Kansrijk opgroeien & gezond leven'.

Voor de opgave 'Versterken sociale basis' schreven wij een aanvraag voor de regeling Specifieke uitkering transformatiemiddelen IZA. Deze transformatieaanvraag werd geschreven in samenwerking met vele Friese partners, waaronder gemeenten, zorgverzekeraar en welzijnsorganisaties. De aanvraag is eind december ingediend voor de snelle toets. De FrIZA opgave 'Kansrijk opgroeien & gezond leven' werkten we verder uit binnen de verschillende coalities in de FPA.

De GGD is daarnaast vertegenwoordigd binnen alle coalities en ketenaanpakken van de FPA. We leverden hierbinnen een actieve bijdrage aan preventie door samenwerking met Friese partners. Verder kregen wij in 2024 een ZonMW-subsidie voor een bruggenbouwer, die de opgedane kennis over provinciale ketenaanpakken verder moet verspreiden naar lokale netwerken.

Rol Centrale Zorgverlener

In 2024 is verkend of het haalbaar en wenselijk is om de rol van de Centrale Zorgverlener, onderdeel van de ketenaanpak 'Kind naar Gezond Gewicht (KnGG)', bij GGD Fryslân neer te leggen. Dit bleek haalbaar en wenselijk. In november heeft de bestuurscommissie daarom unaniem ingestemd met het voorstel om dit uit te voeren.

Integraal Zorg Akkoord (IZA)

In 2024 hebben we samen met gemeenten belangrijke stappen gezet in het verder concretiseren van het regioplan, in lijn met de doelstellingen uit het Fries Integraal Zorgakkoord (FrIZA). Hierbij hebben we als regionale ondersteuningsorganisatie een adviserende rol vervuld voor:

- het versterken van de regionale samenwerking;
- het afstemmen van acties binnen het regioplan.

De inzet van de GGD voor de SPUK-vrije middelen – op het gebied van 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)', 'Kansrijk opgroeien en Gezond leven' en de 'Sociale basis' - draagt bij aan de transitie van zorg naar gezondheid. Daarnaast hebben we actief bijgedragen aan de landelijke ontwikkelingen voor het vervolg van het IZA en het Aanvullend Zorg en Welzijns Akkoord (AZWA). Hierbij is er speciale aandacht voor het versterken van de samenwerking tussen het medische en het sociale domein.

Versterking kennisfunctie GGD-aanpak gezondheidsverschillen

De SPUK 14, voortgekomen uit het GALA, is bedoeld voor de versterking van de kennisfunctie van de GGD. In overleg met de Friese gemeenten is besloten de middelen van SPUK 14 in 2024 en 2025 in te zetten voor de versterking van de kennis over de aanpak van gezondheidsverschillen.

In 2024 hebben we de kennis en inzichten rond gezondheidsverschillen geïnventariseerd en de aanpak hiervan verkend. We begonnen met het toepassen van de geïnventariseerde kennis in onze bestaande leefstijlprogramma's en in de advisering over gezonde leefomgeving. Ook werkten we aan meer verdieping op de inhoudelijke knooppunten tussen armoede, bestaanszekerheid en gezondheid. En welke kennis is dan nodig om vanuit gezondheid een bijdrage te leveren aan de doelen van dit beleidsdomein?

Monitoring Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) vanaf 2025

In alle OKO-Trimbos-gemeenten hebben dialoogsessies plaatsgevonden als onderdeel van de aanpak. Hieraan voorafgaand voerden we extra analyses uit, die we tijdens de sessies presenteerden. Eind 2024 heeft het bestuur ingestemd met onze aangepaste monitoringsplanning, die aansluit op de landelijke ontwikkelingen.

Daarnaast hebben we de jeugd- en schoolmonitors uitgebreid met een OKO-module met een tweejaarlijkse cyclus. Met deze stappen borgen we de monitoring en stemmen we deze af op de behoeften van zowel OKO-gemeenten als gemeenten die werken volgens het OKO-gedachtegoed.

Verder hebben we een provinciale samenwerking opgezet met de OKO-gemeenten. Binnen deze samenwerking bekijken we welke provinciale taken de GGD kan ondersteunen om de lokale en regionale aanpak verder te versterken.

Gezonde leefomgeving - Omgevingswet

De Omgevingswet is vanaf 1 januari 2024 van kracht. We hebben gemeenten ondersteund bij en advies gegeven op omgevingsvisies, omgevingsprogramma's en omgevingsvergunningen. In 2024 is besloten om de tijdelijke middelen voor onze adviesfunctie te verlengen tot en met 2025. Zo kunnen we in 2025, in samenwerking met de brandweer, een bestuursvoorstel voorleggen over de structurele inzet die de omgevingswet van de GGD vraagt.

Medische milieukunde

We hebben in 2024 aan verschillende onderwerpen extra aandacht gegeven. Zo zagen we een toename in het aantal adviesaanvragen van inwoners over per- en polyfluoralkylstoffen (PFAS), vooral rond de Jelsumer Feart. Deze stijging was aanzienlijk ten opzichte van voorgaande jaren.

Het aantal meldingen over kwik bleef, na eerdere stijgingen, stabiel. Dit kwam mede dankzij een voorlichtingscampagne van de GGD over de leefomgeving. Daarnaast namen vragen over het binnenmilieu toe, mogelijk door de media-aandacht. Ook zagen we, na een eerdere daling, een stijging in meldingen over bromtonen. Verder leefden er meer zorgen over de effecten van het milieu op de gezondheid, zoals ziekteclusters en kankerclusters.

Binnen Fryslân registreerden we ook veel inzetten van de Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS). Er waren onder andere veel gemeentelijke vragen, waarvan een aanzienlijk deel gerelateerd was aan de Omgevingswet.

Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid

In 2024 werkten we verder aan de versterking van infectieziektebestrijding (IZB) en pandemische paraatheid met middelen vanuit het ministerie van VWS. In het hoofdlijnenakkoord staat dat er € 300 miljoen wordt bezuinigd op de pandemische paraatheid. Hierdoor zijn de structurele middelen niet structureel in de begroting van VWS opgenomen en hebben we dus minder kunnen uitvoeren.

Anders dan begroot, hebben we door te weinig personeelscapaciteit minder uren besteed aan de aansluiting op de landelijke functionaliteit infectieziektebestrijding.

Verder hebben we de samenwerking met de GGD'en Groningen en Drenthe geïntensiveerd. We voerden onder andere een piketrooster in voor artsen IZB buiten kantoortijden. Op die manier spelen we beter in op de personele krapte en blijft de continuïteit van de zorg gewaarborgd.

Daarnaast hebben we de najaarscampagne COVID-19 binnen de tijd en het budget uitgevoerd. Er zijn 88.000 prikken op vijftien locaties gezet, ook op de Waddeneilanden. De campagne liep van 18 september tot en met 6 december.

Tuberculose

Tuberculose (TBC) komt wereldwijd nog veel voor. In Noord-Nederland verblijven relatief veel asielzoekers uit landen met een hoge tuberculose-incidentie. Door de toestroom van migranten blijft de preventie binnen de TBC-zorg een belangrijke en drukke taak. Hierdoor hebben we in Fryslân nog steeds te maken met tuberculosepatiënten en besmettingen. Dankzij preventieve maatregelen zien we echter een dalende incidentie van TBC.

In 2024 hadden we binnen de TBC-zorg te maken met personeelstekort en dat leidde tot langere wachttijden in Fryslân. De samenwerking met GGD Groningen bleek essentieel om wachttijden te normaliseren en de continuïteit van zorg te waarborgen. We hebben een plan van aanpak opgesteld voor de verdere samenwerking tussen GGD Fryslân en Groningen. Groningen verzorgt ook al de TBC-zorg voor GGD Drenthe. Deze samenwerking is cruciaal voor de toekomstbestendigheid en voortzetting van de TBC-zorg.

Vaccinatievoorziening

Voor de vaccinatievoorziening werkten we ook samen met GGD Groningen en Drenthe. In 2024 hebben we minder aandacht besteed aan het vaccinatieprogramma voor volwassenen (18+). Landelijk is de ontwikkeling van een vaccinatievoorziening voor volwassenen, na de uitvoeringstoets door de GGD'en, ook vertraagd.

Mentale gezondheid

In 2024 schreven we aan een document waarin onze positie en visie staat als het gaat om mentale gezondheid. Dit onderwerp houdt ons namelijk in de volle breedte bezig. Samen met onze ketenpartners en met de Friese gemeenten zetten wij ons daarom in voor 'Mentale gezondheid: van ons allemaal'. Hierbij staan collectieve verantwoordelijkheid en samenwerking centraal.

In 2025 delen en bespreken we onze visie op mentale gezondheid en onze positie daarin met de Friese gemeenten.

Binnen het FrIZA zijn wij bestuurlijk trekker van het FrIZA-regioplan 'Mentale Gezondheid en Veerkracht - bouwsteen 1'. Ook zijn wij vertegenwoordigd binnen de coalitie 'Mentale Gezondheid'. Deze heeft zich in 2024 voornamelijk gericht op het inhoud geven aan het transformatieplan 'Mentale Gezondheid en Veerkracht'.

Suïcidepreventie

In 2024 begonnen we met het opstellen van een meerjarenbeleidsplan voor suïcidepreventie, in samenwerking met GGZ Friesland. Samen organiseerden wij het evenement 'Walk into the Light'. Dit was een publiekscampagne om meer aandacht te vragen voor suïcide.
Via sociale media gaven we bijvoorbeeld meer bekendheid aan onze suïcidepreventie-initiatieven. We publiceerden onder andere een artikel over STORM en de rol van een jeugdverpleegkundige.

In voorbereiding op de Wet integrale suïcidepreventie werkte de GGD daarnaast mee aan de uitvoeringstoets van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Nieuwe samenwerkingsverbanden met ketenpartners zoals GGZ Friesland, Prorial, Stjoer en Taboer zijn gestart. In samenwerking met GGZ Friesland functioneerde een ondersteuningsgroep voor nazorg aan suïcide nabestaanden

Seksuele gezondheid

Soa-zorg
In 2024 steeg de incidentie van soa's zoals gonorroe. Het gebruik van condooms en anticonceptie, vooral onder jongeren, nam af. Dit benadrukt het belang van samenwerking met ketenpartners zoals onderwijsinstellingen, gemeenten, huisartsen en medisch specialisten om de doelgroep beter te bereiken. Een voorbeeld hiervan is het studentenspreekuur op de NHL Stenden. Dit bieden we vanaf 2024 aan in samenwerking met het team Reizigersvaccinaties.

PrEP-zorg
In 2024 werd de PrEP-pilot beëindigd en onderdeel van de regeling 'Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG)'. Mensen kunnen nu een recept voor PrEP krijgen bij de GGD en de medicatie aanschaffen bij een apotheek. Onze focus ligt nu op het ondersteunen van kwetsbare groepen. Mensen met een lager hiv-risico ontvangen hun PrEP-zorg ergens anders. Deze veranderingen maken de zorg efficiënter en doelgerichter.

Keuzehulp en nazorg bij abortus
In 2024 zag de GGD een toename in de aanvragen voor keuzehulpgesprekken bij abortus. Deze ontwikkeling benadrukt de noodzaak van toegankelijke en betrouwbare informatie. Vanaf 2024 bieden wij, naast keuzehulp bij zwangerschapsafbreking, ook abortusnazorg aan in samenwerking met expertisecentrum FIOM. Deze samenwerking zorgt voor een holistische benadering van abortuszorg.

Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers

In 2024 zijn, naast de zes AZC-locaties, ook de vijf tijdelijke noodopvanglocaties gecontinueerd. Doordat er minder instroom was dan de prognose aangaf, maar ook minder uitstroom van statushouders, blijven asielzoekerskinderen langer op de COA-locaties. Voor de JGZ betekent dit dat wij de kinderen goed en langer kunnen volgen.

Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crisis

Forensische geneeskunde

In 2024 stond de forensische geneeskunde vooral in het teken van:

- werken in een nieuwe dienstenstructuur;
- de doorontwikkeling van de samenwerking met alle artsen, verpleegkundigen en ondersteuners in één forensisch team 3Noord.

Naast de arrestantenzorg en de reguliere dienstverlening aan de politie en het OM, vonden er verschillende werkgroepen, overleggen en bijeenkomsten plaats. Met als doel om processen, communicatie, differentiatie en taakdelegatie vorm te geven en te implementeren.
Hierbij zochten en vonden we de samenwerking met Drenthe en Groningen. We werkten aan een basis waarop we verder kunnen bouwen.

De reguliere dienstverlening vormgeven was daarnaast dé grote uitdaging van 2024 en ook één van de redenen waarom 'Forensische Geneeskunde 3Noord (FG3Noord)' onvermijdelijk werd. Door capaciteitsproblemen onder de forensisch artsen was de dienstverlening moeilijk te garanderen. Dankzij de enorme inzet van artsen in Fryslân, maar ook zeker in Drenthe en Groningen en van ZZP-artsen, bleef de zorg grotendeels gegarandeerd.

Op 1 januari 2025 is FG3Noord een feit en kunnen we verder bouwen aan onze forensische geneeskundige zorg.

Aanbesteding medische arrestantenzorg

In 2024 startte Politie Noord-Nederland een aanbesteding voor de medische arrestantenzorg (MAZ) die forensisch artsen en verpleegkundigen verlenen. Deze aanbesteding bracht grote onzekerheid mee over het voortzetten van deze dienstverlening. De aanbesteding werd in 2024 echter meerdere keren uitgesteld. In februari 2025 hopen we op meer duidelijkheid.

GGD als crisisorganisatie

In 2024 waren er geen inzetten van ons crisisteam nodig. Ook waren er geen opschalingen nodig voor de GGD, MMK of GOR. Er waren drie incidenten gerelateerd aan scholen waarbij Psychosociale Hulpverlening (PSH) betrokken was, maar opschaling was niet nodig. Voor IZB was er één uitgebreid bron- en contactonderzoek na een specifieke casus.

Zorg en veiligheid / Maatschappelijke zorg

Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein

De Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) is eerder controversieel verklaard. Het wetsvoorstel regelt dat gemeenten de wettelijke mogelijkheid krijgen om tot een gecoördineerde aanpak te komen voor mensen of gezinnen met meerdere problemen. De wet staat nog op de agenda om aangeboden te worden aan de Eerste Kamer, maar hiervoor is nog geen datum bekend.

Meldpunten

Het team Maatschappelijke Zorg heeft de basistaken volgens plan uitgevoerd. In het afgelopen jaar zijn in totaal 1289 meldingen verwerkt. Deze meldingen zijn getriageerd en verrijkt en vervolgens overgedragen aan de juiste zorgpartners of afgehandeld door het team Maatschappelijke Zorg vanuit hun vangnetfunctie.

In 2024 voerde het Ministerie van Volksgezondheid een radiocampagne uit om de bekendheid van het meldpunt 'Zorgwekkend gedrag' te vergroten. Ook in Fryslân leidde dit tot een toename van het aantal meldingen van burgers. Verder zijn we aangesloten bij de stuurgroep 'Kenniswerkplaats Onbegrepen Gedrag' van NHL/Stenden om de verbinding met het meldpunt te versterken. In samenwerking met de politie is verder gewerkt aan het verbeteren van de samenwerking rond de i28-meldingen (meldingen van personen met verward gedrag, niet-acute zorg nodig).

Grip op onbegrip

We hebben een externe projectleider ingehuurd om een, door ZonMw gesubsidieerd, project te leiden. Dit project is gericht op het verbeteren van de zorg voor mensen met verward gedrag en het verminderen van herhaalmeldingen bij ketenpartners. Binnen het project werken de GGD, acute ketenpartners en het sociaal domein van de grootste gemeenten in Fryslân samen. De looptijd van het project is tot 1 september 2025, met de mogelijkheid tot verlenging. Tot nu toe is gewerkt aan:

- het opbouwen van een netwerk;
- het aantrekken van nieuwe medewerkers;
- het starten van data-onderzoek;
- het organiseren van bijeenkomsten om de voortgang te bespreken.

Toezicht houden

Inspecties kinderopvang, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en technische hygiënezorg

In 2024 stond de basistaak 'het uitvoeren van wettelijk en contractueel toezicht' centraal. Door personeelstekort zijn de inspecties voor de kinderopvang niet volledig afgerond. Inmiddels hebben we nieuw personeel aangesteld dat vanaf 2025 volledig inzetbaar is.

De Wmo-inspecties voerden we in 2024 allemaal uit conform de afspraken. Alle andere technische hygiënezorg-inspecties bij AZC's, tattoo- en piercingstudio's, schepen en bordelen hebben we ook conform afspraken uitgevoerd.

2.2.4. Organisatie

Strategisch huisvestingsplan

In 2024 werkten we, als onderdeel van de Bestuurlijke Opdracht, een aantal huisvesting-scenario's uit. Naar aanleiding hiervan pasten we ons strategische huisvestingsplan aan, dat we in 2025 aan het bestuur voorleggen. We geven hier in 2025 verder uitvoering aan, zodat we in de periode 2025-2035 het huidige tekort van € 250.000 op huisvesting binnen de begroting oplossen.

Audit Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector

In januari 2024 zijn de HKZ-auditors van LRQA bij GGD Fryslân en Bedrijfsvoering op bezoek geweest. Ze hebben gekeken of wij voldoen aan de normen van de Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector (HKZ). Dit resulteerde in een positief resultaat, want het kwaliteitskeurmerk is weer verlengd voor het komende jaar.

Naast complimenten waren er ook 2 minpunten, zogenaamde 'minors':

1. De personeelsanalyse werd niet volledig uitgevoerd volgens de HKZ-norm.
2. De kwaliteitsdocumenten. Om hieraan tegemoet te komen, voeren we aanvullende analyses uit en werken we aan het verbeteren van de toegankelijkheid en beschikbaarheid van kwaliteitsdocumenten via een centraal platform. Deze stappen dragen bij aan een verdere professionalisering van onze kwaliteitsborging.

Personeel

Wij zagen in 2024 een dalende trend in het verzuimpercentage ten opzichte van 2023. We zijn blij om te zien dat onze inspanningen rondom verzuim leidden tot deze daling. Desondanks blijft dit aandacht vragen van het Management Team van de GGD.

Vakmanschapsprofielen

In 2024 startte het project 'Vakmanschapsprofielen'. Binnen dit project stellen we voor alle functies vakmanschapsprofielen op. Hierbij maken we de bevoegd- en bekwaamheden per functie inzichtelijk. De profielen geven daarnaast ook inzicht in de organisatievereisten en benodigde competenties. De vakmanschapsprofielen vormen de basis voor ons handelen en dragen bij aan het leveren van kwalitatief goed werk. De eerste vakmanschapsprofielen stelden we in 2024 op. In 2025 volgen er meer.

2.3. Wat heeft dit gekost?

	Begroting na 3e wijziging			Realisatie 2024		
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Programma Gezondheid						
Pijler 1	21.437.772	4.896.032	16.541.740	22.091.400	5.659.821	16.431.579
Pijler 2	16.918.201	7.731.933	9.186.268	17.415.294	8.449.829	8.965.465
Pijler 3	5.365.033	4.684.702	680.331	4.814.683	3.927.227	887.456
Pijler 4	1.944.371	1.944.371	-	2.235.530	1.942.891	292.639
Toegerekende organisatiekosten	6.814.793	83.680	6.731.113	6.858.477	274.405	6.584.072
Subtotaal programma	52.480.170	19.340.718	33.139.452	53.415.384	20.254.173	33.161.211
Dekkingsmiddelen gezondheid						
Gemeentelijke bijdrage	-	31.636.378	-31.636.378		31.636.378	-31.636.378
Subtotaal dekkingsmiddelen	-	31.636.378	-31.636.378	-	31.636.378	-31.636.378
Totaal saldo van baten en lasten	**52.480.170**	**50.977.096**	**1.503.074**	**53.415.384**	**51.890.551**	**1.524.833**
Reservemutaties gezondheid	102.000	1.605.074	-1.503.074	102.000	1.361.244	-1.259.244
Gerealiseerd resultaat gezondheid	**52.582.170**	**52.582.170**	**-**	**53.517.384**	**53.251.795**	**265.589**

Voor een toelichting op de verschillen wordt verwezen naar bladzijde 62.

2.4. Feiten en cijfers programma Gezondheid

Cijfers medewerkers 2024

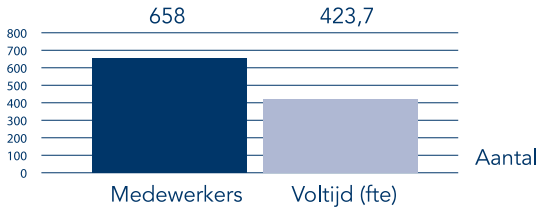

2. Aantal medewerkers	Aantal
Man	37
Vrouw	621

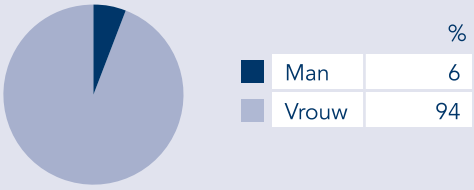

3. Leeftijdsopbouw	Aantal
< 30	89
30-44	223
45-59	228
> 60	118

Gemiddelde leeftijd: 45,8 jaar

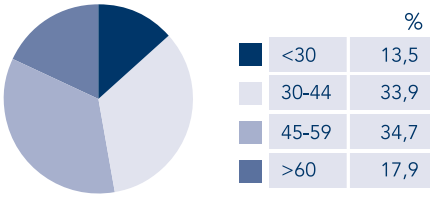

4. Verzuimcijfers	2022	2023	2024
Verzuim %	7,03	8,42	6,99
Meldfrequentie	1,01	0,87	0,77

3. Programmaverantwoording Crisisbeheersing

3.1. Algemeen

Crisisbeheersing is als werk- en vakgebied continu in beweging. In 2023 is de Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden 2023-2029 opgeleverd. Daarin staat dat de kans relatief groot is dat er de komende jaren gebeurtenissen plaatsvinden die de nationale veiligheid raken. Volgens het Rijk vraagt dit om versterking van Crisisbeheersing, een hogere paraatheid en een weerbare samenleving.

Daarom ontvingen de veiligheidsregio's met ingang van 2023 structureel extra BDUR-middelen (Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding) om de formatie van de afdeling Crisisbeheersing in 2023 én in 2024 te versterken. We rondden de werving en selectie van nieuwe medewerkers eind 2024 grotendeels af. Met de versterkte afdeling Crisisbeheersing leveren wij een bijdrage aan het realiseren van de ambities uit de Landelijke Agenda Crisisbeheersing 2024-2029. Het Rijk en het Veiligheidsberaad stelden die agenda in 2024 vast.

Wij zijn trots dat we in 2024 onze crisisorganisatie 24/7 op sterkte hebben gehouden. In de huidige arbeidsmarkt vraagt de werving en selectie, maar ook het opleiden van nieuwe crisisfunctionarissen, een enorme inspanning van ons. Ook zijn we er weer in geslaagd om al onze wettelijke taken succesvol uit te voeren.

3.2. Wat hebben wij bereikt in 2024?

In de meerjarenkoers 2023-2026 werken we met vijf speerpunten. Hieronder vertellen we per speerpunt wat we in 2024 hebben bereikt.

1. Wij zijn 24/7 alert en paraat

Wij beschikken over een robuuste crisisorganisatie met passend en voldoende personeel. Daarmee staan we 24/7 paraat.

Crisisorganisatie op sterkte, vakbekwaam en 24/7 paraat

Net als voorgaande jaren kende de crisisorganisatie in 2024 een verloop in de bezetting. We hebben 22 nieuwe crisisfunctionarissen geworven en opgeleid voor de crisisorganisatie. Deze zijn niet allemaal in dienst bij de veiligheidsregio, maar komen ook vaak uit partner-organisaties waaronder de gemeenten. Hiermee bleven alle piketgroepen bezet met passend personeel. En dit betekende dat de crisisorganisatie ook in 2024 weer 24/7 paraat was.

We voerden het afgelopen jaar een volledig vakbekwaamheidsprogramma uit. Zo organiseerden we onder andere trainingen voor:

- burgemeesters: 'Crisiscommunicatie voor bestuurders';
- gemeentesecretarissen: 'Rol van adviseur in het Gemeentelijk BeleidsTeam (GBT)';
- gemeenten-bevolkingszorg: scenario's zoals 'overboord geslagen containers', 'extreem weer, hoog water', 'extreem weer tijdens een evenement' en 'explosie in een drugslab';
- onze crisisteams Commando Plaats Incident (CoPI), Coördinatieteam Waddeneilanden (CoWA) en Regionaal Operationeel Team (ROT): scenario's 'extreem geweld' en 'besmeurde vogels op een eiland';
- onze crisisorganisatie: oefenen met burgers op het strand van Schiermonnikoog;
- de regionale ambulancevoorziening en het ziekenhuis MCL. Zij oefenden de grootschalige geneeskundige opvang van veel slachtoffers tijdens de veldoefening 'instorting flat-gebouw' in de wijk Heechterp in Leeuwarden. De brandweer organiseerde deze oefening.

De crisisorganisatie moest verder elf keer in actie komen bij een GRIP 1-situatie. Het ging in die gevallen vaak om zeer grote branden, maar er was ook de situatie van wateroverlast in Buitenpost. De crisisorganisatie kwam ook in actie met een voorbereidend Regionaal Operationeel Team (ROT) bij situaties die geen GRIP waren, maar wel om afstemming vroegen. Denk aan de wereldwijde computerstoring in juli 2024 en een grote brand in Flevoland. Deze situaties hadden effecten op onze regio.

VRF voldoet aan Toetsingskader Inspectie Justitie en Veiligheid
Op verzoek van de Inspectie hebben wij, net als voorgaande jaren, een zogenaamde 'Rode Draden Analyse' aangeleverd over 2023. Deze analyse was gebaseerd op zeven GRIP-incidenten, één niet GRIP-inzet en 52 praktijksimulaties. De Inspectie Justitie en Veiligheid heeft ons laten weten dat VRF weer voldoet aan alle vereisten uit het Toetsingskader.
Wel heeft de Inspectie aandacht gevraagd voor het houden van een systeemtest, omdat we in 2023 geen GRIP-3- of GRIP-4-inzetten hebben gehad. In de bestuurscommissie Veiligheid is daarom aangekondigd dat we in 2025 een systeemtest organiseren.

Nieuw beleidsplan voor de meldkamerfunctie crisisbeheersing
Het Algemeen Bestuur stelde in juli 2023 – samen met de Algemene besturen van de veiligheidsregio's Groningen en Drenthe – een nieuw convenant vast voor de samenwerking van deze drie Veiligheidsregio in de meldkamer Noord-Nederland. Aanleiding hiervoor is de landelijke meldkamersamenwerking (LMS).

Als gevolg van dit convenant hebben de drie noordelijke veiligheidsregio's extra geïnvesteerd in de gezamenlijke meldkamerfunctie. Met als resultaat dat de drie directeuren van de noordelijke veiligheidsregio's in 2024:

- de personele invulling van de calamiteitencoördinator op de meldkamer hebben geborgd;
- een nieuw vierjaarlijks integraal beleidsplan voor de meldkamerfunctie hebben vastgesteld.

In 2025 en de daaropvolgende jaren pakken we, naast organisatorische prioriteiten, ook diverse beleidsmatige prioriteiten op.

Crisiscommunicatie op www.fryslanveilig.nl
Veiligheidsregio Fryslân heeft een nieuwe website ontwikkeld: www.fryslanveilig.nl. Hier kunnen de Friese inwoners onder andere 24/7 informatie vinden over actuele incidenten in Fryslân. Maar zij kunnen hier ook lezen wat zij zelf kunnen doen om de risico's voor henzelf en hun naasten te beperken. Het was urgent om deze nieuwe website snel te ontwikkelen, omdat social media platform X niet meer voldoet als betrouwbaar en toegankelijk communicatiemiddel.

2. Wij dragen bij aan het voorkomen van crisis

Wij adviseren en informeren inwoners, gemeenten, instellingen en andere partijen in ons netwerk. Met als doel: meer veiligheid en bewustzijn.

Actuele planvorming
In 2024 implementeerden we de deelplannen 'Bevolkingszorg' en 'Crisiscommunicatie'. Daarnaast hebben we het rampbestrijdingsplan herzien voor inrichtingen die vallen onder het Besluit Rampen en Zware Ongevallen. Het Algemeen Bestuur stelde dit plan vast, dat nu 'Seveso-inrichtingen Fryslân' heet. Ook vertaalden we het landelijk crisisplan 'Extreem Geweld en Terrorisme' naar de eigen regio. En maakten we verder nieuwe informatiekaarten voor 'Uitval Telecom' en voor de 'Sportstadions en evenementen'.

Evenementen
In 2024 hebben de gemeenten onze veiligheids- en gezondheidsadviezen gebruikt voor de vergunningverlening van evenementen. Alle evenementen zijn feestelijk en veilig verlopen. De burgemeesters van de Elfstedentochtgemeenten hebben opdracht gegeven om een eenduidig en uniform mobiliteits- en crowdmanagementplan op te stellen voor iedere Elfstedentochtgemeente. In 2024 zijn er zeven gemeentelijke werksessies geweest. In 2025 vindt er een bestuurlijke bijeenkomst plaats en wordt het crowdmanagementplan opgeleverd.

Stand van zaken voorbereiding zorgaanbieders op rampen en crises (GHOR)
In de periode na corona hebben GGD-GHOR Nederland en het Landelijk Netwerk Acute Zorg (LNAZ) nagedacht over de hernieuwde samenwerking tussen het Regionaal Overleg Acute Zorgketen (ROAZ) en de Directeur Publieke Gezondheid (DPG). Dit resulteerde op 9 juli 2024 in het aanbieden van de handreiking 'Samenwerking ROAZ en DPG - samenwerking in de regio bij rampen en crises' aan alle DPG'en en voorzitters van het ROAZ. In de handreiking is deze bewakingsrol van de DPG concreet uitgewerkt:

- Het toezien op en rapporteren aan het bestuur van de veiligheidsregio over de mate van de voorbereiding van de zorg.

We wilden het bestuur hier in 2024 al over informeren, maar in verband met deze nieuwe handreiking schuift dit door naar 2025. Hieraan zijn geen inhoudelijke consequenties verbonden.

Risicocommunicatie aan inwoners
In 2024 communiceerden wij regelmatig met Friese inwoners over risico's uit ons 'Regionaal Risicoprofiel' en naar aanleiding van urgente onderwerpen en actualiteiten. Hierbij hebben wij gebruik gemaakt van diverse online campagnes. Steeds meer inwoners bekijken onze website www.vrfryslan.nl/laatjenietverrassen en onze social mediakanalen.

3. Wij werken duurzaam en omgevingsbewust

Wij zijn een wendbare organisatie die alert is op landelijke en maatschappelijke ontwikkelingen, die inspeelt op nieuwe risico's en trends en die deze toepast in de praktijk en in de bedrijfsvoering.

Crisisbeheersing bij overstromingen (Deltaprogramma)

Integrale waterveiligheidsstrategie Waddeneilanden
In het Deltaprogramma Waddengebied staat dat we voor elk Waddeneiland een integrale waterveiligheidsstrategie opstellen voor hoogwater en overstromingen. In 2023 hebben we een pilot uitgewerkt voor Ameland binnendijks en voor Vlieland buitendijks. De colleges van de gezamenlijke Waddeneilanden hebben ons naar aanleiding daarvan gevraagd om voor de andere eilanden vergelijkbare rapportages op te stellen. We leverden deze rapportages in 2024 op. Het Dagelijks bestuur van het samenwerkingsverband Waddeneilanden stelde ze vast. Daarmee hebben we deze voorkeursstrategie uit het Deltaprogramma Waddengebied succesvol afgerond.

4. Wij zetten de netwerksamenleving centraal

Wij verbinden burgers, gemeenten, bedrijven en instellingen, werken met hen samen en benutten elkaars kennis en expertise voor, tijdens en na een incident of crisis.

Kennisschakelpunt Veiligheid Fryslân
In 2024 hebben we bijeenkomsten gehad van ons nieuwe 'Kennisschakelpunt Veiligheid Fryslân'. Dit innovatieve netwerk – met wetenschappelijke partners aan boord – gaat ons helpen met het verbinden, vergroten en verspreiden van kennis. Zodat we samen leren en op die manier een integrale bijdrage leveren aan een gezond en veilig Fryslân.

Publiek-private samenwerking
In opdracht van VRF, hebben we in 2024 een evaluatie uitgevoerd naar de publiek-private samenwerking tussen onze organisatie en de Professionele Watersportondernemers (PWO'ers). Deze ondernemers vervullen alweer acht jaar lang een ondersteunende taak bij de aanpak van incidenten op de Fryske binnenwateren. Uit de evaluatie kwam naar voren dat de samenwerking veel meerwaarde biedt. En dat geldt vooral voor de momenten wanneer er op het water iemand gered moet worden en elke seconde telt. De uitkomsten uit de evaluatie gebruiken we om de samenwerking verder te verbeteren.

5. Wij werken informatiegestuurd met betrouwbare data

Wij ontwikkelen ons tot een informatieknooppunt en werken zoveel mogelijk met betrouwbare data.

Veiligheidsinformatieknooppunt is operationeel

In de meerjarenkoers 2023-2026 van VRF staat als ambitie opgenomen dat we een veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) inrichten dat 24/7 operationeel is. Dit VIK sluiten we aan op het landelijke Knooppunt Coördinatie Regio's en Rijk (KCR-2). Doel hiervan is dat het Rijk en de veiligheidsregio's bij een crisis werken vanuit een centraal informatiebeeld. In 2023 hebben we hiervoor met de extra BDUR-middelen passend personeel gevonden en een plan van aanpak opgesteld. In 2024 voerden we dit plan van aanpak conform de planning uit. Het VIK is operationeel conform fase één - open tijdens kantoortijden – en aangesloten op het landelijke knooppunt. De crisisfunctionarissen kunnen nu een wekelijks veiligheidsbeeld raadplegen. De medewerkers van het VIK maken dit beeld. Ook heeft het VIK de crisisorganisatie ondersteund met een actueel veiligheidsbeeld tijdens de jaarwisseling 2024-2025.

3.3. Wat heeft dit gekost?

	Begroting na 3e wijziging			Realisatie 2024		
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Programma Crisisbeheersing						
Producten Crisisbeheersing	7.067.302	217.347	6.849.955	6.750.620	155.027	6.595.594
Toegerekende organisatiekosten	1.317.935	12.606	1.305.329	1.324.516	41.339	1.283.177
Subtotaal programma	8.385.237	229.953	8.155.284	8.075.136	196.365	7.878.771
Dekkingsmiddelen Crisisbeheersing						
Rijksbijdrage BDUR		4.768.687	-4.768.687		4.955.684	-4.955.684
Gemeentelijke bijdrage		3.370.457	-3.370.457		3.370.457	-3.370.457
Subtotaal dekkingsmiddelen	-	8.139.144	-8.139.144		8.326.141	-8.326.141
Totaal saldo van baten en lasten	**8.385.237**	**8.369.097**	**16.140**	**8.075.136**	**8.522.506**	**-447.370**
Reservemutaties Crisisbeheersing		16.140	-16.140		12.189	-12.189
Gerealiseerd resultaat crisisbeheersing	**8.385.237**	**8.385.237**	**-**	**8.075.136**	**8.534.696**	**-459.559**

3.4. Feiten en cijfers programma Crisisbeheersing

Cijfers medewerkers 2024

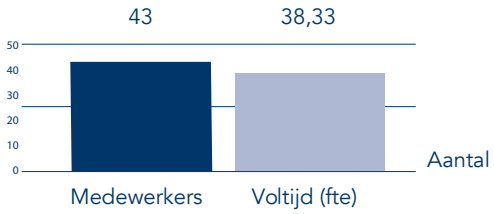

2. Aantal medewerkers	Aantal
Man	16
Vrouw	27

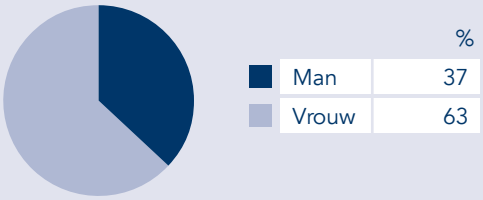

3. Leeftijdsopbouw	Aantal
< 30	7
30-44	16
45-59	16
> 60	4

Gemiddelde leeftijd: 42,7 jaar

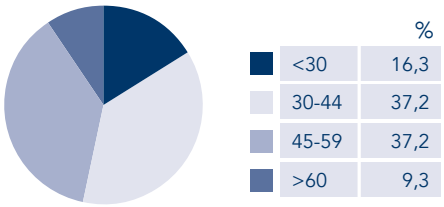

4. Verzuimcijfers	2022	2023	2024
Verzuim %	6,88	3,36	4,10
Meldfrequentie	0,63	0,88	0,58

Activiteiten 2024

Feiten en cijfers programma Crisisbeheersing	Aantal
GRIP-inzetten	11
Niet GRIP-inzetten	2

4. Programmaverantwoording Brandweer

4.1. Algemeen

In 2024 heeft Brandweer Fryslân zich bewezen als een betrouwbare en deskundige partner op het gebied van (brand)veiligheid. We waren een parate organisatie en traden snel en professioneel op bij het bestrijden van incidenten. Daarnaast vervulden we onze taak in advisering en toezicht in het kader van brandveiligheid met zorg en expertise. We konden hierbij goed voldoen aan de vraag.

In 2024 hebben we de Kazerne Volgorde Tabel opnieuw ingericht. Ook evalueerden we het dekkingsplan en hebben we gekeken naar hoe we komende jaren goede brandweerzorg willen leveren. Dit vroeg veel van onze beroeps- en vrijwillige collega's, maar dankzij hun inzet hebben we deze taken succesvol uitgevoerd. En daar mogen we met recht trots op zijn.

4.2 Repressie

Het jaar 2024 kenmerkte zich door incidenten die alle facetten van ons vak raakten: incidenten op het water, (verkeers)ongevallen, weergerelateerde incidenten en branden. De wateroverlast in Buitenpost, de grote brand in garageboxen in Wolvega en de brand in de binnenstad van Sneek zijn voorbeelden van incidenten met impact in de maatschappij. In totaal zijn we 4040 keer gealarmeerd en dat is een lichte daling ten opzichte van voorgaande twee jaren. De relatief grootste dalingen zijn te zien bij de classificaties leefmilieu en ongeval. Het is niet duidelijk welke oorzaak daaraan ten grondslag ligt.

Het afgelopen jaar kende daarnaast soms zeer drukke periodes waarin (grote) incidenten elkaar snel opvolgden of zelfs gelijktijdig plaatsvonden, ook in de zomerperiode. Dit legde een grote druk op onze organisatie. Maar met ons netwerk van brandweerposten hebben we laten zien dat we ook in die omstandigheden de brandweerzorg konden bieden.

Getoetst aan de tijden van het dekkingsplan hebben we in 93% van de prio 1-brandmeldingen een opkomsttijd gerealiseerd die binnen de normtijd voor het betreffende risicogebied ligt. Voor de prio 1-meldingen waar technische hulpverlening nodig is, lukte dit in 96% van de gevallen.

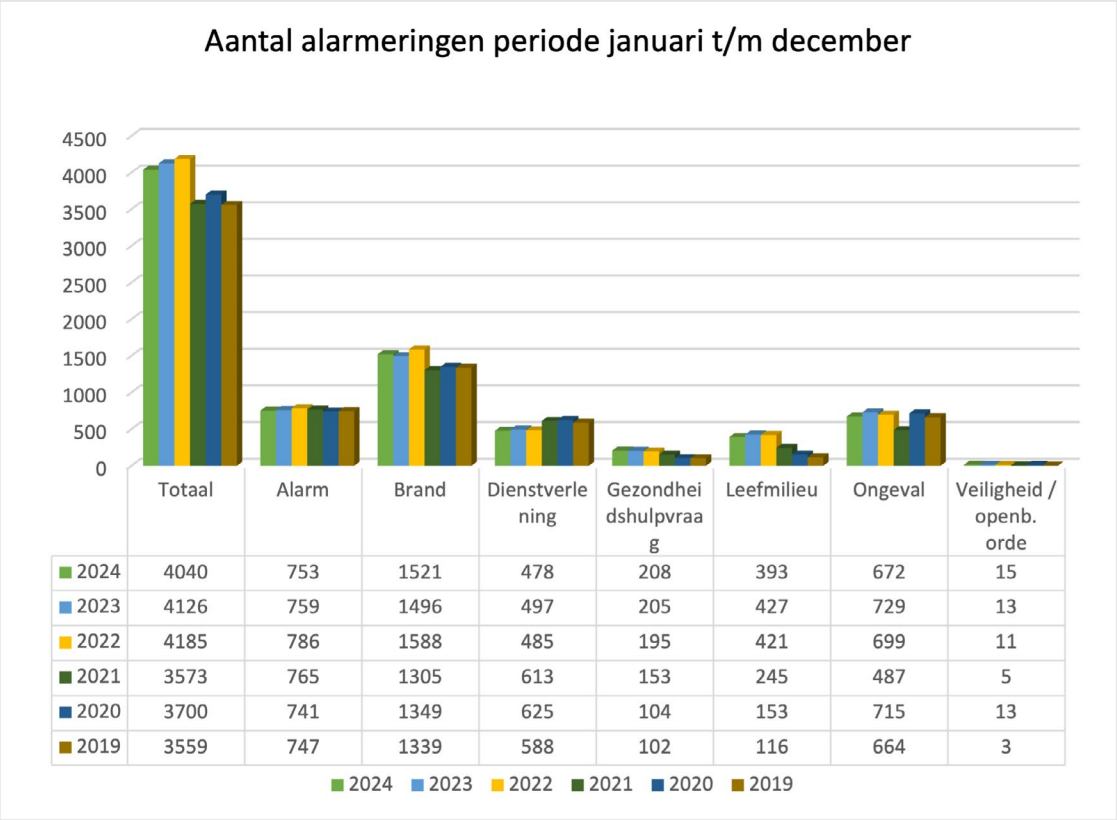

	Totaal	Alarm	Brand	Dienstverlening	Gezondheidshulpvraag	Leefmilieu	Ongeval	Veiligheid / openb. orde
2024	4040	753	1521	478	208	393	672	15
2023	4126	759	1496	497	205	427	729	13
2022	4185	786	1588	485	195	421	699	11
2021	3573	765	1305	613	153	245	487	5
2020	3700	741	1349	625	104	153	715	13
2019	3559	747	1339	588	102	116	664	3

4.3 Wat hebben wij bereikt in 2024?

Een nieuwe Kazerne Volgorde Tabel

We actualiseerden het beleid en de werkwijze rond de Kazerne Volgorde Tabel (KVT). Doel hiervan is dat de Friese burger de best passende brandweerzorg krijgt. De KVT is namelijk een belangrijke schakel in het alarmeringsproces. Aan de hand van deze tabel wordt bepaald welke kazerne bij een melding als eerst (en opvolgend bij meerdere voertuigen) wordt opgeroepen. Het alarmeringsproces houdt rekening met meerdere factoren zoals beschikbaarheid, afstand en reistijd en de uitruktijden van de posten. We hebben de nodige tijd in dit KVT-traject gestopt vanwege de impact op de posten. We investeerden in communicatie en inspraak van onze brandweermensen.

Begin 2025 implementeren we de nieuwe KVT. Conform afspraak evalueren we de werking in 2026 en sturen we bij waar nodig.

Aantoonbaar paraat

In 2024 hebben we het ‘automatisch statussen’ getest en is de data betrouwbaar genoeg gebleken om mee te werken. ‘Automatisch statussen' zorgt ervoor dat het systeem automatisch en preciezer vastlegt wanneer een voertuig uitrukt. En daarmee hebben we meer betrouwbare informatie over onze uitruk- en opkomsttijden. Tot dusver bepaalden we dit met handmatige statustijden.
Met ingang van de nieuwe KVT maken we ook gebruik van ‘automatisch statussen’.

Dekkingsplan

Eens in de vier jaar stelt de brandweer een dekkingsplan op. Dit plan beschrijft welke operationele prestaties wij de komende jaren leveren, welke taken wij uitvoeren en welke middelen wij inzetten om de brandweerzorg te leveren. Het huidige dekkingsplan is vastgesteld tot en met 2025. Daarom startten we in 2024 gestart met het bijstellingsproces voor een nieuw dekkingsplan.

Rond de zomer leverden we hiervoor een evaluatierapport op. Hieruit blijkt dat de organisatie van de brandweer goed op orde is. De Friese gemeenten staan wel voor financiële uitdagingen. Het bestuur heeft ons daarom de opdracht gegeven om een scenario uit te werken waarin 'samen paraat' voorop blijft staan. Dit betekent dat onze 66 posten bij blijven dragen aan de basisbrandweerzorg in een fijnmazig netwerk van brandweerposten in Fryslân. Tegelijkertijd betekent dit ook dat we kritisch moeten kijken naar onze specialistische taken. Waar nodig optimaliseren we deze taken door ze, vanuit een professioneel oogpunt, slimmer en efficiënter in te richten.

Met dit richtinggevende scenario hebben we eind 2024 een start gemaakt met het bouwen van een nieuw dekkingsplan. Begin 2025 wordt dit conceptplan bestuurlijk vastgesteld, waarna het voor zienswijze langs de Friese gemeenteraden gaat.

Team Digitale verkenning

Het team Digitale verkenning ondersteunt de brandweer bij de bestrijding van incidenten met verkenningsdrones. We werken hier binnen een pilot samen aan met de regio's Groningen en Drenthe. Elke regio heeft één drone aangeschaft en piloten opgeleid. Met de inzet van een drone krijgen we snel een duidelijk en overzichtelijk beeld van het incident. Dit helpt bij het efficiënt en effectief bestrijden van een incident.

PFAS

De afgelopen periode is er in Nederland veel aandacht voor per- en polyfluoralkylstoffen (PFAS) in het algemeen en in blusschuim in het bijzonder. Om te onderzoeken in hoeverre dit ook in onze regio speelt, heeft Brandweer Fryslân aanvullend bodemonderzoek laten doen op een zestal kazernelocaties en een voormalig oefenterrein. We verwachten de uitkomsten van dit onderzoek, later dan gepland, begin 2025.

Brandweer Fryslân is verder in nauw overleg met betrokken gemeenten en de provincie over dit onderwerp. Het PFAS-dossier speelt in het hele land. Daarom is er vanuit Brandweer Nederland een Taskforce PFAS opgericht. Wij zijn hierbij aangesloten. Of de uitkomsten van het bodemonderzoek leiden tot acute maatregelen, is nog niet te zeggen.

Extra klassen vakbekwaamheid

Sinds een aantal jaren werken we met deze standaard jaarlijkse opleidingskalender: vijf leergangen Manschap, twee leergangen Bevelvoerder, twee leergangen Voertuigbedienaar en twee leergangen Brandweerchauffeur.

Omdat vrijwilligers zich korter aan onze organisatie binden, zien we dat we vaker nieuwe vrijwilligers moeten opleiden. En dat zagen we weer terug in de grotere vraag naar opleidingsplaatsen voor Manschap in 2024. Daarom is het aantal klassen voor deze leergang uitgebreid van vijf naar zeven. Ook de leergang van Voertuigbedienaar tankautospuit is een keer extra gestart. We hebben de bestemmingsreserve voor deze extra klassen gebruikt. Deze is na corona gevormd om een inhaalslag in het opleidingsprogramma te maken. We kunnen ons voorstellen dat de verhoging van het aantal klassen structureel wordt.

Aantoonbare vakbekwaamheid

We hebben in 2024 meerdere activiteiten uitgevoerd om vakbekwaamheid verder aantoonbaar te maken en om doel- en behoeftegericht invulling te geven aan oefenprogramma's. We voerden hiervoor twee keer per jaar gesprekken met ploegleiders over oefeningen, ervaringen met uitrukken en de risico's van het uitrukgebied.

De brandweerposten konden vervolgens accenten leggen en bepaalde oefeningen iets vaker of minder vaak terug laten komen.

Daarnaast verbeterden we de werkwijze rond het evalueren en reflecteren. Daarmee hebben we de kwaliteit van de oefeningen verhoogd. Ook hebben we hard gewerkt aan het compleet maken van de oefenregistratie. We hielden de aanwezigheid van deelnemers bij oefenmomenten bij en ook de feedback die werd gegeven over die oefeningen. Met deze data kunnen we meer maatwerk voor brandweerposten leveren.

Bouwagenda

Begin 2024 startten we met de nieuwbouw van de kazernes Langweer en Makkum. Deze zijn eind 2024 opgeleverd. Daarnaast hebben we de renovatie en verduurzaming van de brandweerpost Drachten afgerond. Verder lopen de overige projecten op de bouwagenda door, namelijk de posten Damwoude, Oudega (Smallingerland), Parrega, Sneek en Terschelling-West.

De locatiekeuze en een vol stroomnet zorgden bij een aantal projecten voor vertraging. De netcongestie is in bredere zin bij onze bouwagenda een toenemende mate van zorg.

Natuurbrand

Het thema ‘natuurbrand’ komt steeds steviger op de kaart te staan in Fryslân. In 2024 hebben we daarom een aantal initiatieven ontwikkeld om natuurbranden te voorkomen en, waar nodig, de bestrijding effectiever te laten verlopen. Zo hebben we onder andere een themadag georganiseerd voor het bestuurlijk platform en continueerden we de gebiedsgerichte aanpak. Daarnaast geeft de Risico Index Natuurbranden (RIN) ons inzicht in de kans op het ontstaan van een onbeheersbare brand en op de mogelijke impact van zo'n brand. In 2024 hebben we de laatste RIN-gebieden uitgewerkt en dit betekent dat we voor alle Friese gebieden nu een handelingsperspectief hebben opgesteld.

Verder hebben we de vakbekwaamheid van onze brandweermensen op het gebied van natuurbrandbestrijding vergroot. Daar horen ook goede planvorming en procedures bij. Dit traject loopt de komende jaren door. Bovendien hebben we geïnvesteerd in specifieke natuurbrandvoertuigen, de zogenaamde CCFM's.

Bluswater

Door het project 'Fjoer en Wetter' heeft het thema ‘bluswater’ in 2024 extra focus gekregen. We hebben inzichtelijk gemaakt voor welke bouwwerken en gebouwen geen of te weinig bluswater aanwezig is of niet bereikbaar is. Hierdoor kunnen we effectiever handelen op het moment dat er brand is.

De uitkomsten van 'Fjoer en Wetter' zijn meegenomen in het dekkingsplan, waarbij we ‘materieel’ strategisch positioneren. De implementatie van 'Fjoer en Wetter' in het dekkingsplan (aanschaf en verplaatsen materieel) ronden we medio 2026 af.

Verder informeerden we de Friese bewoners, op de plekken waar een tekort aan bluswater is, hoe wij optreden bij brand en welke rol de bewoner zelf kan spelen. Daarnaast hadden we aandacht voor de datahuishouding rond bluswater. Ook verstevigden we ons (informatie) netwerk en overlegden we met partners zoals Wetterskip en gemeenten.

Energietransitie

De energietransitie brengt veiligheidsrisico’s met zich mee. Denk aan brandgevaar door zonnepanelen, omvormers of accu’s en batterijen. Maar denk ook aan brandstoffen zoals waterstof, benzine en diesel.

We hebben in 2024 te maken gehad met branden en ongevallen met elektrische auto’s en andere vaar- en voertuigen. We hebben onze medewerkers hierop voorbereid met toegespitste vakbekwaamheidsmomenten. Daarnaast hebben wij acties ondernomen voor het vergroten van het veiligheidsbewustzijn bij de Vergunning-, Toezicht- en Handhaving (VTH)-afdelingen van gemeenten. Bij deze afdelingen en in het regionale VTH-overleg zijn presentaties gegeven over de risico’s rond de energietransitie. Het afgelopen jaar zagen wij een toename van onze betrokkenheid bij deze energie-initiatieven en adviseerden wij mee in de voorfase. Deze inspanningen liggen in lijn met de Strategische agenda van het Veiligheidsberaad. Hierin staat het speerpunt: ‘Een veilige energietransitie’.

Brandveiligheid grote ondergrondse parkeergarages

Het gebruik van elektrische voertuigen in onze samenleving neemt toe. Daarom kwam afgelopen jaren de vraag naar voren hoe om te gaan met het parkeren en laden van deze voertuigen in ondergrondse parkeergarages. In het verlengde van dit vraagstuk kwam ook het dossier 'brand in ondergrondse parkeergarages' opnieuw op de agenda. Door het toegenomen kunststofgebruik in voertuigen blijken dergelijke branden voor de brandweer namelijk lastig te bestrijden.

In 2024 hebben wij voor alle grote en voor publiektoegankelijke ondergrondse parkeergarages het brandveiligheidsconcept volledig in beeld gebracht en aangescherpt. Dit deden we in samenwerking met de betreffende gemeenten. De verschillende concepten en aandachtspunten vertaalden we naar actuele scenario's en handelingsperspectieven. Ook hebben we een inzetplan/strategie per parkeergarage opgenomen in onze planvorming.

Brandveilig leven

Met het uitvoeringsprogramma 'Brandveilig Leven (BVL) 2023-2026' maken we de Friese samenleving bewuster van brandveiligheid. We sluiten daarbij aan op het gepubliceerde rapport van de Inspectie Justitie en Veiligheid in 2024: 'Minder brand, minder slachtoffers en minder schade?'

In 2024 gaven we daarom volop voorlichting aan diverse doelgroepen, van jong tot oud. Ook startten we met het vernieuwde landelijke programma 'Brandweer op School' voor de groepen 7 en 8. We maakten daarbij gebruik van voorzieningen als een escaperoom, voorlichtingscontainer, demonstratie-aanhanger en pop-up store.

Daarnaast gaven we, naar aanleiding van een aantal grote incidenten, samen met de betrokken gemeenten 'Voorlichting Na Brand' aan onder andere kinderen van een basisschool en betrokken bewoners.

Door al onze activiteiten hebben we rechtstreeks ruim 14.500 Fryske inwoners bereikt.

Advisering en toezicht - Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingegaan. Deze wet bundelt tientallen wetten en regelingen tot één geheel. Het werken onder de Omgevingswet verschilt op een aantal punten van hoe we in het verleden werkten. We werken nu minder met vergunningen en meer met meldingen. Daarnaast adviseren we het bevoegd gezag voortaan per (milieubelastende) activiteit in plaats van per inrichting. In de praktijk kan het dus voorkomen dat één bedrijf (inrichting) meerdere activiteiten uitvoert waar wij per activiteit op adviseren.
Verder communiceren we via het nieuwe Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO).

Onderstaande tabel laat zien dat het aantal adviesaanvragen in 2024 vergelijkbaar was met het jaar ervoor. Wat opviel is dat het aantal vergunningaanvragen, vooral voor milieubelastende activiteiten, afweek van afgelopen jaren. Dit is te verklaren door de komst van de Omgevingswet en de verhoging van de leges. De controles op brandveiligheid waren vergelijkbaar met andere jaren. Hier viel wel het hogere aantal hercontroles op. Deze toename kan worden verklaard door het veranderen van thema in de controles.

Advisering Risicobeheersing						
Productgroepen	**Aantal producten/adviezen**					
	2024	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**
Advisering omgevingsveiligheid	252	402	320	350	329	276
Advisering brandveiligheid	1.041	1.153	1.260	1.005	1.159	1.121
Advisering evenementen	413	237	221	40	68	234
Toezicht brandveiligheid - controles	841	789	820	839	716	767
Toezicht brandveiligheid - hercontroles	834	489	413	253	241	369

Het werken met de nieuwe Omgevingswet vraagt een andere manier van werken en denken. Het lijkt erop dat het intensiever is en meer tijd en geld gaat kosten. In de loop van 2025 wordt het bestuur geïnformeerd over de uren en de werkzaamheden die wij de afgelopen twee jaar gemaakt hebben. Hierbij berekenen we de kosten opnieuw en leggen we aan gemeenten nieuwe (prijs)afspraken voor.

4.4. Wat heeft dit gekost?

	Begroting na 3e wijziging			Realisatie 2024		
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Programma Brandweer						
Producten Brandweer	43.317.871	1.018.371	42.299.500	41.632.911	1.385.830	40.247.081
Toegerekende organisatiekosten	9.859.324	121.065	9.738.259	9.922.524	396.993	9.525.530
Subtotaal programma	53.177.195	1.139.436	52.037.759	51.555.435	1.782.823	49.772.612
Dekkingsmiddelen Brandweer						
Rijksbijdrage BDUR		4.677.064	-4.677.064		5.866.663	-5.866.663
Gemeentelijke bijdrage		46.776.869	-46.776.869		46.776.869	-46.776.869
Subtotaal dekkingsmiddelen		51.453.933	-51.453.933		52.643.532	-52.643.532
Totaal saldo van baten en lasten	**53.177.195**	**52.593.369**	**583.826**	**51.555.435**	**54.426.355**	**-2.870.920**
Reservemutaties Brandweer		583.826	-583.826	-	578.236	-578.236
Gerealiseerd resultaat Brandweer	**53.177.195**	**53.177.195**	**-**	**51.555.435**	**55.004.591**	**-3.449.156**

4.5. Feiten en cijfers programma Brandweer

Cijfers medewerkers 2024

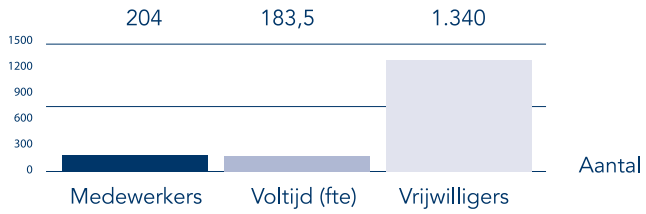

2. Aantal medewerkers	Aantal
Man	171
Vrouw	33

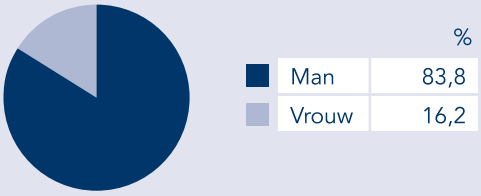

3. Leeftijdsopbouw	Aantal
< 30	17
30-44	78
45-59	88
> 60	21

Gemiddelde leeftijd: 41,5 jaar

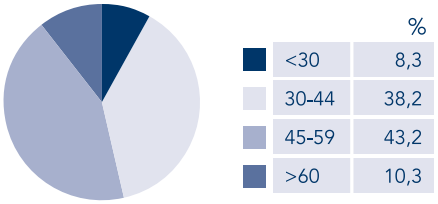

4. Verzuimcijfers	2022	2023	2024
Verzuim %	4,62	4,28	3,82
Meldfrequentie	0,75	0,49	0,52

5. Paragrafen

5.1. Financiering

Beleid

De kaders voor financiering zijn gebaseerd op de Wet financiering decentrale overheden en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsregelingen. Het eigen treasury-beleid van Veiligheidsregio Fryslân is vastgelegd in de financiële verordening. Daarin hebben we afgesproken dat het dagelijks bestuur bij het aantrekken van middelen de volgende kaders in acht neemt:

- Voor het aantrekken van financieringen met een looptijd langer dan één jaar vragen we tenminste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen op.
- We maken geen gebruik van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet financiering decentrale overheden.

Met ons financieringsbeleid willen we de risico's voor langere tijd afdekken met vastrentende leningen. De omvang en looptijd van deze leningen stemmen we af op de omvang en levensduur van de materiële vaste activa en plannen we binnen de kaders voor de renterisiconorm.

Leningenportefeuille

In 2024 trokken we geen nieuwe langlopende lening aan. Het verloop van de leningportefeuille was daarmee als volgt:

Saldo per 1 januari	€	50.187.182	
Opname	€	0	+
Reguliere aflossingen	€	5.167.960	-/-
Saldo per 31 december	**€**	**45.019.222**	

Rente

a	De externe rentelasten over de korte en lange financiering				€ 777.889
b	De externe rentebaten (idem)			-/-	€ 500.515
	Saldo rentelasten en rentebaten				**€ 277.372**
c1	De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) **moet** worden doorberekend	-/-	€ 0		
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld **moet** worden toegerekend	-/-	€ 0		
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen, als daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld **moet** worden toegerekend	+/+	€ 0		
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				**€ 0**
d1	Rente over eigen vermogen			+/+	€ 0
d2	Rente over voorzieningen			+/+	€ 199.388
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				**€ 476.762**
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			-/-	€ 1.543.874
f	**Renteresultaat op het taakveld Treasury**				**€ 1.067.112**

We hanterden een omslagrente van 2,23% voor het toerekenen van rente aan de programma's. De werkelijke omslagrente (0,69%) week significant af van het begrootte percentage en is verrekend met de gemeenten.

Renteresultaat op het taakveld Treasury	1.067.112
Gecorrigeerd middels de derde begrotingswijziging	735.271
Resterend renteresultaat op het taakveld Treasury	**331.841**

Het resterend renteresultaat op het taakveld Treasury van € 331.841 is opgenomen als schuld op de balans ultimo 2024. Conform de afspraak in de financiële verordening (artikel 3a) wordt dit bedrag terugbetaald aan de gemeenten.

Kasgeldlimiet

Bij het begrotingstotaal (primitieve begroting) van € 97.300.000 is de kasgeldlimiet voor 2024 uitgekomen op € 7.978.600 (8,2%). Gedurende het jaar is sprake geweest van een netto vlottende schuld, maar is het kasgeldlimiet niet overschreden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm voor 2024 stond op 20% van het begrotingstotaal, oftewel € 19.460.000. Dit betekent dat we in 2024 voor maximaal € 19.460.000 mochten aflossen. In 2024 kwam het totaal aan aflossingen op € 5.168.000 uit. Dat was ruim onder de renterisiconorm. Bij het samenstellen van de leningenportefeuille hebben we ervoor gezorgd dat we ook in de toekomst de renterisiconorm niet overschrijden.

Schatkistbankieren

Sinds 15 december 2013 geldt de 'Wet verplicht schatkistbankieren'. Met ingang van deze datum moet VRF haar overtollige liquide middelen aanhouden in de schatkist, met uitzondering van een saldo tot het geldende drempelbedrag. Voor 2024 stond dat bedrag op € 1.946.000. De naleving van deze regeling voldoet aan het 'Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)', dat we hebben opgenomen in de toelichting op de balans onder 'kortlopende vorderingen'. Hieruit blijkt dat we het drempelbedrag niet hebben overschreden.

5.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het 'Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV)' schrijft voor dat de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' aandacht moet besteden aan de relatie tussen de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

Algemeen

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de organisatie om omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat aanpassing van het beleid nodig is. Het weerstandsvermogen dient dus om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

De weerstandscapaciteit bestaat uit de beschikbare middelen om risico's op te vangen als deze zich voordoen. Denk daarbij aan incidentele weerstandscapaciteit, zoals aanwezige vrije reserves, en structurele weerstandscapaciteit. Bij structurele weerstandscapaciteit gaat het bijvoorbeeld om de post 'onvoorzien' en eventuele vrije begrotingsruimte.

In beginsel is bij een gemeenschappelijke regeling altijd sprake van 100% weerstandscapaciteit. De deelnemende gemeenten zijn namelijk wettelijk verplicht om ervoor te zorgen dat de gemeenschappelijke regeling altijd over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te voldoen.

Weerstandscapaciteit Veiligheidsregio Fryslân

Het beleid over weerstandsvermogen en risicobeheersing staat in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen 2023-2026.' In deze nota wordt specifiek ingegaan op de bepaling van de weerstandscapaciteit. Veiligheidsregio Fryslân (VRF) kiest ervoor om een egalisatiereserve en een post 'onvoorzien' aan te houden. Zo kunnen we zelf een deel van de risico's opvangen. Eventuele tegenvallers hebben daardoor niet direct gevolgen voor de deelnemende gemeenten.

De nota bevat de volgende bestuurlijke afspraken:

Algemene reserve
De algemene reserve bestaat alleen uit een egalisatiereserve. De hoogte van deze reserve wordt bepaald op basis van het begrotingstotaal. De ondergrens bedraagt 2% van het begrotingstotaal en de bovengrens 5%.

Onvoorzien
Volgens de beleidsnota houden we een post 'onvoorzien' aan. Deze post is bedoeld voor het opvangen van kosten wegens personele frictie. Het budget is gepositioneerd bij de algemeen directeur. We kennen dit toe op basis van een integrale en VRF-brede afweging van de bovenmatige personele frictie.

De uitgangspunten (in volgorde) rond de bepaling van de toekenning zijn als volgt:

1. wegvallen taken
2. reorganisatie
3. (dis)functioneren (directe kosten op basis van een vaststellingsovereenkomst)
4. functioneren (ziekte, vervanging, niet productief: hieronder vallen niet de kosten van juridische advisering en/of onderzoeken)

Structurele begrotingsruimte
Als een gemeente of gemeenschappelijke regeling structurele begrotingsruimte heeft opgenomen in haar begroting, wordt dit beschouwd als een onderdeel van de weerstands-capaciteit. Daarom is het van belang om periodiek te onderzoeken of hiervan sprake is. VRF onderzoekt dit eens per vier jaren via het proces 'doorlichting begroting.'

Uit de laatste doorlichting van de begroting in 2023 bleek dat er geen sprake is van structurele begrotingsruimte.

Inventarisatie weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit van VRF bedraagt:

Egalisatiereserve	3.379.700
Onvoorzien	609.900
Structurele begrotingsruimte	0
Totaal	**3.898.600**

Beleid weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het beleid over weerstandsvermogen en risicobeheersing staat in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen 2023-2026.' Samengevat gelden de volgende beleidslijnen voor risicomanagement:

I. Risicomanagement is een regulier onderdeel van het managementcontrolsysteem van VRF. De geïdentificeerde risico's worden, waar mogelijk, ondervangen door beheersmaatregelen.
II. De belangrijkste netto-risico's nemen we op in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicomanagement' in de begroting en jaarrekening. Waar nodig doen we tussentijds verslag van de voortgang.
III. In dezelfde paragraaf nemen we ook de risico's op, die mogelijk op termijn impact hebben op de begroting. Deze verwerken we structureel in de begroting op het moment dat ze zich zeker voordoen.

Het huidige risicomanagementsysteem is een ad-hocproces. De komende jaren werken we aan het structureren van het risicomanagementproces en het bevorderen van het risicobewustzijn.

Inventarisatie van de risico's

In deze paragraaf geven we een overzicht van de belangrijkste risico's die we hebben geïnventariseerd.

Financiële risico's

Veranderend overheidsbeleid kan leiden tot financiële onzekerheden. Het hoofdlijnenakkoord bevat bijvoorbeeld een aantal voornemens dat mogelijk verstrekkende gevolgen heeft voor onze organisatie. Daarnaast hebben de ontwikkelingen in het gemeentefonds impact op de financiën van onze gemeenten. Hierdoor komt onze begroting in de toekomst mogelijk onder druk te staan.

Een voorbeeld hiervan is de departementale korting van 10% op specifieke uitkeringen (SPUK). Bij Veiligheidsregio Fryslân is de grootste SPUK-regeling de 'Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)'. Een korting van 10% betekent structureel € 1,1 miljoen minder opbrengsten voor de organisatieonderdelen Brandweer en Crisisbeheersing.

Autonome ontwikkelingen kunnen ook tot risico's leiden. Wanneer er sprake is van hoge inflatie of een substantiële verhoging van de lonen als gevolg van cao-ontwikkelingen, ontstaat het risico dat de indexatie van onze budgetten – zoals vastgelegd in de financiële verordening - ontoereikend is. Hierdoor kunnen investeringen in huisvesting, kazernes, materieel, materiaal, personeel en IT-infrastructuur onder druk komen te staan. En dit beïnvloedt de kwaliteit van onze dienstverlening.

Om financiële risico's tijdig te identificeren, monitoren en analyseren we het overheidsbeleid kritisch.

Personeelstekorten
Op de huidige arbeidsmarkt is het lastig om voldoende kwalitatief personeel te werven. Hierdoor kan onze taakuitvoering in gevaar komen. Dit probleem doet zich voor bij alle organisatieonderdelen en kan gevolgen met zich meebrengen. De kwaliteit van de dienstverlening kan bijvoorbeeld onder druk komen te staan, er kan imagoschade ontstaan of de dienstverlening kan alleen worden gerealiseerd tegen onevenredig hoge kosten.

Met wervingscampagnes, opleidingsprogramma's en goed werkgeverschap zetten wij in op het binden, behouden en doorontwikkelen van onze medewerken.

Cyberdreigingen
Voor de dagelijkse bedrijfsvoering is onze organisatie afhankelijk van tijdige en betrouwbare informatie. Tegelijkertijd moeten we ervoor waken dat deze vaak (privacy)gevoelige informatie in verkeerde handen komt. Dit is een complexe opgave, omdat de dreigingen van cybercriminelen en statelijke actoren significant zijn toegenomen. Daarom heeft VRF zichzelf tot doel gesteld om effectief weerstand te bieden tegen cyberdreigingen en beveiligingsincidenten. Én om deze weerbaarheid op een meetbare en verifieerbare wijze aan te tonen. Het uitgangspunt hierbij is het ambitieniveau "Aantoonbaar weerbaar".

VRF is genoodzaakt om ook de komende jaren passende, nieuwe informatiebeveiligingsm aatregelen te blijven nemen om de digitale weerbaarheid te waarborgen. Daarnaast willen we voldoen aan de gestelde normen zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), NEN7510 en NIS2 (Netwerk- en Informatiebeveiliging) om de meetbaarheid en verifieerbaarheid te garanderen. Ook voeren we periodiek interne audits en penetratietest uit en geven we bewustwordingstrainingen.

Wegvallen van maatwerk- en markttaken
VRF voert diverse taken uit die nauw verbonden zijn met de basistaak, maar die we niet collectief uitvoeren. Voorbeelden hiervan zijn:

- maatwerk voor de jeugdgezondheidszorg (JGZ);
- dienstverlening naar aanleiding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo);
- reizigersvaccinaties.

Voor deze taken zetten we deels vast personeel in en doen we een beroep op overhead. Daarnaast calculeren we een winstmarge op deze taken. Deze winstmarge zorgt ervoor dat de collectieve basistaak goedkoper wordt. Het wegvallen van deze taken betekent zowel incidentele fricties als het vervallen van structurele dekking.

Fysieke en psychische schade door werkzaamheden
Het optreden van personeel en vrijwilligers bij incidenten kan fysieke en psychische schade opleveren. De gevolgen hiervan kunnen verstrekkend zijn zoals blijvende arbeidsongeschiktheid. Deze schade is niet altijd goed te verzekeren. Wij hebben daarom besloten deel te nemen aan de stichting 'Waarborgfonds Veiligheidsregio's'. Op die manier dragen alle veiligheidsregio's samen de niet-verzekerbare risico's per 1 januari 2024.

Risico's nieuwbouwprojecten
Veiligheidsregio Fryslân is een kapitaalintensieve organisatie. Vooral bij de brandweer is er sprake van een gedegen investeringsplanning, mede door de bouwagenda. Deze bouwagenda betreft een planning voor de grootschalige nieuwbouw en verbouw van onze brandweerkazernes.

De mate waarin de planning wordt gehaald, wordt beïnvloed door tal van omstandigheden. Wij zijn hierbij onder meer afhankelijk van planvorming bij gemeenten, beperkingen bij het aansluiten op het elektriciteitsnetwerk en van de beschikbaarheid leveranciers. In de praktijk constateren wij dan ook dat de investeringen achterblijven op het plan.

Dit leidt op de korte termijn tot financiële voordelen vanwege de vrijval van kapitaallasten. Voor de lange termijn ontstaan er echter financiële risico's. De stijging van bouwkosten is de laatste jaren fors geweest, waardoor de uitgestelde investeringen mogelijk hoger uitvallen.

Duurzaamheid
De ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid zijn in volle gang. Dit leidt tot verschillende wensen vanuit de maatschappij over inzicht in de duurzaamheidsprestaties van organisaties en tot het verduurzamen van activiteiten. Deze behoefte heeft geleid tot diverse (Europese) wet- en regelgeving.

Veiligheidsregio Fryslân heeft in kaart gebracht op welke wijze deze wet- en regelgeving directe invloed heeft op de organisatie. VRF dient zich, net als alle organisaties in Nederland, te houden aan het klimaatakkoord. Andere initiatieven en wetgeving raken ons veelal op een indirecte manier, bijvoorbeeld via leveranciers, banken en gemeenten.

VRF heeft verschillende acties uitgezet om stappen te zetten op het gebied van duurzaamheid. Zo hebben we in het inkoopbeleid een passage opgenomen over duurzaam inkopen, zetten we in op vergroening en stelden we een visiedocument en plan van aanpak voor duurzaamheid vast. Op het moment dat de Rijksoverheid meer verduurzaming verplicht stelt, kan dit invloed hebben op onze organisatie.

Financiële kengetallen

Van de in het BBV opgenomen kengetallen zijn vier van toepassing op VRF.
Deze kengetallen zijn als volgt uitgewerkt:

Kengetallen	Jaarverslag 2023	Begroting 2024	Jaarverslag 2024
Netto-schuldquote	35,48%	76,60%	51,57%
Netto-schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	35,48%	76,60%	51,57%
Solvabiliteit	9,71%	7,49%	10,88%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%

Netto-schuldquote
De netto-schuldquote weerspiegelt het schuldenniveau van de organisatie ten opzichte van de exploitatie. Hoe hoger het getal, des te groter de netto-schuld ten opzichte van het begrotingstotaal. De netto-schuldquote is lager dan begroot, omdat de geplande langlopende lening niet is aangetrokken. Omdat diverse investeringen vertraging opliepen, was deze externe financiering nog niet nodig.

Solvabiliteit
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de organisatie kan voldoen aan haar financiële verplichtingen. We berekenen de ratio als het aandeel eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (balanstotaal). De solvabiliteit van gemeenschappelijke regelingen is over het algemeen laag. Dit komt omdat de deelnemende gemeenten de wettelijke verplichting hebben om ervoor te zorgen dat de gemeenschappelijke regeling altijd over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen. Een gemeenschappelijke regeling hoeft om die reden geen eigen weerstandscapaciteit aan te houden.

In de beleidsnota 'Weerstandsvermogen 2023-2026' hebben we vastgelegd dat de algemene reserve alleen bestaat uit een egalisatiereserve. Hiermee minimaliseren we onze reservepositie. We hebben echter te maken met een aantal kapitaalintensieve activiteiten. Denk aan de investering in materieel en materiaal voor de repressieve dienstverlening. En aan het realiseren, inrichten en instandhouden van diverse brandweerkazernes, consultatiebureaus en kantoorlocaties. Deze kapitaalintensieve activiteiten leiden tot een relatief hoge mate van externe financiering. De enerzijds lage reservepositie en de anderzijds kapitaalintensieve activiteiten leiden tot een relatief lage solvabiliteit.

De solvabiliteit is hoger dan begroot. Dit komt door een hogere stand van de reserves ultimo 2024 ten opzichte van de begroting 2024.

5.3. Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf vertellen we over het beheerbeleid van de gebouwen die Veiligheidsregio Fryslân structureel en tijdelijk bezit of huurt. Het gaat om onderstaande gebouwen:

- hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg;
- brandweerkazernes: 66, waarvan 49 in eigendom;
- twee boothuizen: één in eigendom en één huur;
- gehuurde opslagloods die fungeert als tijdelijke opslag van afgeschreven materieel en als distributiecentrum voor de bevoorrading van de vaccinatie-, test- en vluchtelingenlocaties;
- 45 huurlocaties voor de Jeugdgezondheidszorg van de GGD;
- het gehuurde Regionaal Coördinatie Centrum (RCC), dat is ondergebracht bij de meldkamer.

Kwaliteitsniveau beheer en onderhoud

Als grondslag voor het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen, passen wij de NEN-2767 norm toe. De NEN-2767 norm is een breed toegepaste wijze van conditiemeting. Hiermee wordt de technische kwaliteit van bouw- en installatiedelen op een objectieve manier vastgelegd. Er zijn zes kwaliteitsniveaus: niveau één staat voor 'uitstekend' en niveau zes staat voor 'zeer slecht'. De bestuurlijke afspraak bij het beheer en onderhoud is, net als voorgaande jaren, kwaliteitsniveau drie. Dit betekent dat wij een 'redelijke conditie' nastreven. Plaatselijke zichtbare veroudering vinden wij acceptabel, zolang de functievervulling van bouw- en installatiedelen niet in gevaar komt. Bij de huurlocaties streven wij ernaar om een vergelijkbaar kwaliteitsniveau vast te leggen in de huurovereenkomsten.

Onderhoudsvoorzieningen

Op basis van dit uitgangspunt hebben wij onderhoudsvoorzieningen gemaakt. Met een onderhoudsvoorziening worden de lasten van groot onderhoud over de jaren geëgaliseerd. De toevoeging aan de voorziening (met andere woorden: de jaarlijkse lasten) is het gemiddelde bedrag van het groot onderhoud dat we redelijkerwijs kunnen voorzien. Wettelijk gezien moet de evaluatie van de voorziening eens in de vijf jaar. In de praktijk hanteren wij een richtlijn van eens per vier jaar.
In 2022 lieten wij een nieuwe schouw uitvoeren. De uitkomsten hiervan staan in de herijking van de voorziening. De schouw bleek betrouwbaar en biedt een goed handvat voor de verwachte onderhoudslasten.

Het uitgevoerde onderhoud in 2024 is grotendeels volgens plan verlopen. We kunnen verklaren waar we zijn afgeweken, omdat we daar bewuste keuzes maakten in het uitvoerings-moment van de onderhoudswerkzaamheden.

5.4. Bedrijfsvoering

5.4.1. Inleiding

Het organisatieonderdeel Bedrijfsvoering bestaat uit de afdelingen Communicatie, Informatiemanagement, Facilitair Bedrijf, Personeel & Organisatie, Financiën & Administratie. Bedrijfsvoering levert een bijdrage aan een veilig en gezond Fryslân door de primaire processen van VRF – brandweerzorg, crisisbeheersing en publieke gezondheidszorg - zo gericht en effectief mogelijk te ondersteunen. Bedrijfsvoering is de expert op het gebied van de bedrijfsvoeringportefeuilles. De afdeling ondersteunt het primaire proces door te faciliteren, adviseren en te helpen bij het bewaken van grenzen. Doordat we deze taken centraal beleggen, verlagen we de kosten en de kwetsbaarheid, terwijl we de kwaliteit verhogen.

5.4.2 Organisatiethema's 2023-2026

In onze meerjarenkoers 2023-2026 staan de volgende organisatiethema's:

- passend personeel bij onze adaptieve opgave
- duurzaamheid
- procesgericht werken

Hieronder vertellen we per thema wat we in 2024 hebben bereikt.

5.4.2.1 Passend personeel bij onze adaptieve opgave

Passend personeel is nodig voor het kunnen en blijven uitvoeren van onze werkzaamheden. Aan de ene kant vragen de opgaven vanuit de samenleving een hoge mate van aanpassings- en uithoudingsvermogen van onze medewerkers. Aan de andere kant moeten we zorgen voor stabiliteit als het gaat om onze wettelijke en reguliere taken. Dit in combinatie met de schaarste op de arbeidsmarkt en de vergrijzing en pensionering van ons personeel, vraagt om anders te kijken naar ons grootste en schaarste goed:

- Het werving- en selectieproces is verbeterd. Dit levert snelheid en duidelijkheid op.
- Het project 'Onboarden' is gestart. Doelen zijn: nieuwe medewerkers goed laten landen en de VRF-cultuur vanaf de start meegeven.
- Leren en ontwikkelen en de borging daarvan. We maakten een start met onder andere het invoeren van het Learning Management System (LMS). De systeemimplementatie is in 2025.
- We hebben meerdere functiewaarderingstrajecten uitgevoerd voor nieuwe functies die passen bij onze adaptieve opgaven. Daarnaast hebben we de besluitvorming voor de invoering van het functiewaarderingssysteem HR21 afgerond. Dit project start in 2025.
- Er was meer aandacht voor vitaliteit en gezondheid en dit betekende ook meer aandacht van onze arbodienstverlener Zorg van de Zaak op dossiers. Ook werkten we binnen de organisatie met externe verzuimbegeleiders om trends te analyseren, dichter op het verzuim te zitten en leidinggevenden en P&O te ondersteunen en van meer kennis te voorzien.
- We organiseerden 'de week van de vitaliteit' en boden verschillende activiteiten aan. Denk hierbij aan een health check, de mogelijkheid om voorlichting te krijgen van een overgangsconsulent en workshops over stress, voeding en leefstijl.

5.4.2.2 Duurzaamheid

Dit jaar hebben we aanzienlijke stappen gezet op het gebied van duurzaamheid. Zo hebben we het bestaande duurzaamheidsbeleid 'Groen=Doen (G=D)' uit 2020 grondig geanalyseerd en getoetst aan de minimale wettelijke vereisten rond klimaatdoelstellingen. Dit heeft geleid tot het nieuwe visiedocument Duurzaamheid VRF 2025-2028.

Het nieuwe visiedocument benadrukt het belang van duurzaamheid en beschrijft hoe dit de komende vier jaar vorm krijgt. VRF streeft naar een klimaatneutrale en circulaire organisatie in 2050, in lijn met het Parijsakkoord. Dit betekent een aanzienlijke vermindering van CO2-uitstoot en het gebruik van primaire grondstoffen. De CO2-footprint van 2023 diende als basis voor verdere reductie. Met deze nieuwe visie zijn we beter voorbereid op:

- het halen van onze duurzaamheidsdoelstellingen;
- het maken van een positieve impact op zowel onze organisatie als het milieu.

5.4.2.3 Procesgericht werken

Binnen het organisatiethema 'Procesgericht werken' staat de dienstverlening aan de Friese burger centraal. We zien procesgericht werken als één van de hulpmiddelen om nog klantgerichter te werken en om ons werk continu te verbeteren. In 2022 begonnen we met een visie op procesgericht werken en in 2023 volgden de fundamenten. Denk hierbij aan het ontwikkelen van het procesmodel, het formuleren van de procesrollen en het opstellen van het implementatieplan voor 2024-2026.

In 2024 voerden we onder het motto 'Leren door te Doen!' twaalf verbetertrajecten uit. We werkten onder ander aan deze processen: adviseren op evenementen, plannen periodiek gezondheidsonderzoek vijf- en negenjarigen, tellen ademluchttoestellen en werven passend personeel. Tijdens deze verbetertrajecten werd het proces tegen het licht gehouden en bepaalden we verbeteracties. Bij de uitvoering van deze acties doorliepen we iedere keer de Plan-Do-Check-Act-cyclus. Op deze wijze blijven we in kleine stappen continu verbeteren. Dit zorgt voor een hogere kwaliteit, efficiëntie en beheers-, doel- en rechtmatigheid. Ook draagt het bij aan een hogere overdraagbaarheid, duidelijkheid over eigenaarschap en verbeterde samenwerking.

5.4.3 VRF-brede projecten

In 2024 werkten we aan deze verschillende organisatiebrede projecten:

- Optimalisatie personeelssysteem AFAS. We hebben de gewenste en slimme inrichting van de P&O-processen bepaald. Het project verloopt goed, binnen budget en planning, en levert de gewenste efficiëntie en inrichting op.
- Project Content op Orde. We hebben afspraken gemaakt en vastgelegd in het Beheerplan Microsoft 365 voor het opschonen en veilig opslaan van content op SharePoint. Verschillende afdelingen binnen VRF hebben hier een start mee gemaakt.
- Optimalisatie Business Intelligence (BI). We hebben de migratie van de openstaande applicaties en dashboards van de oude Microsoft BI-omgeving naar de nieuwe BI-omgeving voltooid. En we hebben afspraken gemaakt over samenwerking en verantwoordelijkheden.
- Datagedreven werken. We stelden een adviesrapport vast met een visie, strategie en werkplan voor VRF. Dit rapport geeft richting aan de ambitie om een meer datagedreven organisatie te worden.
- Visie op informatiebeheer. We hebben de visie op informatiebeheer opgesteld: 'Grip op informatiehuishouding'. Deze visie biedt een strategisch raamwerk voor hoe we informatie verzamelen, opslaan, beheren, delen en beschermen binnen onze organisatie.

5.4.4 Bedrijfscontinuïteitsplan

In het voorjaar van 2024 is het 'Bedrijfscontinuïteitsplan VRF' vastgesteld. Dit plan heeft het volgende doel: de kans op en de effecten van een uitval of verstoring zoveel mogelijk beperken.

Het bedrijfscontinuïteitsplan biedt inzicht in de bedrijfsvoeringsmiddelen die nodig zijn voor het uitvoeren van de bedrijfskritische processen van VRF. Zo hebben we de reële uitvalscenario's in kaart gebracht. Ook staat in het plan duidelijk welke maatregelen we al hebben genomen om deze risico's op uitval te beheersen. Daarnaast zijn de fallbackscenario's bekend mocht er wél uitval plaatsvinden. Verder weten we welke restrisico's er overblijven en waar we eventueel extra maatregelen moeten nemen. Aan die maatregelen en de inrichting van de interne crisisorganisatie werken we verder in 2025.

5.4.5 Privacy en security

Voor Veiligheidsregio Fryslân is informatieveiligheid van cruciaal belang. We moeten immers de continuïteit van onze dienstverlening waarborgen en het vertrouwen van inwoners en partners behouden. Toenemende dreigingen op het gebied van informatieveiligheid, hebben ons aangespoord om de lat voor databeveiliging aanzienlijk hoger te leggen.

Om deze ambitie te realiseren, vulden we medio 2024 de functie van Chief Information Security Officer (CISO) structureel in. Daarnaast hebben we het informatiebeveiligingsbeleid deels herzien. We hebben daarbij verbeterpunten vastgesteld om de digitale weerbaarheid van onze organisatie te versterken. Een deel van deze verbeterpunten hebben we, met als uitgangspunt 'Aantoonbaar Weerbaar', geïmplementeerd. Zo hebben we ons bijvoorbeeld aangesloten bij een Security Operations Center (SOC). En namen we diverse maatregelen om brandweervrijwilligers en crisisfunctionarissen op een veilige manier toegang te geven tot de informatie van VRF.

We streven ernaar om volledig te voldoen aan alle eisen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en NEN 7510. In 2024 namen we al concrete stappen om dit te bereiken. We maakten een plan van aanpak om resterende knelpunten aan te pakken en structurele verbeteringen door te voeren. Planning is om de digitale weerbaarheid verder te blijven versterken en aan alle wettelijke normen te voldoen.

5.4.6 Integriteitsbeleid en gedragscode

VRF is een integere organisatie. Dit komt terug in onze kernwaarden: betrokken, betrouwbaar en professioneel. Daarom hebben we ook een integriteitsbeleid en een gedragscode. Doelen van het integriteitsbeleid zijn:

- uitleggen wat integriteit is;
- integriteit bespreekbaar maken;
- uitleggen wat medewerkers en management moeten doen als ze misstanden signaleren.

De gedragscode is bedoeld om wettelijk vastgelegde rechten en plichten, procedures en sancties te vertalen naar gedragsregels. Het is een middel dat houvast biedt bij de dagelijkse zuivere en professionele omgang met klanten, leveranciers en elkaar.

We blijven dit belangrijk vinden en geven er op meerdere momenten aandacht aan. Alle nieuwe medewerkers worden bijvoorbeeld uitgenodigd voor een introductiebijeenkomst waarin wordt gesproken over integriteit, ons integriteitsbeleid en de gedragscode. Ook spelen onze onafhankelijke vertrouwenspersonen hierin een waardevolle rol. Afgelopen jaar is het gelukt om in ieder organisatieonderdeel vertegenwoordiging te realiseren en hebben de vertrouwenspersonen zich nog zichtbaarder gemaakt in de organisatie. Dit maakt hen nog toegankelijker.

5.4.7 Benchmark

In 2024 hebben we een onafhankelijke benchmark van onze overheadkosten laten uitvoeren door het bureau Berenschot. Uit deze benchmark bleek wederom dat we (erg) efficiënt zijn georganiseerd ten opzichte van vergelijkbare uitvoeringsorganisaties. Ons overhead-percentage bedraagt 17,8% versus het gemiddelde van 22,5%. Vertaald naar FTE's, heeft VRF gemiddeld 37 FTE minder aan overhead dan vergelijkbare organisaties. Ook de kosten van onze overhead liggen in deze verhouding lager ten opzichte van vergelijkbare organisaties. Berenschot heeft VRF opnieuw betiteld als 'knap maar krap' en heeft het bestuur meegegeven dat we scherp moeten blijven om niet door de bodem te zakken.

5.4.8 Opbouw personeel

In onderstaand overzicht staat de formatie van VRF in aantallen voor de periode 2024.

Kolom	Personeelslid	Stagiair	Uitzendkracht/ Extern	Subtotaal	Vrijwilliger	Eindtotaal
Directie VRF	6	-	1	7	-	7
Bedrijfsvoering	125	5	24	154	-	154
GGD	579	12	67	658	-	658
Brandweer	189	2	13	204	1.340	1.544
Crisisbeheersing	40	2	1	43	-	43
Eindtotaal	**939**	**21**	**106**	**1.066**	**1.340**	**2.406**

5.4.9 Verzuim

Gezonde medewerkers	94,38%
Verzuimpercentage	5,62%
Meldfrequentie	0,71%

In 2024 was het verzuimpercentage 0,78% lager dan in 2023. De meldfrequentie is 0,09 lager dan in 2023. Concreet betekent dit dat medewerkers zich in 2024 minder vaker ziekmeldden.

5.4.10. Feiten en cijfers Organisatie

Cijfers medewerkers 2024

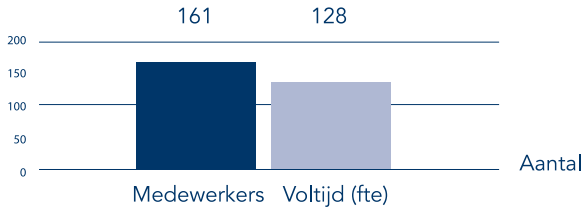

2. Aantal medewerkers	Aantal
Man	69
Vrouw	92

	%
Man	42,9
Vrouw	57,1

3. Leeftijdsopbouw	Aantal
< 30	24
30-44	64
45-59	58
> 60	15

Gemiddelde leeftijd: 42,3 jaar

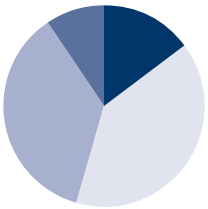

	%
<30	14,9
30-44	39,8
45-59	36,0
>60	9,3

4. Verzuimcijfers	2022	2023	2024
Verzuim %	5,44	3,83	4,46
Meldfrequentie	1,12	0,99	0,76

5.5. Verbonden partijen

Definitie Verbonden Partij

Een Verbonden Partij (VP) is een privaat- of publiekrechtelijke organisatie waarin VRF een financieel én een bestuurlijk belang heeft. Er is sprake van een financieel belang als VRF aansprakelijk is voor het eventueel niet nakomen van de verplichtingen door de rechtspersoon. Er is sprake van een bestuurlijk belang als VRF vertegenwoordigd is in het bestuur of zeggenschap daarin kan uitoefenen. Gelet op deze kwalificaties van belang kent VRF geen verbonden partijen. VRF heeft wel een nauwe betrokkenheid bij de Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON) en daarom lichten we deze relatie hieronder uit.

Stichting BON

De bestuurlijke deelname, samen met de Veiligheidsregio's Groningen en Drenthe, in de Stichting BON benadert de definitie van een Verbonden Partij. Volgens de statuten is er echter geen sprake van een financieel belang in de stichting. De stichting is aandeelhouder van BON B.V. BON B.V. neemt voor 100% deel in Oefencentrum Noord B.V. en Brandweer-opleidingen Noord B.V. BON factureert de afgenomen dienstverlening (opleiden of oefenen). Daarom is stichting BON formeel geen VP.

De afgelopen jaren hebben we onderzocht of de huidige structuur nog steeds wenselijk is. Als gevolg van dit onderzoek is besloten het bestuur voor te stellen een voorgenomen besluit te nemen om de Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON) formeel te verbinden aan Veiligheidsregio Fryslân. De raden van de deelnemende gemeenten zijn in de gelegenheid gesteld om hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken op dit voorgenomen besluit.

5.6 Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur. Artikel 3.5 van de Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan in de begroting aandacht besteed aan de beleidsvoornemens over de uitvoering van de wet.

In deze paragraaf doen wij daarom voor de eerste maal verslag van onze beleidsvoornemens. Daarbij richten wij ons op de drie pijlers van de Woo:

- actieve openbaarmaking
- passieve openbaarmaking
- verbetering van de informatiehuishouding

1. Actieve openbaarmaking

Informatie die actief openbaar gemaakt moet worden, moet digitaal vindbaar zijn via de Woo-index. Veiligheidsregio Fryslân is aangesloten op de Woo-index. Documenten worden openbaar gemaakt via de Woo-index door deze documenten eerst op de eigen website te publiceren. Vervolgens staat in de Woo-index de link van deze internetlocatie. Vanaf 1 november 2024 moesten de eerste vijf informatiecategorieën verplicht openbaar gemaakt worden via de Woo-index.

Het gaat om de volgende categorieën:

- wetten en algemeen verbindende voorschriften (art. 3.3, eerste lid, onderdeel a);
- overige besluiten van algemene strekking (art. 3.3, eerste lid, onderdeel b);
- organisatie en werkwijze (art. 3.3, eerste lid, onderdeel d);
- bereikbaarheidsgegevens (art. 3.3, eerste lid, onderdeel e);
- vergaderstukken Staten-Generaal (art. 3.3, tweede lid, onderdeel b).

Veiligheidsregio Fryslân voldeed hieraan zoals is te zien in het 'overzicht eerste tranche Woo-index': Overzicht eerste tranche WOO-index | Instructie | KOOP Kennis- en exploitatiecentrum officiële overheidspublicaties. We maakten alle verplichte informatie-categorieën openbaar via de Woo-index.

2. Passieve openbaarmaking
Iedereen kan Veiligheidsregio Fryslân vragen om bepaalde informatie openbaar te maken door middel van een Woo-verzoek. Het moet wel gaan om informatie die al in bestaande documenten staat. Denk hierbij aan brieven, rapporten, memo's en e-mailberichten. De gevraagde informatie moet gaan over ons werk.

Op onze website staat hoe het indienen van een Woo-verzoek werkt. Als we informatie met een Woo-besluit openbaar maken, dan is deze informatie voor iedereen openbaar. In 2024 hebben we vier Woo-besluiten tijdig genomen.

3. Verbetering van de informatiehuishouding
Eén van de uitgangspunten van de Woo, maar ook van de Archiefwet 1995, is dat de informatiehuishouding op orde is. De verbetering van de informatiehuishouding is voor ons niet nieuw. We zetten op dit vlak jaarlijks stappen, ook in verband met de doorlopende digitalisering.

VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

Deel II Jaarrekening 2024

Veiligheidsregio Fryslân

6. Jaarrekening

6.1. Balans per 31 december

ACTIVA	31-12-2024		31-12-2023	
Vaste activa				
Materiële vaste Activa		***82.501.963***		***69.200.270***
Investeringen met een economisch nut	82.501.963		69.200.270	
Financiële vaste Activa		***119.589***		-
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 of langer	119.589		-	
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		**12.995.762**		**15.650.397**
Vorderingen op openbare lichamen	4.373.124		10.081.841	
Rekening-courant verhouding met het Rijk	6.535.696		4.999.083	
Overige vorderingen	2.086.942		569.473	
Liquide middelen		**480.184**		**468.584**
Banksaldi	480.184		468.584	
Overlopende activa		**1.907.792**		**5.997.165**
De van Europese en Nederlandse overheids-lichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;				
- overige Nederlandse overheidslichamen	40.115		59.400	
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.867.677		5.937.765	
TOTAAL ACTIVA		**98.005.290**		**91.316.416**

PASSIVA	31-12-2024		31-12-2023	
Vaste passiva				
Eigen Vermogen		**10.661.592**		**8.868.135**
Algemene reserve				
- Egalisatiereserve	3.379.699		3.379.699	
Bestemmingsreserves	3.638.767		4.925.955	
Gerealiseerd resultaat	3.643.126		562.481	
Voorzieningen		**11.509.906**		**10.951.709**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	9.057.540		8.866.355	
Voorzieningen ter egalisatie van lasten	2.452.366		2.085.354	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		**45.019.222**		**50.187.182**
Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	45.019.222		50.187.182	
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		**18.864.834**		**10.081.099**
Overige kasgeldleningen	10.000.000		-	
Overige schulden	8.864.834		10.081.099	
Overlopende passiva		**11.949.736**		**11.228.292**
Vooruit ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel van:				
- het Rijk	487.834		801.826	
- overige Nederlandse overheidslichamen	710.317		168.086	
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgend begrotingsjaar komen	10.751.585		10.258.380	
TOTAAL PASSIVA		**98.005.290**		**91.316.416**

6.2. Overzicht baten en lasten 2024 - deel 1

	Primitieve begroting			Begroting na 3e wijziging			Realisatie 2024			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Verschil
Programma Gezondheid										
Pijler 1	15.353.002	48.525	15.304.477	21.437.772	4.896.032	16.541.740	22.091.400	5.659.821	16.431.579	110.161
Pijler 2	11.582.023	3.306.648	8.275.375	16.918.201	7.731.933	9.186.268	17.415.294	8.449.829	8.965.465	220.803
Pijler 3	1.701.342	1.029.803	671.539	5.365.033	4.684.702	680.331	4.814.683	3.927.227	887.456	-207.125
Pijler 4	1.816.785	1.816.785	-	1.944.371	1.944.371	-	2.235.530	1.942.891	292.639	-292.639
Toegerekende organisatiekosten	6.583.391	83.057	6.500.334	6.814.793	83.680	6.731.113	6.858.477	274.405	6.584.072	147.041
	37.036.543	6.284.818	30.751.725	52.480.170	19.340.718	33.139.452	53.415.384	20.254.173	33.161.211	-21.759
Dekkingsmiddelen Gezondheid										
Gemeentelijke bijdrage		30.113.408	-30.113.408		31.636.378	-31.636.378		31.636.378	-31.636.378	-
	30.113.408	-30.113.408			31.636.378	-31.636.378		31.636.378	-31.636.378	-
Totaal saldo van baten en lasten	37.036.543	36.398.226	638.317	52.480.170	50.977.096	1.503.074	53.415.384	51.890.551	1.524.833	-21.759
Reservemutaties Gezondheid	164.018	802.335	-638.317	102.000	1.605.074	-1.503.074	102.000	1.361.244	-1.259.244	-243.830
Gerealiseerd resultaat Gezondheid	**37.200.561**	**37.200.561**	**-**	**52.582.170**	**52.582.170**	**-**	**53.517.384**	**53.251.795**	**265.589**	**-265.589**
Programma Crisisbeheersing										
Producten Crisisbeheersing	6.688.424	228.794	6.459.630	7.067.302	217.347	6.849.955	6.750.620	155.027	6.595.594	254.361
Toegerekende organisatiekosten	991.784	12.513	979.271	1.317.935	12.606	1.305.329	1.324.516	41.339	1.283.177	22.152
	7.680.208	241.307	7.438.901	8.385.237	229.953	8.155.284	8.075.136	196.365	7.878.771	276.513
Dekkingsmiddelen Crisisbeheersing										
Rijksbijdrage BDUR		4.408.683	-4.408.683		4.768.687	-4.768.687		4.955.684	-4.955.684	186.997
Gemeentelijke bijdrage		3.090.205	-3.090.205		3.370.457	-3.370.457		3.370.457	-3.370.457	-
		7.498.888	-7.498.888		8.139.144	-8.139.144		8.326.141	-8.326.141	186.997
Totaal saldo van baten en lasten	7.680.208	7.740.195	-59.987	8.385.237	8.369.097	16.140	8.075.136	8.522.506	-447.370	463.510
Reservemutaties Crisisbeheersing	106.287	46.300	59.987		16.140	-16.140		12.189	-12.189	-3.951
Gerealiseerd resultaat Crisisbeheersing	**7.786.495**	**7.786.495**	**-**	**8.385.237**	**8.385.237**	**-**	**8.075.136**	**8.534.696**	**-459.559**	**459.559**

6.2. Overzicht baten en lasten 2024 - deel 2

	Primitieve begroting			Begroting na 3e wijziging			Realisatie 2024			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Verschil
Programma Brandweer										
Producten Brandweer	41.941.637	922.520	41.019.117	43.317.871	1.018.371	42.299.500	41.632.911	1.385.830	40.247.081	2.052.419
Toegerekende organisatiekosten	9.524.542	120.164	9.404.378	9.859.324	121.065	9.738.259	9.922.524	396.993	9.525.530	212.729
	51.466.179	1.042.684	50.423.495	53.177.195	1.139.436	52.037.759	51.555.435	1.782.823	49.772.612	2.265.147
Dekkingsmiddelen Brandweer										
Rijksbijdrage BDUR		4.677.064	-4.677.064		4.677.064	-4.677.064		5.866.663	-5.866.663	1.189.599
Gemeentelijke bijdrage		45.524.459	-45.524.459		46.776.869	-46.776.869		46.776.869	-46.776.869	-
		50.201.523	-50.201.523		51.453.933	-51.453.933		52.643.532	-52.643.532	1.189.599
Totaal saldo baten en lasten	51.466.179	51.244.207	221.972	53.177.195	52.593.369	583.826	51.555.435	54.426.355	-2.870.920	3.454.746
Reservemutaties Brandweer	847.666	1.069.638	-221.972		583.826	-583.826		578.236	-578.236	-5.590
Gerealiseerd resultaat Brandweer	52.313.845	52.313.845	-	53.177.195	53.177.195	-	51.555.435	55.004.591	-3.449.156	3.449.156
Gerealiseerd resultaat	**97.300.901**	**97.300.901**	**-**	**114.144.602**	**114.144.602**	**-**	**113.147.955**	**116.791.081**	**-3.643.126**	**3.643.126**
Waarvan incidentele baten en lasten	-	-	-	7.075.000	7.075.000	-	6.215.000	5.662.000	553.000	-533.000
Structureel saldo	97.300.901	97.300.901	-	107.069.602	107.069.602	-	106.932.955	111.129.081	-4.196.126	4.196.126

Overzicht baten en lasten art 27 BBV			
	Lasten	**Baten**	**Saldo**
Programma gezondheid	45.786.204	51.616.146	5.829.942
Programma crisisbeheersing	6.111.151	8.481.168	2.370.017
Programma brandweer	39.119.476	54.029.362	14.909.886
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Overhead	21.613.033	712.737	-20.900.297
Heffing vpb	1.261	-	-1.261
Onvoorzien	414.830	-	-414.830
Saldo van baten en lasten	113.045.955	114.839.412	1.793.457
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma	102.000	1.951.669	1.849.669
Resultaat	**113.147.955**	**116.791.081**	**3.643.126**

6.3. Toelichtingen

6.3.1. Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen

Inleiding
De jaarrekening 2024 van Veiligheidsregio Fryslân is opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de nadere aanwijzingen in de Financiële verordening van Veiligheidsregio Fryslân.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten zijn slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, zijn in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, zijn sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt.

Voor de aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume, wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten: vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten moet er wel een verplichting worden opgenomen.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa betreffen uitsluitend investeringen met een economisch nut. De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of vervaardigingprijs, verminderd met lineaire afschrijvingen. Eventueel wordt rekening gehouden met een restwaarde.

Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven, met uitzondering van voorzieningen aan gronden en terreinen. Met afschrijven wordt begonnen vanaf 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin het actief in gebruik is genomen.

Voor de verschillende categorieën van activa worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Categorie	**Termijn in jaren**
Bedrijfsgebouwen	50
Grootschalige levensduur verlengende renovaties	50
Ademluchtflessen	30
BZK-materieel	25
Renovatie, restauratie, verbouwing van bedrijfsgebouwen en elementen halverwege levensduur bedrijfsgebouwen	25
Overige (kantoor)inventaris (zoals lockers)	25
Voorzieningen aan terreinen (zoals parkeerplaatsen)	25
Technische installaties in bedrijfsgebouwen t/m 2022	20
Containers, wasmanden op wielen	20
Motorspuitaanhangers	20
Brandweer- en PM-vaartuigen	20
Werktuigbouwkundige installaties > 30 kW	20
Redvoertuigen	16
Tankautospuiten inclusief standaard bepakking	16
Hulpverleningsvoertuigen inclusief standaard bepakking	16
Haakarm voertuigen	16
Overige brandweervoertuigen > 3.500 kg	16
Overige brandweervoertuigen < 3.500 kg	15
Overig brandweermaterieel	15
Werktuigbouwkundige installaties tot en met 30 kW	15
Installaties met digitale componenten	12
Oefenmaterieel brandweer	10
Dienstauto's	10
Personeel/materieelwagens	10
Ademluchtapparatuur (niet zijnde ademluchtflessen)	10
Persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals 2e bluspak, helmen, gaspakken)	10
Kantoormeubilair	10
Overige brandweervoertuigen < 3.500 kg	10
Overige brandweervoertuigen > 3.500 kg (2e hands)	10
Brandweer- en PM-vaartuigen motoren	10
Overig brandweermaterieel	10
Overige kantoorinventaris	10
Medische apparatuur TBC	10
Redgereedschap tankautospuit	8
Redgereedschap hulpverleningsvoertuig	8
Persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals 1e bluspak)	8
OVD/Piket-voertuigen	7
Heftrucks en aanhangwagens	7
Alarmeringsmiddelen mobilofoons	7

Categorie	Termijn in jaren
Persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals gierpakken)	7
Overig brandweermaterieel (zoals warmtebeeldcamera's, scooters)	7
Alarmeringsmiddelen portofoons	6
Monitoren	6
Ademlucht spreekmembraan	6
Persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals handschoen, laarzen)	5
Overige kantoorinventaris	5
Gebruikerssoftware	5
Overige medische apparatuur	5
PSU GHOR functionarissen	5
Overig brandweermaterieel (zoals meters)	5
Ademlucht cilinders	5
Werkplek automatisering vanaf 2018	4
Mobiele telefoons, tablets, iPads	4
Ademlucht uitademventiel	4
Systeem soft- en hardware	3
Telefooncentrale	3

Als we aan een gebouw waardevermeerderende aanpassingen doen, wordt voor de afschrijvingsduur aangesloten bij de restant-levensduur van het bestaande actief.

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs.

Vorderingen
De vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde. Bij de vorderingen wordt rekening gehouden met noodzakelijk geachte waarderingscorrecties in verband met oninbaarheid.

Liquide middelen
Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen
De voorzieningen worden opgenomen op nominale waarde. Vanwege de significante tijdsinvloeden wordt de voorziening FLO gewaardeerd op basis van contante waarde.

De voorzieningen groot onderhoud worden bepaald op basis van recente beheersplannen. Deze beheersplannen kennen een looptijd van 30 jaar, waardoor de tijdsinvloeden significant zijn. Vanwege deze significante invloed wordt met ingang van het boekjaar 2022 de voorziening bepaald op basis van contante waarde.

Vaste schulden
Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen
Op grond van artikel 53, lid a van het BBV worden in de toelichting op de balans opgenomen de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeenschappelijke regeling voor toekomstige jaren is gebonden.

6.3.2. Toelichting op de balans

Materiële vaste activa

Het verloop in de materiële vaste activa is als volgt:

Verloopoverzicht materiële vaste activa

	Saldo 01.01.2024	Investeringen	Desinvestering	Afschrijvingen	Saldo 31.12.2024
Gronden en terreinen	1.556.464	210.477			1.766.941
Terreininrichting	94.522	404.313		5.257	493.578
Bedrijfsgebouwen	25.105.565	6.724.611		837.539	30.992.637
Vervoermiddelen	23.237.770	7.922.208		2.539.980	28.619.998
Machines, apparaten, installaties	3.641.599	2.826.295		444.130	6.023.764
Overige materiële vaste activa	11.290.082	4.876.295		2.268.423	13.897.954
	64.926.002	**22.964.199**	**-**	**6.095.329**	**81.794.872**

	Saldo 01.01.2024	Investeringen	Activeringen	Saldo 31.12.2024
Investeringsprojecten in uitvoering	4.274.269	19.397.021	22.964.199	707.091
	4.274.269	**19.397.021**	**22.964.199**	**707.091**

	Saldo 31.12.2024
Materiële vaste activa	81.794.872
Investeringsprojecten in uitvoering	707.091
Totaal materiële vaste activa	**82.501.963**

De belangrijkste investeringen in materiële vaste activa betreffen:

Tankautospuiten	€	6.966.000
(Ver)bouw brandweerkazernes Makkum, Langweer en Drachten	€	6.325.000
Installaties brandweerkazernes Makkum, Langweer en Drachten	€	2.253.000
Haakarmvoertuigen	€	1.198.000
Haakarmcontainers	€	2.127.000

Uitzettingen met een looptijd van korter dan 1 jaar

Schatkistbankieren

Veiligheidsregio Fryslân neemt deel aan verplicht schatkistbankieren. Hiertoe is een overeenkomst afgesloten met het Rijk en worden overtollige tegoeden aangehouden in de schatkist. De Veiligheidsregio mag tot een bedrag van € 1.946.018 buiten de schatkist aanhouden. Per kwartaal was dit saldo gemiddeld als volgt:

Eerste kwartaal	€	436.139
Tweede kwartaal	€	468.455
Derde kwartaal	€	436.463
Vierde kwartaal	€	474.898

Het drempelbedrag is in 2024 niet overschreden.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn als volgt te specificeren:

	31.12.2024	31.12.203
Nog te ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel	€ 40.115	€ 59.400
Vooruitbetaalde bedragen	€ 1.339.201	€ 1.338.049
Overige nog te ontvangen bedragen	€ 468.476	€ 4.549.165
	€ 1.907.792	**€ 5.997.165**

Onder de overige nog te ontvangen bedragen is ultimo 2023 een vordering op het COA opgenomen inzake de Crisisnoodopvang van € 4,1 miljoen.

Nog te ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel

	Saldo 01.01.2024	Ontvangsten	Gemaakte kosten	Saldo 31.12.2024
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Gezondheidsonderzoek na rampen GGD	59.400	62.295	43.000	40.105
	59.400	**62.295**	**43.000**	**40.105**

Eigen vermogen

Het verloop van de reserves is als volgt:

	Saldo 01.01.2024	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo 31.12.2024
Algemene reserve				
Egalisatiereserve	3.379.700	-	-	3.379.700
	3.379.700	-	-	3.379.700
Bestemmingsreserves				
Gezondheidsmonitor	327.113	102.000	145.000	284.113
Uitwerkingskader Meldkamer	500.000	-	-	500.000
Jeugdgezondheidszorg/JGZ 3.0	396.167	-	300.000	96.167
Tweede loopbaanbeleid	538.939	-	9.510	529.429
In te halen werkzaamheden	1.290.275	-	412.830	877.445
Gezonde leefomgeving	143.042	-	64.272	78.770
Kansrijke start	42.766	-	-	42.766
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers	196.874	-	61.941	134.933
Wabo	290.000	-	90.000	200.000
Tijdelijke versterking projecten	59.000	-	59.000	-
Energietransitie	100.000	-	100.000	-
Functiewaardering	1.604.260		709.115	895.145
	5.488.436	102.000	1.951.668	3.638.768
Totaal eigen vermogen	**8.868.135**	**102.000**	**1.951.668**	**7.018.467**

Toelichting per reserve

Egalisatiereserve

Op 19 december 2018 heeft het algemeen bestuur de beleidsnota weerstandvermogen en risicobeheersing vastgesteld. Daarin is besloten om gebruik te maken van een egalisatie-reserve. Deze reserve wordt gebruikt om tussentijdse fluctuaties in het begrotingssaldo op te vangen. De egalisatiereserve heeft een omvang van tussen de 2% en 5% van het begrotingstotaal.

Toerekening reservemutaties onderdeel organisatie

Een aantal van de bestemmingsreserves is gekoppeld aan het onderdeel organisatie. Deze reserves dienen de gehele organisatie. Het betreft (een deel van) de bestemmings-reserve 'in te halen werkzaamheden' en de bestemmingsreserve 'tijdelijke versterking projecten'. De mutaties op deze bestemmingsreserves rekenen we daarom, conform de afgesproken verdeling, toe naar de andere programma's. Deze toerekening is als volgt:

	Verdeling naar programma's	In te halen werkzaamheden	Tijdelijke versterking projecten	Totaal toegerekende reservemutaties
Gezondheid	38,5%	58.198	22.715	80.913
Crisisbeheersing	5,8%	8.767	3.422	12.189
Brandweer	55,7%	84.198	32.863	117.061
Totaal onderdeel organisatie	**100,0%**	**151.163**	**59.000**	**210.163**

Gezondheidsmonitor

De GGD voert in een vierjaarlijkse cyclus verschillende gezondheidsmonitors uit. Gelet op ontwikkelingen in het sociaal domein is besloten om deze monitors dusdanig uit te zetten dat uitkomsten op gebiedsniveau beschikbaar komen. De lasten voor het uitvoeren van de gezondheidsmonitors op gebiedsniveau variëren van € 75.000 tot € 160.000. De reserve gezondheidsmonitors is gevormd om de lasten van de verschillende monitors te egaliseren.

Uitwerkingskader Meldkamer

De bestemmingsreserve is bedoeld voor de verdere ontwikkeling van de meldkamer en de overgang van diverse koppelingen naar één landelijk meldsysteem (LMS).

Jeugdgezondheidszorg/JGZ 3.0

In 2018 heeft de bestuurscommissie Gezondheid ingestemd met het programma JGZ 3.0. Dit programma richt zich op het toekomstbestendig maken van de JGZ. In 2024 heeft de bestuurscommissie Gezondheid kennisgenomen van de resultaten van het programma JGZ 3.0. Hierbij is ingestemd met het vervolgtraject gericht op de implementatie, borging en doorontwikkeling van de programmaresultaten. In 2025 zal de bestemmingsreserve worden ingezet voor het vervolgtraject met name gericht op inbedding in de reguliere organisatie.

Tweede loopbaanbeleid

Vanaf 2006 is de FLO afgeschaft. Hiervoor is het tweede loopbaanbeleid in de plaats gekomen. Medewerkers die twintig jaar in een repressieve functie zitten, kunnen via deze voorziening gefaciliteerd worden om een tweede loopbaan te starten en uit de repressieve functie te stappen. Medewerkers kunnen deze tweede loopbaan zowel intern als extern invullen. Hierbij zetten we loopbaancoaching in om zo een zo goed mogelijke nieuwe baan te vinden. De kosten die hieraan verbonden zijn, kunnen onder andere bestaan uit loopbaancoaching, studiekosten en de afbouwregeling van de ORT-vergoeding.

In te halen werkzaamheden
Bij de jaarrekening 2020 is voorgesteld om een deel van het resultaat van 2020 te bestemmen voor in te halen werkzaamheden. Het bestuur heeft conform besloten en daarom is hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd. Vanwege de coronacrisis hebben we de werkzaamheden nog niet (volledig) ingehaald. Deze pakken we op basis van een geactualiseerde uitvoeringsplanning op. Bij de bestuursrapportages informeren wij het bestuur over de voortgang hiervan.

Gezonde leefomgeving
De bestemmingsreserve Gezonde leefomgeving is ingesteld voor het dekken van de kosten van de personele capaciteit voor de extra adviesvragen op het terrein van Gezonde leefomgeving. Deze extra adviesvragen hangen samen met de invoering van de Omgevingswet. In 2024 heeft de bestuurscommissie gezondheid besloten om deze opdracht ten aanzien van gezonde leefomgeving met één jaar te verlengen tot en met 2025.

Kansrijke start
De bestemmingsreserve Kansrijke Start is gevormd bij de resultaatbestemming 2021. Deze reserve is ingesteld ter dekking van de kosten van de provinciale aanjager Kansrijke Start. Het restant van de bestemmingsreserve wordt ingezet voor ondersteuning en uitbouw van Kansrijke Start binnen het FrIZA.

Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers
De bestemmingsreserve Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA) is ingesteld voor het dekken van de kosten van de opleiding tot verpleegkundig specialist. De inzet van verpleegkundig specialisten is onderdeel van taakdifferentiatie binnen de jeugdgezondheidszorg en moet bijdragen aan het oplossen van de krapte aan artsen. Hiermee beogen we uiteindelijk een toekomstbestendige uitvoering van de jeugdgezondheidszorg binnen de PGA.

Wabo
Op de huidige maatwerkpakketten worden meer kosten gemaakt dan we nu aan bijdrage ontvangen. Verwacht wordt dat de nieuwe Omgevingswet invloed heeft op de afname van de maatwerkpakketten. De hogere kosten dekken we vanuit de bestemmingsreserve.

Tijdelijke versterking projecten
Vanaf 2022 lopen er een aantal grootschalige projecten zoals de bouwagenda en de herijking van de inkoopstrategie. Het opzetten van deze projecten financieren we uit de bestemmingsreserve.

Energietransitie
De energietransitie brengt nieuwe veiligheidsrisico's voor de fysieke leefomgeving met zich mee. Het is moeilijk in te schatten in hoeverre de energietransitie extra inspanningen op hoger tempo van ons vraagt. Daarom is een bestemmingsreserve gevormd zodat eventuele effecten voorlopig niet worden doorberekend in de gemeentelijke bijdragen.

Functiewaardering
De bestemmingsreserve functiewaardering is gevormd bij de resultaatbestemming in de jaarrekening 2023. Deze reserve is bedoeld als tijdelijke overbrugging van de gevolgen van de functiewaardering jeugdverpleegkundigen en doktersassistenten. Deze functies zijn indicatief gewaardeerd vooruitlopend op implementatie van het nieuwe functiehuis en functiewaarderingssysteem HR21. De bestemmingsreserve is eveneens bedoeld voor het dekken van de projectkosten voor de overgang naar en implementatie van HR21.

Voorzieningen

	Saldo 01.01.2024	Stortingen	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo 31.12.2024
Verplichtingen, verliezen, risico's					
Voorziening opgebouwde spaaruren	115.376	4.567	34.744	-	85.199
Voorziening FLO-overgangsrecht	7.975.509	402.257	924.353	-	7.453.413
Voorziening spaaruren IKB	775.470	653.453	97.528	-	1.331.395
Voorziening RVU		187.533			187.533
	8.866.355	1.247.810	1.056.625	-	9.057.540
Egalisatie van lasten					
Groot onderhoud Harlingertrekweg	290.054	76.755	197	-	366.612
Groot onderhoud brandweerkazernes	1.795.300	603.136	192.682	120.000	2.085.754
	2.085.354	679.891	192.879	120.000	2.452.366
Totaal voorzieningen	**10.951.709**	**1.927.701**	**1.249.504**	**120.000**	**11.509.906**

Toelichting per voorziening

Voorziening opgebouwde spaaruren

In het verleden konden medewerkers (op grond van de op dat moment geldende CAR/UWO) van de toenmalige HVD Fryslân en van verschillende thuiszorgorganisaties verlofuren sparen op basis van een spaarcontract. De gespaarde verlofuren kunnen in de toekomst door medewerkers worden aangewend om langdurig verlof op te nemen. De mogelijkheid om extra verlof te sparen is enige jaren geleden beëindigd, met als gevolg dat er geen nieuwe spaarcontracten bijkomen. De voorziening is bedoeld voor de afwikkeling van het aantal uren dat is gespaard.

Voorziening FLO-overgangsrecht

Na de afkoop van het FLO-overgangsrecht door de gemeente Leeuwarden, komen de lasten van deze regeling voor rekening van Veiligheidsregio Fryslân. Per 1 januari 2018 bedroeg de totale resterende verplichting voor deze regeling tot einddatum (nu voorzien in 2042) nog € 9,4 miljoen. Deze verplichting is contant gemaakt tegen een disconteringsvoet van 2,5%, wat leidt tot een voorziening per 1 januari 2018 van € 7,1 miljoen. Dit bedrag is vanuit de ontvangen afkoopsom in de voorziening gestort.

De voorziening wordt bepaald conform de volgende uitgangspunten:

- De rechten van personeelsleden inzake FLO-overgangsrecht zijn gebaseerd op de huidige bepalingen uit hoofdstuk 9a tot en met 9f van de CAR.
- De FLO-rechten zijn gewaardeerd op basis van het cao-loon dat bekend was bij het opmaken van de jaarrekening. In dit geval is dit de cao die geldt voor 2024. De loonsverhoging voor 2025 e.v. is gebaseerd op Macro Economische Verkenning (MEV25). Dit leidt tot een indexering van 3,9% voor 2025, gevolgd door 3,8% voor 2026, 4,8% voor 2027 en 4% voor 2028 en volgende jaren.
- Voor het contant maken van de verplichting en de bespaarde rente wordt gebruik gemaakt van de rente zoals deze is opgenomen in de overeenkomst met de gemeente Leeuwarden. De opgenomen rente betreft 2,5%.
- We berekenen de rente op de kasstroom per 1 januari in plaats van 31 december van het betreffende jaar.
- Bij het opnemen van de verplichtingen houden we geen rekening met de kans op het vervallen van rechten door natuurlijk verloop.

Gedurende 2023 is de totale onttrekking voor de werkelijke uitgaven per saldo € 0,9 miljoen. Daarnaast is € 0,7 miljoen gedoteerd voor onder andere cao-verhoging en het verhogen van de indexatie en is rente toegevoegd (2,5%/ € 0,2 mln.).

Voorziening spaaruren IKB
Vanuit het Individuele Keuze Budget (IKB) is het mogelijk om verlofuren te kopen en deze uren op te sparen. Dit betreft een arbeidskostengerelateerde verplichting die een niet-voorspelbare opbouw en daarmee ook een onvoorspelbare afbouw kent.

Voorziening RVU
Op 30 mei 2023 is in het Landelijke Overleg Arbeidsvoorwaarden Veiligheidsregio's (LOAV) een afspraak gemaakt over een tijdelijke RVU (Regeling voor Vervroegde Uittreding). Als er aan de voorwaarden wordt voldaan, is er recht op deelname aan de RVU-regeling. De voorziening is bepaald aan de hand van de Vaststellingsovereenkomsten die met de betreffende medewerkers zijn gemaakt, rekening houdend met de wettelijk bepaalde vergoeding, de arbeidsomvang en de resterende looptijd.

Groot onderhoud Harlingertrekweg
Uit het meerjarenonderhoudsplan voor het hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg blijkt een gemiddelde last voor groot onderhoud van € 76.755 per jaar. Voor de egalisatie van deze lasten hebben we een voorziening gevormd. De stand van deze voorziening sluit aan op het meerjarenonderhoudsplan.

Groot onderhoud brandweerkazernes
Uit het meerjarenonderhoudsplan voor de 48 eigen kazernes en 18 huurkazernes blijkt een gemiddelde last voor groot onderhoud van € 603.136 per jaar. Voor de egalisatie van deze lasten hebben we een voorziening getroffen. De stand van deze voorziening sluit aan op het meerjarenonderhoudsplan.

Langlopende schulden

De langlopende schulden zijn betrokken bij de Bank Nederlandse Gemeenten en de Waterschapsbank. Het verloop is als volgt:

Stand per 1 januari 2024	€	50.187.182
Nieuw aangetrokken		-
Reguliere aflossingen	€	5.167.960
Extra aflossingen		-
Stand per 31 december 2024	**€**	**45.019.222**

De rentelast van de langlopende leningen in 2024 bedraagt € 764.556.

Overlopende passiva

		31.12.2024		**31.12.2023**
Vooruit ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel	€	1.198.151	€	969.912
Overlopende rente	€	290.858	€	323.732
Overige overlopende passiva	€	10.460.728	€	9.934.647
	€	**11.949.737**	**€**	**11.228.292**

Vooruit ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel

	Saldo 01.01.2024	Ontvangsten	Besteed/betaald	Saldo 31.12.2024
Rijk				
CTB	745.716	-	745.716	-
Therapiefalen bij scabiës	32.135	-	-	32.135
LFR Haakarmbakken	23.975	-	15.983	7.992
Verduurzaming Kazerne Vlieland	-	53.739	-	53.739
Verduurzaming hoofdkantoor	-	47.836	-	47.836
Meerkosten COVID-19 VWS	-	171.390	-	171.390
VWS VIP Pijler 1	-	704.659	698.606	6.053
VWS VIP Pijler 5	-	132.000	129.823	2.177
VWS VIP Pijler 6	-	283.732	117.220	166.512
Totaal Rijk	**801.826**	**1.393.356**	**1.707.348**	**487.834**
Overige Nederlandse overheidslichamen				
CTB	750	-	-	750
Opvoedpunt	23.552	15.450	12.563	26.439
Supranet	6.863	-	-	6.863
Tel mee met Taal	32.413	-	-	32.413
Seker en Sûn 2e fase	39.253	-	39.253	-
JOGG	18.621	19.000	19.815	17.806
Preventieve activiteiten	13.921	-	13.921	-
Grip op onbegrip	15.046	-	15.046	-
Vitaal en in balans op het platteland	2.667	-	2.667	-
Kanker op de kaart	15.000	86.198	119.826	-18.629
STORM	-	400.000	346.493	53.507
SPUK/GALA mentale gezondheid	-	17.606	-	17.606
Bruggenbouwer provinciale ketenregisseurs en gezondheidsbevordering	-	16.000	1.370	14.630
Sociale voedseltuinen	-	31.970	10.854	21.116
Het beste idee van TD	-	3.000	-	3.000
FRIZA	-	2.714.000	2.314.155	399.845
Samenwerking tussen Acute en Niet-Acute Zorgketens	-	174.775	39.803	134.972
Totaal Overige Nederlandse overheidslichamen	168.086	3.477.999	2.935.767	710.317
Totaal vooruit ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel	**969.912**	**4.871.354**	**4.643.115**	**1.198.151**

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De niet uit de balans blijkende verplichtingen hebben betrekking op:

- Huurcontracten die zijn aangegaan voor de hoofd-, team- en consultatiebureaulocaties jeugdgezondheidszorg, brandweerkazernes en een aantal overige locaties. De diverse contracten hebben verschillende looptijden. Dit resulteert in een jaarlijkse verplichting van € 1,97 miljoen (kale huur en servicekosten) per jaar. Deze verplichtingen hebben een looptijd van langer dan één jaar.
- Daarnaast is sprake van leaseverplichtingen voor auto's van € 172.228 per jaar.
- De verplichting met betrekking tot het saldo vakantiedagen is in overeenstemming met het BBV niet opgenomen in de balans, omdat zij een meerjarig gelijkblijvend volume kent. De waarde van de openstaande verlofdagen bedraagt € 1.560.000 ultimo 2024.

- Tot op heden gaan veiligheidsregio's verschillend om met medewerkers met PTSS-symptomen. Voor veiligheidsregio's wordt op dit moment een landelijke regeling voor PTSS uitgewerkt. Met deze regeling wordt PTSS voor veiligheidsregio's als beroepsziekte erkend. Dit in navolging van bijvoorbeeld Defensie en Politie. Een belangrijk onderdeel van de regeling zijn preventieve maatregelen om PTSS te voorkomen. In de regeling is een bepaling opgenomen dat ook erkende PTSS-gevallen met terugwerkende kracht rechten kunnen ontlenen aan de regeling. Verder is de minister gevraagd bij te dragen aan de collectieve kosten voor uitvoering van de regeling. Afhankelijk van de parlementaire besluiten over de voorjaarsnota worden hiervoor gelden toegekend.
  Bij het ingaan van deze regeling bestaat een (financieel) risico voor toepassing van de regeling met terugwerkende kracht en de mogelijke negatieve uitkomst over de voorjaars-nota waardoor alle inspanningen en de daaruit voorvloeiende financiële consequenties op dit gebied door de eigen veiligheidsregio moeten worden gedragen.

6.3.3. Toelichting op de programmarekening

Totstandkoming begroting na wijziging

In het algemeen bestuur (AB) van 14 maart 2024 is de eerste begrotingswijziging voor 2024 vastgesteld. Met de eerste bestuursrapportage stelde het AB de tweede begrotings-wijziging voor 2024 vast op 17 juli 2024. De derde begrotingswijziging is met de tweede bestuursrapportage op 11 december 2024 vastgesteld door het AB. Dit is ook de definitieve begroting. Ten opzichte van de primitieve begroting zijn de volgende wijzigingen aangebracht:

- **Eerste wijziging**
  In de eerste begrotingswijziging worden wijzigingen doorgevoerd voor de autonome ontwikkelingen. Zo wordt op basis van de afspraken in de financiële verordening de indexatie voor de loonkosten geactualiseerd. Ook wordt een voorlopige verrekening van scenario 3 doorgevoerd en zorgt het rijksvaccinatieprogramma voor een wijziging. Daarnaast zijn de aanvullende extra middelen voor de BDuR voor 2024 toegevoegd en wordt de begrote storting in de egalisatiereserve teruggedraaid.
- **Tweede wijziging**
  Gelet op het aangepaste kader voor begrotingsrechtmatigheid heeft een actualisatie van de baten en lasten voor aanvullende werkzaamheden, subsidies en specifieke uitkeringen plaatsgevonden. Uitgangspunt voor de uitvoering van aanvullende werkzaamheden is dat deze geen effect hebben op de gemeentelijke bijdrage. De betreffende wijzigingen van de begroting zijn dan ook budgettair neutraal. Daarnaast heeft er een actualisatie plaatsgevonden van de uitvoeringsplanning reservemutaties.
- **Derde wijziging**
  Dit betreft de wijziging waarin de uitwerking van het arbeids-voorwaardenakkoord is opgenomen. Gelet op het aangepaste kader voor begrotingsrechtmatigheid heeft ook een actualisatie van de baten en lasten voor de najaarscampagne COVID plaatsgevonden. In verband met de vertraging in de investeringsplanning, zijn de werkelijke rentelasten lager dan begroot. Dit wordt via de begrotingswijziging gecorrigeerd en teruggestort naar de gemeenten. Daarnaast is het effect van de geactualiseerde uitvoeringsplanning bestemmings-reserves doorgevoerd.

Toelichting afwijkingen per programma ten opzichte van de begroting na wijziging

Zoals bij begroting 3.0 is afgesproken wordt het resultaat van organisatie naar rato toegerekend aan de programma's. De afwijkingen op dit onderdeel worden door een apart kopje, na de toelichting op de afwijking van de programma's, toegelicht.

Programma	Resultaat regulier	Resultaat organisatie	Resultaat incl. doorbelasting organisatie
Gezondheid	-386.000	121.000	-265.000
Crisisbeheersing	441.000	18.000	459.000
Brandweer	3.426.000	23.000	3.449.000
Totaal	**3.481.000**	**162.000**	**3.643.000**

Programma Gezondheid

Het programma Gezondheid sluit 2024 af met een negatief resultaat van ongeveer € 386.000. Dit resultaat is als volgt opgebouwd uit de vier pijlers van de GGD:

Pijler 1	Monitoring, signalering en advies	€	110.161	
Pijler 2	Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	€	220.803	
Pijler 3	Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises	€	207.125	-/-
Pijler 4	Toezicht houden	€	292.639	-/-
Reservemutaties bestemmingsreserves GGD		€	217.607	-/-
Totaal		**€**	**386.407**	**-/-**

De coronacrisis en de situatie van Oekraïense ontheemden hebben nog steeds invloed op het werk van de GGD maar de impact neemt wel af. De activiteiten in het kader van de coronacrisis bestonden uit het in stand houden van een basiscapaciteit voor vaccineren en het uitvoeren van een najaarscampagne voor COVID. Deze activiteiten zijn ook in 2024 verantwoord binnen pijler 3. Het leveren van zorg aan Oekraïense ontheemden (met name kinderen) is steeds meer geïntegreerd in de reguliere uitvoering. Financieel wordt deze zorg daarom op dezelfde wijze verantwoord als de betreffende taken (met name jeugdgezondheidszorg).

Onderstaand worden per pijler de belangrijkste oorzaken van het resultaat toegelicht.

Pijler 1 Monitoring, signalering en advies

De baten binnen deze pijler zijn ongeveer € 764.000 hoger dan begroot tegenover lasten die € 654.000 hoger zijn dan begroot. Deze hogere baten en lasten hangen samen met de uitvoering van aanvullende opdrachten voor jeugdgezondheidszorg, beleidsadvisering en gezondheidsbevordering. De hogere opbrengsten jeugdgezondheidszorg betreffen met name de vergoeding voor zorg aan Oekraïense kinderen en de subsidie voor artsen in opleiding (totaal ongeveer € 294.000). De hogere opbrengsten voor gezondheidsbevordering en beleidsadvisering betreffen in hoofdzaak het project STORM en Gezonde School. De hogere lasten hangen samen met deze opbrengsten en betreffen hoofdzakelijk personeelskosten.

Rekening houdend met de extra inzet die noodzakelijk is voor de uitvoering van de extra opdrachten is er sprake van een voordeel van € 296.000 voor de taken gezondheidsbevordering en beleidsadvisering. De belangrijkste aanvullende opdracht op het terrein van beleidsadvisering en gezondheidsbevordering betreft de inzet in het kader van FrIZA. Hiervoor ontvangt GGD Fryslân een subsidie van ruim € 2,7 miljoen. Met deze middelen wordt gewerkt aan de opgaven vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA). Een belangrijk onderdeel hiervan is het implementeren van de verschillende ketenaanpakken zoals afgesproken binnen het IZA. Van de subsidie van € 2,7 mln. is een bedrag van ongeveer € 1,5 mln. beschikbaar voor gemeenten voor het aanstellen van lokale aanjagers.

Voor de jeugdgezondheidszorg (JGZ) als totaal is sprake van een nadelig saldo van ongeveer € 482.000. Dit nadelig saldo wordt met name veroorzaakt door:

- Personeelskosten (€ 365.000): de hogere personeelskosten zijn een gevolg van stijgende kosten voor vervanging van personeel als gevolg van een hoog ziekteverzuim.
- Huisvestingskosten (€ 117.000): voor de huisvestingskosten geldt dat er sprake is van een tekort als gevolg van gestegen huurprijzen en gestegen tarieven voor gas en elektra. Het tekort is minder dan voorgaande jaren als gevolg van incidentele meevallers (gunstige afrekeningen gas en elektra en nagekomen verhuuropbrengsten). In hoeverre de afrekeningen ook structureel doorwerken wordt nog onderzocht. De uitkomsten hiervan zullen worden meegenomen in de bredere bestuurlijke discussie over toekomstbestendige financiering van de GGD.

Het nadelig saldo van jeugdgezondheidszorg valt voor ongeveer € 338.000 binnen pijler 1.

Voor medische milieukunde is sprake van een voordelig saldo van ongeveer € 141.000. Ten opzichte van een voordelig saldo in 2023 van € 206.000. Het voordelig saldo hangt samen met de inschaling van een aantal medewerkers en met de opleidingssubsidie voor de arts. Voor een aantal medewerkers geldt dat zij nog niet zijn ingeschaald op het maximum van de functionele schaal. De arts heeft in het eerste halfjaar van 2024 de opleiding afgerond en is in dienst getreden. Met het afronden van de opleiding vervalt de opleidingssubsidie en komen de loonkosten volledig voor rekening van GGD Fryslân. Dit verklaart het lagere voordelig saldo ten opzichte van 2023.

Pijler 2 Uitvoerende taken gezondheidsbescherming
De baten binnen deze pijler zijn ongeveer € 718.000 hoger dan begroot tegenover lasten die € 497.000 hoger zijn dan begroot. Deze hogere baten en lasten zijn vooral een gevolg van aanvullende opbrengsten voor jeugdgezondheidszorg. Deze opbrengsten betreffen onder meer de vergoeding voor zorg aan Oekraïense kinderen (€ 100.000), rijksvaccinatieprogramma (€ 148.000) en voorzorg (€ 143.000). Verder zijn er hogere opbrengsten dan begroot voor reizigersadvisering/-vaccinatie en seksuele gezondheid. De hogere opbrengsten reizigersadvisering/-vaccinatie zijn een gevolg van een hoger aantal consulten en vaccinaties. Voor seksuele gezondheid bestaan de hogere opbrengsten uit de vergoeding voor Prep-zorg.

De uitvoering van de meer individueel gerichte werkzaamheden van de jeugdgezondheidszorg zoals stevig ouderschap, integrale vroeghulp en voorzorg worden verantwoord binnen pijler 2. Evenals bij pijler 1 is ook hier sprake van een nadelig saldo met vergelijkbare oorzaken. Het nadelig saldo bedraagt ongeveer € 144.000.

Bij de uitvoering van de publieke gezondheidszorg asielzoekers (PGA) is sprake van een voordeel van ongeveer € 154.000. De hoge bezetting van de verschillende opvanglocaties voor asielzoekers gekoppeld aan de financieringssystematiek vormen een belangrijke verklaring voor het voordelige saldo. In 2024 is de personele bezetting van het team uitgebreid, waardoor het voordelig saldo lager is dan in 2023.

Voor infectieziektebestrijding geldt dat er sprake is van een tekort van ongeveer € 20.000. Dit tekort wordt veroorzaakt door de kosten van het ontwikkelen en implementeren van een applicatie voor Elektronisch voorschrijven (EVS) binnen GGD'en. Een applicatie voor EVS richt zich op het signaleren van onveilige situaties bij het voorschrijven van medicatie. EVS is als medicatiebewakingssystemen een onderdeel van het leveren van verantwoorde zorg (Inspectie-eis).

De inzet van GGD Fryslân gericht op versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid (VIP) is gefinancierd uit een specifieke uitkering van het Ministerie van VWS. Het hoofdlijnenakkoord en de daarin opgenomen bezuiniging op pandemische paraatheid maken de toekomstige (structurele) financiering van de versterking onzeker.

De afgelopen twee jaren is de omzet van reizigersadvisering/-vaccinatie weer vergelijkbaar met de periode voor de coronacrisis. In 2024 is de bezetting van de verpleegkundigen uitgebreid om de werkdruk te verlagen en om verlofstuwmeren te voorkomen. Ten opzichte van de begroting is sprake van een voordeel van ongeveer € 66.000.

Pijler 3 Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises
De baten binnen deze pijler zijn ongeveer € 757.000 lager dan begroot tegenover lasten die € 550.000 lager zijn dan begroot. Deze afwijkingen worden vooral veroorzaakt doordat de kosten van de najaarscampagne voor COVID-19 veel lager zijn dan de bij het Ministerie van VWS ingediende begroting.

In 2024 zijn de opdrachten van het Ministerie van VWS met betrekking tot COVID-19 verder afgenomen. De opdrachten bestonden uit het in standhouden van een basiscapaciteit en infrastructuur voor vaccineren en de uitvoering van een najaarscampagne voor COVID-19. De kosten verbonden aan de uitvoering van deze opdrachten zijn volledig gedekt door de specifieke uitkeringen van het Ministerie van VWS.

Evenals in 2023 resulteert de uitvoering van forensische geneeskunde in 2024 in een nadelig saldo van ongeveer € 270.000 (ten opzichte van € 309.000 in 2023). Het nadelig saldo is met name een gevolg van de kosten die zijn gemaakt in verband met landelijke ontwikkelingen en voor het borgen van de uitvoering van de forensische geneeskunde nu en in de toekomst. Het gaat dan bijvoorbeeld om:

- Kosten projectleiding en extra coördinatie gericht op het realiseren van de centrum GGD constructie.
- Kosten in verband met aanbesteding medische arrestantenzorg door de Politie.
- Kosten van het opleiden van artsen in opleiding.

Deze extra kosten zijn niet meegenomen in de tariefafspraken met de Politie volgens de huidige overeenkomst. Ten dele worden deze kosten gedekt door de subsidie van het Ministerie van J&V via GGD GHOR Nederland voor borging forensische geneeskunde. Naast bovenstaande kosten dragen de kosten van externe inhuur ook bij aan het nadelig saldo. De externe inhuur is noodzakelijk in verband met druk op het rooster (24-7 beschikbaarheid) voor forensische diensten.
In tegenstelling tot de verwachting bij de jaarrekening 2023 is er nog steeds geen duidelijkheid over de structurele financiering van een toekomstbestendig uitvoering van de forensische geneeskunde. De subsidie van het Ministerie van J&V betreft tijdelijke en geen structurele financiering.

Pijler 4 Toezicht houden
Deze pijler betreft hoofdzakelijk de uitvoering van de inspecties kinderopvang op grond van de wet kinderopvang. Het team toezicht had in 2024 net als in 2023 te maken met een aantal langdurige zieke medewerkers. Om toch zoveel mogelijk inspecties uit te voeren en om te voldoen aan de 100% inspectie-eis is extra personeel ingezet. In de bekostiging van deze taak wordt onvoldoende rekening gehouden met vervanging in verband met langdurig ziekteverzuim. Het inzetten van extra personeel resulteert in een nadeel binnen deze pijler van € 293.000.

Reservemutaties bestemmingsreserves GGD
Aan de verschillende bestemmingsreserves is minder onttrokken dan begroot. In totaal is ongeveer € 218.000 minder onttrokken aan de bestemmingsreserves en dit leidt tot een nadelig saldo bij de reservemutaties. Voor een nadere toelichting op de reservemutaties wordt verwezen naar paragraaf 7.3.4 onderdeel ‘Analyse begrotingsrechtmatigheid reserves’.

Programma Crisisbeheersing

Het programma Crisisbeheersing sluit 2024 af met een positief resultaat van € 441.000.

Afwijkingen ten opzichte van de begroting:

Extra BDUR versterking CB overschot	€	182.000
BDUR regulier	€	187.000
Regulier (piket, formatie)	€	139.000
Aanvullende storting voorziening RVU en spaarverlof	€	-67.000
Regulier resultaat	**€**	**441.000**

- *Extra BDUR versterking CB overschot*

Dit overschot wordt met name veroorzaakt door het later invullen van vacatures op de functies die zijn opengesteld vanuit de aanvullende BDUR-middelen.

- *BDUR regulier*

De loonprijscompensatie op de BDUR is pas halverwege het jaar bekend en kan daardoor niet meer worden ingezet.

- *Regulier*

Het voordelig resultaat op formatie wordt verklaard door een lagere inschaling dan begroot en latere invulling van vacatures. De soms moeizame invulling van vacatures houdt verband met krapte op de arbeidsmarkt. Daarnaast is sprake van een klein voordelig verschil op piket.

- *Aanvullende storting voorziening RVU en spaarverlof*

Ultimo 2024 bleek een aanvullende storting in beide voorzieningen noodzakelijk.

Programma Brandweer

Het programma Brandweer sluit af met een positief resultaat van € 3.426.000.

Bouwagenda	€	2.252.000
Materieelbeheer	€	295.000
Huisvesting	€	408.000
Meldkamer	€	149.000
Loon-prijsbijstelling Bdur	€	304.000
Divers	€	18.000
Regulier resultaat	**€**	**3.426.000**

- *Bouwagenda:*

De bouwagenda is gepauzeerd waardoor de verbouw en nieuwbouw is uitgesteld. Door de langere doorlooptijden dan waar in eerste instantie rekening mee werd gehouden, kon de planning niet ingehaald worden. Dit heeft voor een voordeel gezorgd op de kapitaallasten en de reservering die is gemaakt voor de uitzetting in de exploitatie-lasten.

- *Materieelbeheer:*

Er zijn een groot aantal tankautospuiten en kleine voertuigen vervangen.
De oude voertuigen zijn verkocht en hebben voor een verkoopopbrengst gezorgd.

- *Huisvesting:*

Door een lagere prijs voor gas en elektra vallen de lasten lager uit dan verwacht.
Ook is er minder klein onderhoud nodig geweest.

- *Meldkamer:*

Er is nog onzekerheid over de inzet van de centralisten. Hiervoor lopen landelijke ontwikkelingen waardoor er voor 2024 nog sprake is van een onderuitputting.

- *Loon- prijsbijstelling BDUR:*

De loonprijscompensatie op de BDUR wordt pas halverwege het jaar bekend. Dit is vrij laat waardoor de middelen niet meer ingezet konden worden. en daarom niet meer worden ingezet.

Doorberekende organisatiekosten

Het onderdeel organisatie sluit 2024 af met een positief resultaat van € 162.000. In de begroting hebben we een post opgenomen voor personele frictie. Deze post is in 2024 niet volledig gebruikt.

Algemene dekkingsmiddelen en financiering

Rijksbijdrage BDUR

De bijdrage uit de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding was begroot op € 9,4 miljoen. Uiteindelijk valt de uitkering hoger uit, door de achteraf toegekende loon- en prijscompensatie.

Financiering

In 2024 is geen nieuwe langlopende lening aangetrokken.

Bijdrage in het nadelig saldo

De bijdrage in het nadelig saldo is conform de gewijzigde begroting geïnd bij de deelnemende gemeenten.

Benutting van de post personele fricties

De post 'personele fricties' was voor 2024 begroot op € 610.000 en is na vorming van het programma organisatie aldaar ondergebracht. Conform de nota weerstandsvermogen is de post in 2024 alleen besteed aan kosten van personele fricties, waaronder boventalligen en ww-verplichtingen.

Incidentele baten en lasten

Het resultaat voor 2024 bestaat uit een aantal incidentele effecten. Onderstaand een overzicht van de incidentele baten en lasten van 2024 (x € 1.000)

Incidentele baten en lasten	Begroting		Realisatie	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Boekwinst verkoop activa	-	-	304	-
Afwikkelingsverschillen voorgaande dienstjaren	-	-	280	31
Friese Preventie Aanpak / FrIZA	2.714	2.714	2.314	2.314
Versterking infectieziektebestrijding en voorbereiding op toekomstige pandemieën	1.120	1.120	946	946
Forensische geneeskunde			384	384
Covid	507	507	463	463
Najaarscampagne Covid	2.734	2.734	1.524	1.524
Totaal	**7.075**	**7.075**	**6.215**	**5.662**

Informatie Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op Veiligheidsregio Fryslân. Het voor Veiligheidsregio Fryslân toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000 (Algemeen Bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2024	
Bedragen x € 1	**W. K. Kleinhuis**
Functiegegevens	**Algemeen directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 183.370
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.432
Subtotaal	*€ 206.802*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	**€ 206.802**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2023	
Bedragen x € 1	**W. K. Kleinhuis**
Functiegegevens	**Algemeen directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 176.591
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.647
Subtotaal	*€ 199.238*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000
Bezoldiging	**€ 199.238**

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Gegevens 2024	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	**FUNCTIE**
de heer Buma (Leeuwarden)	voorzitter Algemeen Bestuur, voorzitter Dagelijks Bestuur
de heer Brouwer (Achtkarspelen)	lid Algemeen Bestuur
de heer Stoel (Ameland)	lid Algemeen Bestuur
de heer Agricola (Dantumadiel, vanaf 04-11-2024 De Fryske Marren)	lid Algemeen Bestuur
Mevrouw Haga (Dantumadiel)	lid Algemeen Bestuur
de heer Veenstra (De Fryske Marren, vanaf 19-11-2024 Smallingerland)	lid Algemeen Bestuur
mevrouw Sjerps (Harlingen)	lid Algemeen Bestuur
mevrouw Fokkens (Heerenveen)	lid Algemeen Bestuur
de heer Kramer (Noardeast-Fryslân)	lid Algemeen Bestuur
de heer Werkman (Ooststellingwerf)	lid Algemeen Bestuur
de heer Bouwman (Opsterland)	lid Algemeen Bestuur
mevrouw van Gent (Schiermonnikoog)	lid Algemeen Bestuur
de heer Rijpstra (Smallingerland)	lid Algemeen Bestuur
mevrouw de Vries (Súdwest-Fryslân)	lid Algemeen Bestuur, lid Dagelijks Bestuur
de heer Cazemier (Terschelling)	lid Algemeen Bestuur
de heer Gebben (Tytsjerkstradiel)	lid Algemeen Bestuur, lid Dagelijks Bestuur
de heer Schrier (Vlieland)	lid Algemeen Bestuur
mevrouw Waanders (Waadhoeke)	lid Algemeen Bestuur
de heer van de Nadort (Weststellingwerf)	lid Algemeen Bestuur
de heer de Vries (Opsterland)	lid Dagelijks Bestuur
mevrouw Zonderland (Weststellingwerf)	lid Dagelijks Bestuur

De leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur ontvangen voor deze functie geen vergoeding van Veiligheidsregio Fryslân.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking, die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

6.3.4. Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Lasten

Zie hieronder voor de uitwerking van de over- en onderschrijdingen per programma.

Programma	Overschrijding in het kader van begrotings-rechtmatigheid	Overschrijding meetellend in het oordeel van de accountant
Gezondheid	395.000	-
Crisisbeheersing	-310.000	-
Brandweer	-1.622.000	-
Totaal	**-997.000**	**-**

In bovenstaand overzicht is het onderdeel organisatie, conform de uitgangspunten van begroting 3.0, verdeeld naar de diverse kolommen. Zie ook onderdeel '1. Resultaat' van het jaarverslag.

Overschrijding van de lasten ten opzichte van de begroting na wijziging

De gerealiseerde lasten zijn voor het programma Gezondheid hoger dan begroot. In beginsel zijn dit begrotingsoverschrijdingen en is er daarom sprake van een begrotingsonrechtmatigheid. Hieronder volgt een toelichting waarom deze begrotingsoverschrijdingen geen effect hebben op het rechtmatigheidsoordeel.

Overschrijding programma Gezondheid
Bij de GGD is er sprake van een overschrijding van de begroting. Hier liggen een aantal redenen aan ten grondslag:

- De belangrijkste oorzaak van het negatieve resultaat betreft een tekort op huisvestingskosten en extra formatiekosten als gevolg van hogere ziektevervanging.
- Daarnaast ontstaat deze overschrijding door aanvullende stortingen in voorzieningen RVU en verlofsparen.

Het tekort op huisvesting en formatie is tijdig aangekondigd. In zowel de eerste bestuursrapportage (behandeling in AB van 17 juli 2024) als de tweede bestuursrapportage (AB d.d. 11 december 2024) is dit aangekondigd. Daarnaast is er sprake is van een begrotingsoverschrijding die past binnen het bestaande beleid van het algemeen bestuur conform artikel 3.4c van het addendum bij de financiële verordening.

Onderschrijding van lasten ten opzichte van de begroting na wijziging

Er is sprake van begrotingsonderschrijdingen. Deze onderschrijdingen hebben niet geleid tot begrotingswijzigingen, maar zijn wel tijdig gemeld aan het algemeen bestuur via de bestuursrapportages. De belangrijkste onderschrijding betreft de onderuitputting op kapitaallasten bij de brandweer (eerste en tweede bestuursrapportage 2024), en het niet volledig aanwenden (onderbesteding) van de versterkingsmiddelen voor de BDuR (eerste en tweede bestuursrapportage 2024).

Onderschrijding programma Crisisbeheersing
Op het programma Crisisbeheersing zijn de lasten circa € 310.000 lager dan begroot. Een belangrijke reden hiervoor betreft het niet volledig aanwezen van de versterkings-middelen voor de BDuR. Tijdens de bestuursrapportages is dit gemeld aan het bestuur.

Onderschrijding programma brandweer
Op het programma Brandweer zijn de lasten € 1,16 miljoen lager dan begroot.
Een belangrijke reden hiervoor betreft lagere kapitaallasten als gevolg van vertraging in de realisatie van de investeringsagenda. Tijdens de bestuursrapportages is dit gemeld aan het bestuur.

Baten

Zie hieronder voor de uitwerking van de over- en onderschrijdingen van de baten per programma.

Programma	Overschrijding in het kader van begrotings-rechtmatigheid	Overschrijding meetellend in het oordeel van de accountant
Gezondheid	931.000	-
Crisisbeheersing	153.000	-
Brandweer	1.833.000	-
Totaal	**2.899.000**	**-**

Overschrijding van de baten ten opzichte van de begroting na wijziging

Overschrijding programma Gezondheid
De overschrijding bij de baten heeft met name betrekking op extra opbrengsten voor jeugdgezondheidszorg. Voor een uitgebreidere toelichting op de afwijking bij de baten wordt verwezen naar de toelichting op de programmarekening van het programma gezondheid (paragraaf 7.3.3).

Overschrijding programma Crisisbeheersing
Op het programma Crisisbeheersing zijn de baten circa € 153.000 hoger dan begroot. Dit betreft de loon- en prijsbijstelling op de BDuR die in juli ontvangen is. Tijdens de tweede bestuursrapportage is dit gemeld aan het bestuur.

Overschrijding programma Brandweer
Op het programma Brandweer zijn de baten € 1,83 miljoen hoger dan begroot. Dit betreft voor het grootste deel de loon- en prijsbijstelling op de BDUR. Dit is tijdens de tweede bestuursrapportage gemeld. Daarnaast zijn er verkoopopbrengsten gerealiseerd door het afstoten van voertuigen wat volledig is afgeschreven en vervangen door nieuwe voertuigen.

Onderschrijding van de lasten ten opzichte van de begroting na wijziging

Niet van toepassing.

Analyse begrotingsrechtmatigheid reserves

Bestemmingsreserves	Begrote onttrekking	Grealiseerd onttrekking	Verschil
Gezondheidsmonitor	145.000	145.000	-
Jeugdgezondheidszorg/JGZ 3.0	300.000	300.000	-
Tweede loopbaanbeleid	-	9.510	-9.510
In te halen werkzaamheden	458.102	412.830	45.272
Gezonde leefomgeving	100.000	64.272	35.728
Kansrijke start	16.000	-	16.000
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers	115.000	61.941	53.059
Wabo	90.000	90.000	-
Tijdelijke versterking projecten	59.000	59.000	-
Energietransitie	100.000	100.000	-
Functiewaardering	821.938	709.115	112.823
Totaal	**2.205.040**	**1.951.668**	**253.372**

Lagere onttrekkingen

In te halen werkzaamheden

Er is lager onttrokken uit deze reserve dan bergroot. Dit betreft het project optimalisatie Afas. VRF werd in dit project ondersteund door een externe partij, die helaas niet de kwaliteit leverde, die was afgesproken. Dit heeft ertoe geleid dat er een nieuwe partij gevonden moest worden en het project vertraagd is.

Gezonde leefomgeving

De kosten van adviesteam gezonde leefomgeving zijn in 2024 lager dan begroot. Het gaat dan om lagere kosten van externe projectleiding. De lagere kosten betekenen ook een lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve gezonde leefomgeving (ongeveer € 36.000).

Kansrijke Start

Het restant van de bestemmingsreserve Kansrijke Start is beschikbaar voor ondersteuning en uitbouw van Kansrijke Start binnen het FrIZA. Hiermee is het een aanvulling op de middelen die vanuit SPUK IZA beschikbaar zijn voor Kansrijke Start. Doordat er in 2024 sprake was van onderbesteding van de middelen vanuit SPUK IZA was een aanvulling vanuit de bestemmingsreserve niet noodzakelijk.

Publieke gezondheidszorg asielzoekers

De bestemmingsreserve publieke gezondheidszorg asielzoekers (PGA) is bedoeld voor het dekken van de kosten voor de opleiding van een tweetal medewerkers tot verpleegkundig specialist. Voor deze medewerkers geldt dat de opleiding gespreid zal worden over een langere periode dan de oorspronkelijke duur van twee jaren. Dit in verband met het inpassen van de opleiding in de reguliere werkzaamheden. De spreiding van de opleidingen over langere periode maakt ook dat de jaarlijkse kosten lager zijn. In 2024 wordt als gevolg hiervan € 53.000 minder onttrokken dan begroot.

Functiewaardering

De bestemmingsreserve functiewaardering is onder meer bedoeld voor het (tijdelijk) dekken van de gevolgen van de functiewaardering jeugdverpleegkundigen en doktersassistenten. De werkelijke kosten in 2024 zijn lager dan ingeschat bij de begroting. Met name de nabetaling over 2023 valt lager uit als gevolg van lagere werkgeverslasten. De lagere kosten leiden tot een lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve dan begroot van ongeveer € 113.000.

Analyse begrotingsrechtmatigheid investeringskredieten

Zie onderdeel 8.7 Investeringskredieten 2024 voor het overzicht van de begrote en gerealiseerde kredieten. Er is geen sprake van begrotingsoverschrijding groter dan € 50.000.

6.4. Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid Dagelijks Bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.
In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het Algemeen Bestuur op 13 juli 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3.395.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het Dagelijks Bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 1.547.500 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 3.395.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks overigens een bedrag van € 985.000 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

6.5. SiSa-bijlage bij de jaarrekening

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2025								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A2**	**Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A2 / 01*					
			10.822.347					
VWS	**H29**	**Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en**	Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A29/01*	Naam van de pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A29/02*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H29/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – Inclusief verantwoording tussen medeoverheden *Aard controle D2* *Indicator: H29/04*	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee/ Nvt) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/05*	Toelichting - verplicht als bij H29/05 "Nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/06*
		1	1045606	Kwetsbaarheden wegnemen	€ 698.606	€ 1.251.589	Ja	
		2	1045606	Versneld opleiden	€ 129.823	€ 224.640	Ja	
		3	1045606	Landelijke Functie opschaling Infectieziektebesctrijding (transitiecapaciteit)	€ 117.220	€ 117.220	Ja	

			Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A29/07*	Kopie Naam van de pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A29/08*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/09*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: H29/10*		
		1	1045606	Kwetsbaarheden wegnemen	Ja	Ja		
		2	1045606	Versneld opleiden	Ja	Ja		
		3	1045606	Landelijke Functie opschaling Infectieziektebestrijding (transitiecapaciteit)	Ja	Ja		
VWS	**H29B**	**Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordings-informatie voor die GGD invullen *Aard controle R* *Indicator: H33/01*	Naam van de pijler *Aard controle R* *Indicator: H33/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: H33/03*	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/nee?Nvt) *Aard controle D2* *Indicator: H33/04*	Toelichting - verplicht als bij H29B/04 "Nee" is ingevuld *Aard controle D2* *Indicator: H33/04*	
		1	50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Versneld opleiden	€ 35.289	Ja		

VWS	H33	**Regeling specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie**	Besteding (jaar T) COVID-19-vaccinaties conform basiscapaciteit *Eerste halfjaar* *Aard controle R* *Indicator: H33/01*	Heeft u de infrastructuur ingericht ten behoeve van de basiscapaciteit covid-19-vaccinatie? (Art. 3, lid 1, onder b) (ja/nee) *Eerste halfjaar* *Aard controle D1* *Indicator: H33/02*	Besteding (jaar T) inzake voorbereidende werkzaamheden (Art. 3 lid 1, onder c) *Eerste halfjaar* *Aard controle R* *Indicator: H33/03*	Heeft u (na schriftelijke mededeling aan de minister van VWS) de infrastructuur die specifiek voor COVID-19-vaccinaties is opgezet, ingezet voor andere activiteiten die vallen onder de wettelijke taak op grond van artikel 6, eerste lid van de Wpg? (Ja/Nee) *Eerste halfjaar* *Aard controle D2* *Indicator: H33/04*	Besteding (jaar T) ten behoeve van alternatieve activiteiten (verplicht als bij voorgaande indicator 'Ja' is geselecteerd) *Eerste halfjaar* *Aard controle D2* *Indicator: H33/05*
			€ 426.285	Ja	€ 37.070	Nee	
			Besteding (jaar T) COVID-19-vaccinaties *Tweede halfjaar* *Aard controle R* *Indicator: H33/06*	Heeft u (na schriftelijke mededeling aan de minister van VWS) de infrastructuur die specifiek voor COVID-19-vaccinaties is opgezet, ingezet voor andere activiteiten die vallen onder de wettelijke taak op grond van artikel 6, eerste lid van de Wpg? (Ja/Nee) *Tweede halfjaar* *Aard controle D2* *Indicator: H33/07*	Besteding (jaar T) ten behoeve van alternatieve activiteiten (verplicht als bij voorgaande indicator 'Ja' is geselecteerd) *Tweede halfjaar* *Aard controle D2* *Indicator: H33/08*		
			€ 1.524.006	Nee			

6.6. Bijlage Taakvelden

Artikel 24 lid 3c BBV geeft aan dat in de jaarrekening een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld moet worden opgenomen.

#	Taakveld	Lasten	Baten
0.4	Overhead	21.613.033	712.737
0.5	Treasury	-	-
0.8	Overige baten en lasten	414.830	-
0.9	Vennootschapsbelasting (vpb)	1.261	-
0.10	Mutaties reserves	102.000	1.951.669
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	45.230.626	61.943.368
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.981.828	1.490.540
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.299.968	2.612.648
7.1	Volksgezondheid	41.504.409	47.512.959
8.3	Wonen en bouwen	-	567.161
Totalen		**113.147.955**	**116.791.081**

Het programma Gezondheid verantwoorden we voor het grootste gedeelte onder taakveld 7.1 Volksgezondheid, met uitzondering van Forensisch en Toezicht & Inspecties. Forensisch wordt verantwoord onder taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid. Toezicht & Inspecties verantwoorden we onder 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie. Het Programma Veiligheid valt grotendeels onder taakveld 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer met uitzondering van de WABO, welke onder 8.3 Wonen en bouwen wordt verantwoord. De organisatiekosten verantwoorden we onder 0.4 overhead, waarbij treasury een apart taakveld is.

Deel III Overig

Veiligheidsregio Fryslân

7. Overige gegevens

7.1. Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2024 en de toelichtingen daarop;
- de balans per 31 december 2024;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 19 juni 2024 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.100.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 55.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- Deel I, jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- Deel II, overige gegevens en bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde eisen

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader d.d. 19 juni 2024 en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 19 juni 2024, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 20 maart 2025

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. E.J. Jongsma RA

7.2. Voorgestelde resultaatbestemming

Het dagelijks bestuur stelt voor het voordelig resultaat van € 3.643.000 over het boekjaar 2024 als volgt te bestemmen:

Omschrijving	Voorstel tot bestemming	Toelichting
Reserve functiewaardering - Reservering restant HR 21 & FUWA	€ 1.270.000	Bij de resultaatbestemming in de jaarrekening 2023 is besloten om een reserve functiewaardering te vormen. Daarmee is de financiering voor de functiewaardering bij de GGD voor de jaren 2023 (terugwerkende kracht), 2024 en een deel van 2025 geborgd. Ook zijn daarmee middelen gereserveerd voor de uitvoering van het project HR21. Voor 2025 is er nog geen sprake van een volledige financiering voor FUWA en HR21. In de vergadering van februari 2024 is bestuurlijk afgesproken dat het rekeningresultaat 2024 hier naar verwachting een oplossing voor zou kunnen bieden en dat wij hier op terug zouden komen. Omdat voor de GGD vervolgacties nodig zijn via een nieuwe bestuurlijke opdracht, ontstaat een extra te overbruggen periode, te weten het boekjaar 2026. Dit betreft zowel het tekort n.a.v. de FUWA als het tekort door de huisvestingskosten. Daarom wordt voorgesteld het tekort bij de GGD voor het restant van 2025, en voor het volledige jaar 2026 te financieren vanuit het resultaat 2024.
Reserve frictiekosten	€ 1.773.000	Daarbij is aanvullend besproken om een reservering te maken voor de organisatiekosten als gevolg van mogelijke oplossingsrichtingen voor het tekort bij de GGD (onderzoekskosten, afkopen huurcontracten, reorganisatiekosten etc.) en de uitkomsten van het dekkingsplan. Voorgesteld wordt om het restant van het resultaat 2024 hiervoor te bestemmen.
Reservering projecten	€ 200.000	Op het gebied van Informatiehuishouding en Informatiebeveiliging is de afgelopen jaren achterstand ontstaan in het voldoen aan wet- en regelgeving. Met een eenmalige extra inzet kunnen we externe partijen inhuren, die ons helpen om de meest prangende achterstanden weg te werken. Bij informatiehuishouding betreft het archiefzaken en beleidsdocumenten, bij informatiebeveiliging gaat het om Bedrijfscontinuïteitsoefeningen, gebruikerstrainingen en een zogenaamde nieuwe penetratietest.
Totaal te bestemmen resultaat	**€ 3.243.000**	
Terugstorten gemeenten	€ 400.000	
Totaal	**€ 3.643.000**	

7.3. Vaststelling

Hiermee verklaart het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Fryslân te Leeuwarden dat het jaarverslag en de jaarrekening 2024 van de gemeenschappelijke regeling zijn opgemaakt in overeenstemming met het ter zake vastgestelde "Besluit Begroting en Verantwoording".

Het jaarverslag en de jaarrekening 2024 zijn op 10 juli 2025 vastgesteld door het algemeen bestuur.

Voorzitter	**Secretaris**
De heer Mr. S. van Haersma Buma	De heer L.J. Gebben

Bijlagen

7.4. Investeringskredieten 2024

Investeringskredieten	Tweede berap	Jaarrekening	Mutatie
Installaties	136.912	17.156	-119.756
Kantoormeubilair	328.255	194.839	-133.416
Mobiele telefonie, tablets en iPads	141.003	68.924	-72.079
Overige (kantoor) inventaris	218.201	197.943	-20.258
Renovatie en verbouwing	234.233	38.001	-196.232
Systeem soft- en hardware	47.001	-	-47.001
Telefooncentrale	-	-	-
Werkplekautomatisering	439.283	416.808	-22.475
Organisatie	**1.544.888**	**933.671**	**-611.217**
Dienstvoertuigen	-	-	-
Crisisbeheersing	**-**	**-**	**-**
Huisvesting JGZ	200.000	216.461	16.461
Audiometers	90.000	-	-90.000
Bloeddrukmeters	20.000	-	-20.000
Werkplekautomatisering	-	29.407	29.407
GGD	**310.000**	**245.868**	**-64.132**
Ademlucht	43.242	43.630	388
Dienstvoertuigen	187.536	120.533	-67.003
Gebouwen	6.512.789	6.427.017	-85.772
Grond	632.828	614.791	-18.037
Haakarmvoertuigen	1.171.585	1.198.389	26.804
Installaties	2.827.339	2.703.241	-124.098
Mobiele telefonie, tablets en iPads	100.110	98.299	-1.811
Overige (kantoor) inventaris	459.721	239.903	-219.818
Overige brandweerinventaris	2.913.361	2.495.841	-417.520
Overige brandweervoertuigen	77.543	83.719	6.176
Persoonlijke beschermingsmiddelen	371.087	369.403	-1.685
PM voer- en vaartuigen	133.918	77.710	-56.208
Renovatie en verbouwing	355.411	320.710	-34.701
Tankautospuiten	9.146.235	6.965.779	-2.180.456
Terreinen	51.533	-	-51.533
Werkplekautomatisering	28.930	25.694	-3.236
Brandweer	**25.013.168**	**21.784.658**	**-3.228.510**
Totaal investeringskredieten	**26.868.056**	**22.964.197**	**-3.903.859**

Verklaring voor afwijkingen groter dan €50.000

Installaties
Er is een subsidie aangevraagd voor deze duurzame investering. Deze subsidie is toegekend. Door de looptijd van het subsidieproject kon de warmtepomp echter niet meer geleverd en geïnstalleerd worden in 2024. Volgt in 2025.

Kantoormeubilair
De verbouw van de locatie aan de Harlingertrekweg wordt in 2025 opgeleverd, dit betreft ook een deel van het kantoormeubilair.

Mobiele telefonie, tablets en iPads
De laatste batch met mobiele telefoons kon helaas niet meer in 2024 geleverd worden en schuift door naar 2025.

Renovatie en verbouwing
De verbouw van de locatie aan de Harlingertrekweg wordt in 2025 opgeleverd.

Audiometers
Er is landelijk discussie over geschikte audiometers. Uiteindelijk is besloten om mee te doen met een gezamenlijke aanbesteding. Deze zal in 2025 volgen. Dit investeringskrediet zal dus doorgeschoven moeten worden naar 2025.

Werkplekautomatisering
Met ingang van 2025 is de uitvoering van forensische geneeskunde in Noord-Nederland ondergebracht bij GGD/VRF Fryslân. In verband hiermee zijn devices aangeschaft die voldoen aan de standaarden van de VRF. Deze niet begrote investering is gemeld in de bestuurscommissie van november.

Dienstvoertuigen
Vertraging in de levering van een voertuig. Krediet wordt deels doorgeschoven naar 2025.

Gebouwen
Het boothuis van Makkum heeft vertraging opgelopen. Hierdoor vindt de afronding plaats in 2025.

Installaties
De werkzaamheden voor legionella zijn goedkoper uitgevallen dan verwacht. Daarnaast is een deel van de geplande werkzaamheden niet uitgevoerd door gebrek aan capaciteit bij de leveranciers. Deze werkzaamheden worden begin 2025 uitgevoerd.

Overige (kantoor) inventaris
Het krediet voor locatie Sneek is ten onrechte blijven staan in 2024. Deze wordt opnieuw gepland met de totale verbouwing van Sneek.

Overige brandweerinventaris
Aanbesteding van de meters heeft vertraging opgelopen. Daarnaast zijn de geleverde beeldschermen niet van voldoende kwaliteit en zijn we in overleg met de leverancier voor een oplossing. Hiermee zijn deze investeringen niet gerealiseerd en moeten de kredieten doorgeschoven worden naar 2025.

PM voer- en vaartuigen
Vertraging in de levering van een voertuig. Krediet moet deels worden doorgeschoven naar 2025.

Tankautospuiten
Voor een viertal voertuigen is vertraging in het productieproces ontstaan. Hierdoor is de levering in 2025 en moeten bijbehorende kredieten doorgeschoven worden.

Terreinen
Werkzaamheden rondom terreinverharding zijn nog niet volledig gerealiseerd. Afronding vindt plaats in 2025.

7.5. Samenstelling bestuur en commissies

Hieronder leest u de samenstelling van ons bestuur in 2024, per gremium.

Agendacommissie Gezondheid

Leden	Gemeente
De heer de Vries (voorzitter)	Opsterland
De heer de Groot	Harlingen
Mevrouw M. Poelman	Súdwest-Fryslân
Mevrouw N. Kramers	Leeuwarden
Mevrouw H. Zonderland	Weststellingwerf

Bestuurscommissie Gezondheid

Leden	Gemeente
De heer Vegelin *(tot 01-04-2024)*	Achtkarspelen
De heer Boerema *(vanaf 01-04-2024)*	Achtkarspelen
De heer IJnsen	Ameland
De heer Wielstra	Dantumadiel
Mevrouw Gardeniers	De Fryske Marren
De heer de Groot	Harlingen
Mevrouw Sijtsma	Heerenveen
Mevrouw Kramers	Leeuwarden
De heer de Vries *(tot 24-10-2024)*	Noardeast-Fryslân
De heer Koornstra *(vanaf 24-10-2024)*	Noardeast-Fryslân
Mevrouw Verhagen	Ooststellingwerf
De heer de Vries (voorzitter)	Opsterland
Mevrouw Zonneveld	Schiermonnikoog
De heer van der Zwan	Smallingerland
Mevrouw Poelman	Súdwest-Fryslân
Mevrouw van Essen *(tot 08-05-2024)*	Terschelling
De heer Goldhoorn *(vanaf 08-05-2024)*	Terschelling
Mevrouw de Pee	Tytsjerksteradiel
Mevrouw Vellinga	Vlieland
De heer de Vries	Waadhoeke
Mevrouw Zonderland	Weststellingwerf

Agendacommissie Veiligheid

Leden	Gemeente
De heer Brouwer	Achtkarspelen
De heer Buma *(voorzitter)*	Leeuwarden
De heer Rijpstra *(tot 19-11-2024)*	Smallingerland
De heer Veenstra *(vanaf 19-11-2024)*	Smallingerland
De heer Gebben *(tot 20-11-2024)*	Tytsjerksteradiel
De heer Bouwman *(vanaf 11-12-2024)*	Opsterland
Mevrouw de Vries	Súdwest-Fryslân

Bestuurscommissie veiligheid

Lid	Gemeente
De heer Brouwer	Achtkarspelen
De heer Stoel	Ameland
De heer Agricola *(tot 03-11-2024)*	Dantumadiel
Mevrouw Haga *(vanaf 18-11-2024)*	Dantumadiel
De heer Veenstra *(tot 10-10-2024)*	De Fryske Marren
De heer Agricola *(vanaf 04-11-2024)*	De Fryske Marren
Mevrouw Sjerps	Harlingen
Mevrouw Fokkens	Heerenveen
De heer Buma (voorzitter)	Leeuwarden
De heer de Jong	Leeuwarden
De heer Kramer	Noardeast-Fryslân
De heer Werkman	Ooststellingwerf
De heer Bouwman	Opsterland
Mevrouw van Gent	Schiermonnikoog
De heer Rijpstra *(tot 19-11-2024)*	Smallingerland
De heer Veenstra *(vanaf 19-11-2024)*	Smallingerland
Mevrouw de Vries	Súdwest-Fryslân
De heer Cazemier	Terschelling
De heer Gebben	Tytsjerksteradiel
De heer Schrier	Vlieland
Mevrouw Waanders	Waadhoeke
De heer van de Nadort	Weststellingwerf
Mevrouw Kroon	Wetterskip Fryslân
Mevrouw Bakker	Politie Noord Nederland
De heer Stoffels	Openbaar Ministerie
De heer de Vries	Provincie Fryslân

Auditcommissie

Leden
Mevrouw Waanders *(voorzitter, tot 03-06-2024)*
De heer van de Nadort *(voorzitter, vanaf 03-06-2024)*
De heer Werkman *(vanaf 03-6-2024)*
De heer de Vries
De heer IJnsen
De heer de Vink *(extern lid)*
Mevrouw Offringa *(extern lid)*

7.6. Analyse van taken

Taak	Pijler	Grondslag	Toelichting	Collectief / maatwerk
Jeugdgezondheidszorg	Pijler 1: monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 5 lid a t/m d, Art. 6b lid 3, Art 14, GR	JGZ incl. RVP. Keuze van B&W om dit onder te brengen bij de GGD.	Collectief
Epidemiologie	Pijler 1: monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 2, lid 2a, Art. 14, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Beleidsadvisering	Pijler 1: monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 2, lid 2b en 2c, Art. 14, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Medische Milieukunde	Pijler 1: monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 2, lid 2e, Art. 14, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Academische Werkplaats	Pijler 1: monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 2, lid 2a, 2b en 2c, Art. 14	Ondersteunend aan de taken voor epidemiologie en beleidsadvisering. Invulling van beleid van VWS.	Collectief
Gezondheidsbevordering	Pijler 1: monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art.2, lid 2d, GR Wet publieke gezondheid Art. 6, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief, maatwerk per gemeente in aanvullend pakket.
Infectieziektebestrijding	Pijler 2: uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet publieke gezondheid Art. 6, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
TBC	Pijler 2: uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet publieke gezondheid Art. 6, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Soa / Sense	Pijler 2: uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet publieke gezondheid Art. 5 lid a t/m d, Art. 6b lid 3, Art 14, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Jeugdgezondheidszorg	Pijler 2: uitvoerende taken gezondheidsbescherming	-	JGZ incl. RVP. Keuze van B&W om dit onder te brengen bij de GGD.	Overwegend maatwerk (Stevig Ouderschap is collectief maatwerk)
Reizigersvaccinatie	Pijler 2: uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet COA	Ter ondersteuning van infectieziekte-bestrijding (voorkomen van importziekten).	Particulier
Publieke gezondheidszorg Asielzoekers	Pijler 2: uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	Door COA aanbesteed bij GGD GHOR, uitvoering (kostendekkend) door GGD'en.	Collectief, in opdracht van COA
Maatschappelijke crisisondersteuning	Pijler 3: bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wettelijke taak van de politie	Niet langer een wettelijke taak. Van oorsprong een taak uit de Wet collectieve preventie, hangt samen met THZ.	Collectief

Taak	Pijler	Grondslag	Toelichting	Collectief / maatwerk
Forensische geneeskunde	Pijler 3: bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wettelijke taak van de politie	Op basis van een overeenkomst met de Nationale Politie ondergebracht bij de GGD.	Collectief, in opdracht van Nationale Politie
Lijkschouw	Pijler 3: bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wet op de lijkbezorging, GR	Keuze van B&W om deze taak onder te brengen bij de GGD.	Collectief
Jeugdgezondheidszorg	Pijler 3: bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wet publieke gezondheid Art. 5 lid a t/m e, Art. 6b lid 3, Art 14, GR	JGZ incl. RVP. Keuze van B&W om dit onder te brengen bij de GGD. Art. 5 lid e is verplicht onderdeel van de GGD.	Collectief
Verkennend onderzoek en horen	Pijler 3: bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg Art, 5:1	Keuze van B&W om deze taak onder te brengen bij de GGD.	Collectief, maar op factuurbasis naar rato van inwoneraantal
Inspecties kinderopvang	Pijler 4: toezicht houden	Wet kinderopvang, Art 1.61 lid 2	Op grond van de Wet kinderopvang verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Inspecties WMO	Pijler 4: toezicht houden	Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Art. 6.1	Keuze van B&W om deze toezichthoudende taak onder te brengen bij de GGD. Deze taak is nog in ontwikkeling en daarom nog niet collectief.	Maatwerk
Technische hygiënezorg	Pijler 4: toezicht houden	Wet publieke gezondheid Art, 2 lid 2f	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief